

MESLEK LİSESİ MEMLEKET MESELESİ

SOSYAL ETKİ RAPORU
2006 - 2010

MESLEK
LİSESİ
MEMLEKET
MESELESİ

Raporun hazırlanmasına katkı ve destek verenler:

Milli Eğitim Bakanlığı

Koç Holding

Vehbi Koç Vakfı

MLMM Bursiyerleri

MLMM Proje Okulları Temsilcileri

Koç Topluluğu Meslek Lisesi Koçları

Koç Topluluğu Şirket Sorumluları

Genç Başarı Eğitim Vakfı

Habitat için Gençlik Derneği

Dünya Bankası

Aylin Gezgüç, Koç Holding KSS ve Dış İlişkiler Koordinatörü

Burcu Gündüz, Koç Holding KSS Uzmanı

Seçil Kınay, Vehbi Koç Vakfı Proje Uzmanı

Neslihan Karaosmanoğlu, Vehbi Koç Vakfı Proje Sorumlusu

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	02
RAPOR HAKKINDA	04
1.PROJE BİLGİLERİ	06
2.İZLEME VE DEĞERLENDİRME METODOLOJİSİ	10
2.1 Mantıksal Çerçeve	11
2.2 Sosyal Etki Haritalandırması	11
2.3 Kullanılan Araçlar	12
3.PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ	14
3.1 Projenin Uygulaması	15
4.SOSYAL ETKİ ANALİZİ	37
4.1 Sosyal Etki Haritası	37
4.2 Paydaş Bazlı Sonuç ve Göstergeler	40
1. Meslek Lisesi Bursiyerleri	40
2. Meslek Lisesi Koçları	51
3. Bursiyerlerin Aileleri	56
4. Koç Holding, VKV ve Proje Şirketleri	59
5. Milli Eğitim Bakanlığı	63
6. Proje Okulları	67
7. Proje İşbirlikleri	71
8. Ülke/Toplum	74
PROJENİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ VE İZLENİMLER	79

EKLER

- EK-1** Bursiyerler için Proje Değerlendirme Anketi
- EK-2** Meslek Lisesi Koçları için Proje Değerlendirme Anketi
- EK-3** Okul Temsilcileri ve Öğretmenler için Proje Değerlendirme Anketi
- EK-4** Şirket İK ve Staj Sorumluları için Proje Değerlendirme Anketi
- EK-5** Okullar için Proje Değerlendirme Anketleri
- EK-6** MLK Ara Değerlendirme Raporları
- EK-7** Eğitim Değerlendirme Anketleri
- EK-8** Etkinlik Değerlendirme Anketleri

Rapor ile ilgili sorularınız için MİKADO Danışmanlık

Serra Titiz, Mikado Danışmanlık
Cansu Gedik, Mikado Danışmanlık
Halaskargazi Cad. No:226/7 Osmanbey, Şişli, İstanbul
0532 606 28 45
info@mikadoconsulting.com

Proje ile ilgili sorularınız için MLMM Ekibi

Koç Holding A.Ş. Nakkaştepe, Azizbey Sokak
No:1 Kuzguncuk 34674 İstanbul
0 216 531 00 00
mlmm@koc.com.tr

Giriş

“ MLMM Projesi ile 80 yıl boyunca Koç Holding çatısı altında oluşturulan birikimi seferber ederek toplumsal bir sorunun çözümüne katkı sunmayı amaçladık. ”

2006 yılında 80. kuruluş yıldönümümüz şerefine bir sosyal sorumluluk projesi tasarlamaya başladığımızda, önceliğimiz 80 yıl boyunca Koç Holding çatısı altında oluşturulan birikimi seferber ederek toplumsal bir sorunun çözümüne katkı sunmaktı. Birçok sektörde sahip olduğumuz uzmanlık ve geniş istihdam potansiyeli ile Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünün yetiştirilmesine yıllarca katkı sağlayan bir kuruluş olarak 80. Yıl armağanımız olacak sosyal sorumluluk projemizi de bu temelde şekillendirme kararı aldık.

Meslek Lisesi Memleket Meselesi (MLMM) Projesi, Koç Holding'in sahip olduğu bu güçlü yanların, ülkemizin işsizlik ve nitelikli iş gücü ihtiyacı sorunlarının çözümü için seferber edilmesi üzerine kuruldu. Proje, bu sorunların çözümü için merkeze mesleki eğitimi yerleştirirken, mesleki ve teknik eğitimin karşı karşıya olduğu sorunlar konusunda kamuoyunda farkındalık yaratarak, ilgili paydaşları sorunun çözümü için harekete geçirmek ve meslek liselerinin itibarını güçlendirerek nitelikli işgücü oluşturulmasına katkı sağlamak üzere tasarlandı. MLMM Projesinin içeriğinin şekillendirilmesini sağlayan bu çözümün temelinde ise yalnızca istihdam ve ekonomik büyümeye değil, gençlerin potansiyellerini gerçekleştirme imkanlarına ve toplumsal kalkınmaya ilişkin bir kaygı da yatıyordu. Çünkü nüfusunun yarısı 28.8 yaşın altındayken, işsizliğin gençler arasında %20'nin üzerinde olduğu ülkemizde, toplumsal gelişimin ancak gençlerimizin potansiyellerini ortaya koymaları ve üretken bireyler olarak topluma katılımları için gerekli imkan ve fırsatların oluşturulması ile mümkün olduğuna

inanıyorduk. Bu nedenle MLMM kapsamında oluşturacağımız model uygulamalar, gençlerin mesleki beceriler kazanıp istihdam edilebilir hale gelmesinin ötesine geçip, kişisel gelişimlerine katkı sağlayacak, potansiyellerini gerçekleştirmelerine olanak verecek imkanlar da içermeliydi.

Bu hedefler bizi zamanla mesleki eğitimi arzu edildiği gibi birçok paydaşın meselesi haline getirmeye ve büyük bir MLMM ailesi oluşturmaya yönlendirdi. Bu ailenin çekirdeğini Koç Holding, Koç Topluluğu şirketleri, Vehbi Koç Vakfı ve Milli Eğitim Bakanlığı oluştururken, zamanla Habitat için Gençlik Derneği, Genç Başarı Vakfı ve TEMA Vakfı gibi sivil toplum örgütleri, Dünya Bankası ve Microsoft gibi kuruluşlar da projemize destek vermeye başladı.

Mesleki eğitimin özendirilmesi için 8000 meslek lisesi öğrencisine sağlanan staj destekli eğitim bursu fikri ile başlayan projemiz, zamanla meslek lisesi koçluk sistemi, gelişim modülleri, eğitim laboratuvarları ve bu sistemin bir modele dönüştürüldüğü “okul/işletme işbirliği” stratejisi ile gelişti ve eğitim ile iş dünyası arasında köprülerin kurulduğu model bir çalışma haline geldi.

MLMM kapsamında elde ettiğimiz ilerlemeyi ölçümlemek, projeye ürettiğimiz toplumsal etkiyi görmek ve edindiğimiz derslerle projeyi daha ileriye götürmek üzere gerçekleştirdiğimiz izleme-değerlendirme çalışmaları kapsamında ilk dört yıla ilişkin olarak oluşturduğumuz bu rapor, projemizin mevcut durumunu gözler önüne seriyor. Bu çalışma sayesinde, bursiyerlerimiz, meslek lisesi

koçlarımız, proje ortaklarımız gibi paydaşlarımızın tamamı için hedeflediğimiz şekilde olumlu sonuçlar üretebildiğimizi görmenin mutluluğunu yaşıyoruz.

Diğer yandan, saha çalışmalarının sonuçları proje hedeflerimizin tamamına henüz erişemediğimizi de gösteriyor. Örneğin, gerçekleştirilen anket çalışmaları ile bursiyerlerimizin %66'sının meslek liselerinde okumayı bir şans olarak nitelendirdiğini gördük ki bizce bu oran hala çok düşük. Öğrencilerimizin kendilerine güvenlerini ve inançlarını kazanmalarını sağlamak için öncelikle tüm toplumun meslek liselerine bakışının değişmesinin ve eğitim ile istihdam arasında makro düzeyde sistematik bir ilişki kurul-

masının gerektiğinin farkındayız. Bunun için her şeyden önce tüm fikir önderlerinin aktif desteğine ihtiyacımız var. MLMM kapsamında her yıl iletişim kampanyalarımız ve fikir önderlerine gönderdiğimiz mektuplar ile bunu sağlamaya çalışıyoruz. Umuyoruz ki bu raporda sizlerle paylaştığımız deneyimlerimiz ve elde ettiğimiz sonuçlar bu amaçlara ulaşmamıza hizmet edecek ve bir memleket meselesini hep birlikte çözebileceğiz.

Oya Ünlü Kızıl
Koç Holding A.Ş.
Kurumsal İletişim ve Dış İlişkiler Direktörü

Rapor Hakkında...

MLMM Projesinin dördüncü senesini tamamlamış ve ilk mezunların 2010 eğitim-öğretim yılında verilmiş olması dolayısıyla projenin performansı ve yarattığı doğrudan ve dolaylı etkinin izlenip değerlendirilmesine yönelik kapsamlı bir çalışma yürütülerek bu rapor hazırlanmıştır.

Bu rapor 2006-2007, 2007-2008, 2008-2009 ve 2009-2010 eğitim-öğretim yıllarını kapsamaktadır.

İzleme-değerlendirme çalışmaları, projenin iyileştirilmesi, güçlendirilmesi, sürdürülebilirliği ve yaygınlaşmasının sağlanması açısından değer taşımaktadır. İzleme-değerlendirme diğer yandan şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerine hizmet ederek, paydaşlarla iletişimi kuvvetlendirmektedir.

Ölçülebilir olan yönetilebilirdir. Bu yaklaşımla toplumsal projelerin izlenip değerlendirilmesi projelerin sürdürülebilirliğine hizmet etmenin yanı sıra, yaratılan sosyal etkinin seviyesini de artırmaktadır. Projenin ilk yılından itibaren izleme-değerlendirme çalışmalarına başlanmıştır. İzleme-değerlendirme çalışmaları, proje uygulaması sürecinde projenin gelişimine katkı sağlamıştır. Sosyal etki analizi için ayrıca ilave araçlar geliştirilmiş ve dördüncü sene uygulanarak yeni çıktılar elde edilmiştir.

Bu rapor, proje kapsamındaki çalışmaların etkinliğini, verimliliğini ve yarattığı sonuçları ortaya koymaktadır. Raporda, projenin sonuç ve etkilerinin geçerli verilere dayandırılarak şeffaf bir şekilde ortaya konulması amaçlanmıştır. Niteliksel sonuçları ağır basan bir rapordur. Niceliksel veriler de niteliksel sonuçlara ışık tutmaktadır. Henüz projenin yarı dönemi tamamlanmış olduğundan bazı taahhütlerin çıktı ve sonuçlarına ulaşılması söz konusu olamamıştır. Projenin sonunda üretilecek 2. değerlendirme raporunda elde edilen sonuçların niceliksel yönü kuvvetlenmiş olabilecektir.

Projenin izleme ve değerlendirmesi çerçevesinde uygulamada hali hazırda var olan araçlardan yararlanmış olmanın yanı sıra, projenin etkisinin ölçülebilmesine yönelik pek çok yeni araç geliştirilmiştir.

MLMM Projesi izleme-değerlendirme çalışmaları, profesyonel ve bağımsız bir izleme-değerlendirme ekibi olan Mikado Danışmanlık tarafından gerçekleştirilmiştir. Mikado Danışmanlık, projeye 2007 yılından beri içerik ve eğitim danışmanlığı destekleri vermektedir. Projede gönüllülük modüllerinin oluşturulması, gönüllü eğitim içeriklerinin geliştirilmesi ve gönüllü eğitimlerinin verilmesi boyutları haricinde projenin uygulamasında yer almamaktadır. Bu nedenle etik olarak projenin değerlendirmesini yapmasında bir sakınca bulunmayacağı düşünülmüştür.

ELEMEN ARAYANLAR

TEKNİSTEN

ACİL! İyi bir şekilde çalıştırılan... (Job listing details)

KALİPHANE

Kaliphane Elektrik... (Job listing details)

CESTİTLİ ELEMAN

Plastik Kapaklar... (Job listing details)

SİNGERCİLER

Yeni işler için... (Job listing details)

TABELA

Yeni işler için... (Job listing details)

İŞ MAKİNESİ OPERATÖR ARANIYOR

0216 556 40 56... (Job listing details)

KUTUPÇU

Yeni işler için... (Job listing details)

KONFEKSİYON

Yeni işler için... (Job listing details)

ELEKTRİK ELEKTRİK

Yeni işler için... (Job listing details)

PLASTİK-METAL-MAKİNE

MESLEK Lisesi Plastik, Metal veya Makine bölümü mezun eleman alınacaktır.

0216 556 40 56

BAZOSANPAŞA... (Job listing details)

EMPRİMEDE

Yeni işler için... (Job listing details)

ELEKTRONİK

Yeni işler için... (Job listing details)

BAZOSANPAŞA

Yeni işler için... (Job listing details)

SİNGERCİLER

Yeni işler için... (Job listing details)

TABELA

Yeni işler için... (Job listing details)

İŞ MAKİNESİ OPERATÖR ARANIYOR

0216 556 40 56... (Job listing details)

KUTUPÇU

Yeni işler için... (Job listing details)

KONFEKSİYON

Yeni işler için... (Job listing details)

ELEKTRİK ELEKTRİK

Yeni işler için... (Job listing details)

PLASTİK-METAL-MAKİNE

MESLEK Lisesi Plastik, Metal veya Makine bölümü mezun eleman alınacaktır.

0216 556 40 56

BAZOSANPAŞA... (Job listing details)

EMPRİMEDE

Yeni işler için... (Job listing details)

ELEKTRONİK

Yeni işler için... (Job listing details)

BAZOSANPAŞA

Yeni işler için... (Job listing details)

SİNGERCİLER

Yeni işler için... (Job listing details)

TABELA

Yeni işler için... (Job listing details)

İŞ MAKİNESİ OPERATÖR ARANIYOR

0216 556 40 56... (Job listing details)

KUTUPÇU

Yeni işler için... (Job listing details)

KONFEKSİYON

Yeni işler için... (Job listing details)

ELEKTRİK ELEKTRİK

Yeni işler için... (Job listing details)

PLASTİK-METAL-MAKİNE

MESLEK Lisesi Plastik, Metal veya Makine bölümü mezun eleman alınacaktır.

0216 556 40 56

BAZOSANPAŞA... (Job listing details)

EMPRİMEDE

Yeni işler için... (Job listing details)

ELEKTRONİK

Yeni işler için... (Job listing details)

BAZOSANPAŞA

Yeni işler için... (Job listing details)

SİNGERCİLER

Yeni işler için... (Job listing details)

TABELA

Yeni işler için... (Job listing details)

İŞ MAKİNESİ OPERATÖR ARANIYOR

0216 556 40 56... (Job listing details)

KUTUPÇU

Yeni işler için... (Job listing details)

KONFEKSİYON

Yeni işler için... (Job listing details)

ELEKTRİK ELEKTRİK

Yeni işler için... (Job listing details)

PLASTİK-METAL-MAKİNE

MESLEK Lisesi Plastik, Metal veya Makine bölümü mezun eleman alınacaktır.

0216 556 40 56

BAZOSANPAŞA... (Job listing details)

EMPRİMEDE

Yeni işler için... (Job listing details)

ELEKTRONİK

Yeni işler için... (Job listing details)

BAZOSANPAŞA

Yeni işler için... (Job listing details)

SİNGERCİLER

Yeni işler için... (Job listing details)

TABELA

Yeni işler için... (Job listing details)

İŞ MAKİNESİ OPERATÖR ARANIYOR

0216 556 40 56... (Job listing details)

KUTUPÇU

Yeni işler için... (Job listing details)

KONFEKSİYON

Yeni işler için... (Job listing details)

ELEKTRİK ELEKTRİK

Yeni işler için... (Job listing details)

PLASTİK-METAL-MAKİNE

MESLEK Lisesi Plastik, Metal veya Makine bölümü mezun eleman alınacaktır.

0216 556 40 56

BAZOSANPAŞA... (Job listing details)

EMPRİMEDE

Yeni işler için... (Job listing details)

ELEKTRONİK

Yeni işler için... (Job listing details)

BAZOSANPAŞA

Yeni işler için... (Job listing details)

SİNGERCİLER

Yeni işler için... (Job listing details)

TABELA

Yeni işler için... (Job listing details)

İŞ MAKİNESİ OPERATÖR ARANIYOR

0216 556 40 56... (Job listing details)

KUTUPÇU

Yeni işler için... (Job listing details)

KONFEKSİYON

Yeni işler için... (Job listing details)

ELEKTRİK ELEKTRİK

Yeni işler için... (Job listing details)

PLASTİK-METAL-MAKİNE

MESLEK Lisesi Plastik, Metal veya Makine bölümü mezun eleman alınacaktır.

0216 556 40 56

BAZOSANPAŞA... (Job listing details)

ELEMEN ARAYANLAR

Yeni işler için... (Job listing details)

ELEKTRONİK

Yeni işler için... (Job listing details)

BAZOSANPAŞA

Yeni işler için... (Job listing details)

SİNGERCİLER

Yeni işler için... (Job listing details)

TABELA

Yeni işler için... (Job listing details)

İŞ MAKİNESİ OPERATÖR ARANIYOR

0216 556 40 56... (Job listing details)

KUTUPÇU

Yeni işler için... (Job listing details)

KONFEKSİYON

Yeni işler için... (Job listing details)

ELEKTRİK ELEKTRİK

Yeni işler için... (Job listing details)

PLASTİK-METAL-MAKİNE

MESLEK Lisesi Plastik, Metal veya Makine bölümü mezun eleman alınacaktır.

0216 556 40 56

BAZOSANPAŞA... (Job listing details)

MESLEK LİSESİ, MEMLEKET MESELESİ! Türkiye'de binlerce genç işsizlikle boğuşurken, işverenler iyi yetişmiş çalışan sıkıntısı çekiyor. Bu meselenin mesleki eğitimle çözüleceğine inanan Keç Topluluğu, 80. yılında gençlere yatırım yapıyor. Meslek liselerinde okuyan tam 8000 gence, lise hayatları boyunca burs, staj ve istihdam imkânı vererek onların önünü açıyor. Memlekete hayırlı olsun.

1. PROJE BİLGİLERİ

Meslek Lisesi Memleket Meselesi (MLMM) Projesi, 2006 yılında Koç Holding tarafından, Vehbi Koç Vakfı desteği ve Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile “Mesleki Teknik Eğitim Özendirme Programı” kapsamında başlatılmıştır. Proje zaman içerisinde “Meslek Lisesi Memleket Meselesi” sloganıyla anılmaya başlanmıştır.

Nüfusun yarısının 28,8 yaşından küçük olduğu ülkemizde¹ genç nüfusun geleceği, ülkenin geleceği demektir. Çok büyük bir genç nüfus potansiyeline

sahip olan ülkemizde 15-24 yaş arasındaki gençler genelinde işsizlik oranı ise ne yazık ki %21,3'tür.² Genç nüfusun işgücüne gerektiği kadar katılmaması ise başta gençler olmak üzere tüm toplumda olumsuz etkiler yaratmaktadır.

Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi, istihdam ve eğitim alanındaki pek çok sorunun kaynağında meslek liselerine yeterli derecede önem verilmesinin olduğu düşüncesiyle ortaya çıkmıştır.

MLMM'nin ana amacı:

Mesleki ve teknik eğitim konusunda kamuoyunda farkındalık yaratılarak mesleki eğitimin karşı karşıya olduğu sorunların çözülmesi; mesleki eğitimin itibarının güçlendirilmesi ve ilgili paydaşların harekete geçmesinin sağlanmasıdır.

Projenin ana amacı doğrultusunda:

Başarılı fakat maddi olanakları kısıtlı meslek lisesi öğrencilerine,

- Eğitim bursu ile maddi destek sunulmakta,
- Staj olanağı sağlanarak bilgi, beceri ve yeterlilikleri pekiştirilmekte,
- İstihdam önceliği sunularak kariyer gelişimlerine katkı sağlanmakta,
- Koç Topluluğu çalışanlarının sağladığı gönüllü koçluk hizmetiyle kişisel ve profesyonel gelişimlerine katkı sağlanmaktadır.

Yürütülen iletişim kampanyaları ve lobi faaliyetleri ile,

- İşverenler nezdinde: meslek lisesi mezunu gençlerin istihdamı ve diğer olası katkılar için,
- Veliler nezdinde: meslek liselerinin itibarının geliştirilerek yetenekli ve üniversite imkanları sınırlı öğrencilerin meslek edinmek amacıyla bu liselere yönlendirilmesi için,
- Kamuoyu nezdinde: “ne iş olsa yaparım”

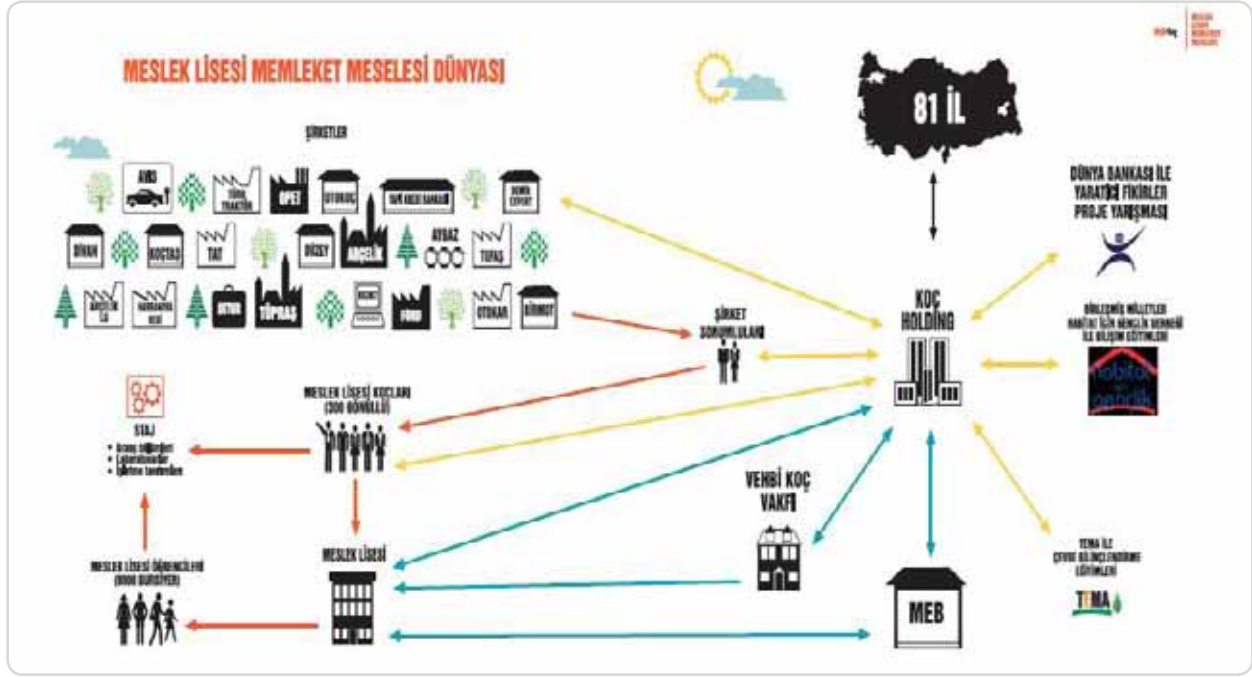
- yerine “meslek altın bilezik” felsefesi yönünde çağrı yapılması için,
- Kamu makamları nezdinde: meslek edindirme müfredatı ve meslek standartları ile çağrın yakalanması ve genç nüfusun potansiyelinden faydalanılabilmesi için, farkındalık yaratmak amaçlanmaktadır.

Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi, Koç Holding ve bağlı şirketleri, Vehbi Koç Vakfı, Milli Eğitim Bakanlığı, meslek liseleri, meslek lisesi öğrencileri ve sivil toplum ile işbirliği ve sinerji yaratmaktadır.

¹ TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Nüfus Sayımı 2010 Ekim Dönemi Sonuçları

² TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması 2010 Mart Dönemi Sonuçları

Şekil 1

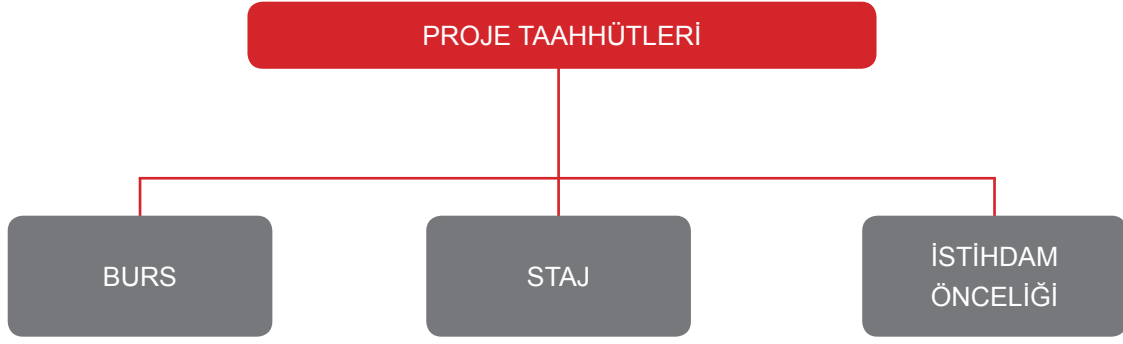
MLMM kapsamında, 81 ilde, 264 okulda 8.000 meslek lisesi öğrencisine staj destekli eğitim bursu, koçluk ve istihdam önceliği sağlanması planlanmıştır. Proje kapsamında bugüne kadar 9.205 öğrenci burs imkanından faydalanırken, okuldan ayrılma, disiplin cezası ve not

ortalaması yetersizliği gibi nedenlerle süreç içerisinde 1.559 kişi burs hakkını kaybetmiştir. 2010 Temmuz ayı itibarıyla projenin bursiyer mevcudu (ilgili dönemde burs alan aktif bursiyer sayısı) 7.646'dır.

PROJE YÖNETİM ŞEMASI

Şekil 2

Şekil 3

BURS

Türkiye'nin her ilinden en az bir meslek lisesini kapsayan "staj destekli meslek lisesi bursları" 7 yıllık bir dönem kapsamaktadır. Bursiyer seçimi kademeli olarak gerçekleştirilerek 4 yıl boyunca, her yıl 2.000 yeni bursiyerin projeye dahil edilmesiyle 4. yılda 8.000 öğrenciye ulaşılması hedeflenmiştir. 7. yılın sonunda ise bu öğrencilerin tümü kademeli olarak mezun edilmiş olacaktır. Burslar, Vehbi Koç Vakfı tarafından verilmektedir. Kapsamlı bir burs yönetmeliği bulunmaktadır. Bursiyer seçim kriterleri ve burs süreçleriyle ilgili detaylara proje portalı olan www.mlmm.com.tr sitesinden ulaşılabilir.

STAJ

Bursiyer öğrencilere, staj ve işletmede beceri eğitimi yapmaları konusunda destek verilmesi hedeflenmiştir. Bursiyerlere staj olanakları, şirket sorumluları, şirketlerdeki İK yetkilileri ve meslek lisesi koçlarının ortak çabalarıyla gerçekleştirilmektedir. Kapsamlı bir Staj Yönetim Rehberi bulunmaktadır.

İSTİHDAM ÖNCELİĞİ

Bursiyerlerin öğrenim hayatları boyunca ve staj ve beceri eğitimleri esnasında şirket sorumluları ve meslek lisesi koçları tarafından takip edilmeleri, gerekli başarıyı gösterenlere mezun olduklarında Koç Topluluğu şirketlerinde istihdamda öncelik sağlanması hedeflenmiştir.

2006-2007 Döneminde Seçilen Turkuaz Bursiyerleri

Koç Topluluğu'na bağlı 20 şirket projede aktif olarak yer almaktadır. 21. şirket olan Migros, Koç Topluluğu'ndan

ayrılmış olmasına rağmen projede yer almayı sürdürmektedir.

Proje dahilinde okulları sahiplenen şirketler:

1. ARÇELİK A.Ş.
2. ARÇELİK LG KLİMA SAN. TİC. A.Ş.
3. AYGAZ A.Ş.
4. AYGAZ DOĞAL GAZ TOPTAN SATIŞ A.Ş.
5. BİRMOT *
6. DEMİR EXPORT A.Ş.
7. DİVAN GRUBU
8. DÜZEY A.Ş.
9. FORD OTOSAN OTOMOTİV SAN. A.Ş.
10. HARRANOVA BESİ ve TARIM ÜRÜNLERİ A.Ş.
11. KOÇTAŞ YAPI MARKETLERİ A.Ş.
12. MİGROS **
13. OPET PETROLCÜLÜK A.Ş.
14. OTOKAR OTOMOTİV ve SAVUNMA SAN. A.Ş.
15. OTOKOÇ OTOMOTİV TİC. ve SAN. A.Ş. *
16. SETUR SERVİS TURİSTİK A.Ş.
17. TAT KONSERVE SAN. A.Ş.
18. TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.
19. TÜPRAŞ - TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.
20. TÜRK TRAKTÖR ve ZİRAAT MAKİNALARI A.Ş.
21. YAPI KREDİ BANKASI A.Ş.

Şekil 4

* Otokoç ve Birmot 2005 ekim ayında Otokoç çatısı altında birleşmiştir.

** Migros, 2008 haziran ayında BC Partners'in kontrolünde olan Moonlight Capital S.A 'ya satılmıştır.

2. İZLEME-DEĞERLENDİRME METODOLOJİSİ

İzleme, bir projenin gelişim sürecinde sistematik bilgi toplama ve bilgi analizleri yapmaktır. İzlemenin amacı projenin etkinlik ve verimliliğini artırmaktır.

Değerlendirme, projenin ana hedefleri ve stratejileri ile güncel durumunu karşılaştırmaktır. Neyin önceden planlanmış, neyin gerçekleşmiş ve nasıl gerçekleşmiş

olduğuna bakılır. Projenin amacı belli başlıklar altında sorgulanır. Bu başlıklar projenin, etkinlik, verimlilik ve sosyal etki kazanımlarını sorgulama amacını gütmektedir.

• Etkinlik

Proje aktiviteleri planlandığı şekilde gerçekleşiyor mu?

• Sosyal etki

Proje ne gibi doğrudan ve dolaylı sosyal etkiler yaratıyor?

• Verimlilik

Proje aktiviteleri beklenen sonuçları yaratıyor mu?

Bu maddelere ek olarak, projenin geçerlilik ve sürdürülebilirlik özellikleri de irdelenmesi ve raporda yer verilmesi gereken unsurlardandır.

• Geçerlilik

İhtiyacı karşılamak için uygun bir proje mi? Aktiviteler uygun tasarlanmış mı?

• Sürdürülebilirlik

Proje bitiminde, projenin yarattığı etkinin ardından etkinin sürmesi için neler planlanmış?

İzleme ve değerlendirme sayesinde projenin;

- 1- Gelişimi takip edilebilir;
- 2- Planlama ve uygulamadaki sorunlar tespit edilebilir;
- 3- İyileştirmeler yapılarak sosyal fayda yaratmaya daha çok yaklaşılabilir.

Proje izleme-değerlendirme çalışmaları ve raporu için gerekli veriler, göstergeler³ baz alınarak hazırlanmaktadır.

Çalışma kapsamında kullanılan yöntem, pek çok uluslararası izleme-değerlendirme araçlarından harmanlanarak bu rapor için özel olarak şekillendirilmiştir. Bu araçlar arasında özellikle **MANTIKSAL ÇERÇEVE (LOGIC MODEL) ve SOSYAL ETKİ HARİTALANDIRMASI (OUTCOME MAPPING)** yöntemlerinden faydalanılmıştır.⁴

³Gösterge, etkinin oluştuğunun ispatına yarayan somut değişimlerdir.

⁴ www.sroi-uk.org/, www.outcomemapping.ca/, www.independentsector.org

2.1 MANTIKSAL ÇERÇEVE

Projenin performans değerlendirmesi ana hatları ile aşağıda aşağıda sunulan mantıksal çerçeve yaklaşımından faydalanılarak gerçekleştirilmiştir.

Projenin performans değerlendirmesi kapsamında, hedeflenen ve gerçekleşen çalışmalar mantıksal çerçeveden faydalanılarak ortaya konulmuştur.

2.2 SOSYAL ETKİ HARİTALANDIRMASI

Projenin yarattığı sosyal etki, projenin etkilediği tüm paydaşların belirlenmesi ve paydaş bazlı bir sosyal etki haritası oluşturulması yoluyla incelenmiştir. Rapor kapsamında, mantıksal çerçevede ortaya konulan proje çıktı, sonuç ve etkileri sosyal etki haritasına yerleştirilmiştir. İlgili göstergelerin belirlenmesinin ardından, proje ile yaratılan etki, gösterge bazlı veri toplanarak ifade edilmiştir.

Paydaş Bazlı Etki Değerlendirme

Rapor kapsamında, projenin ana hedefleri ve yaratılmak istenen etki(leri) ölçülebilmek için göstergelerden faydalanılmıştır. Araştırma esnasında, projenin sonuçları ve etkileri projenin etkilediği tüm paydaşlar nezdinde incelenmiş ve göstergeler bu çerçevede belirlenmiştir.

2.3 KULLANILAN ARAÇLAR

İzleme-değerlendirme çalışmasında kullanılacak göstergeler belirlenirken “geçerlilik” ve “erişebilirlik” kriterleri göz önünde bulundurulmuş ve bu göstergelere ilişkin niteliksel ve niceliksel bilgi toplanmıştır.

MLMM Projesi'nin hedefleri çerçevesinde bu raporda referans niteliği taşıyacak göstergelere ulaşabilmek için aşağıdaki araçlardan faydalanılmıştır:

Sosyal Etki Haritası:

- Paydaş bazlı girdi-çıktı-sonuç-etki tablosu

Mevcut bilgilerin taranması ve toplanması:

- Proje e-bültenleri, mevcut araştırmalar, anketler, değerlendirme formları ve raporları; portal⁵ verileri, medya verileri, paydaş görüşleri
- Proje performans değerlendirme tablosu
- Yaşanılan sıkıntılar tablosu

Gözlem:

- Proje yönetim ekibini yerinde ziyaretler
- 4 ilden bursiyer, bursiyer aileleri, okul yetkilileri ve Meslek Lisesi Koçları (MLK)'ların katıldığı Samsun Saha Buluşması'na katılım
- Proje kapsamındaki okullardan bazılarında ziyaretler
- Her sene düzenlenen MLK eğitimleri ve MLK ara değerlendirme atölyeleri geri bildirimleri

Anket ve formlar:

- Bursiyerler için proje değerlendirme anketi *
- Meslek Lisesi Koçları için proje değerlendirme anketi*
- Okul Temsilcileri ve Öğretmenler için proje değerlendirme anketi*
- Şirket İK ve Staj Sorumluları için proje değerlendirme anketi*
- Okul değerlendirme anketleri (2008-2009-2010)
- Etkinlik ve eğitim değerlendirme anketleri (MLK Eğitimleri, Eylül 2007-2008-2009-2010 ve Rehber Öğretmenler Modül Değerlendirme Buluşması, Aralık 2009)
- Gönüllülük ve proje değerlendirme anketleri (MLK ve Okul Temsilcileri Buluşması Etkinliği, Temmuz 2010)

Röportajlar

- Bursiyerler ile röportajlar
- Bursiyer aileleri ile röportajlar
- Şirket sorumluları ile röportajlar
- Okul yetkilileri ve öğretmenler ile röportajlar
- Meslek Lisesi Koçları ile röportajlar
- MEB ile röportaj
- İşbirliğinde bulunan sivil toplum kuruluşları ile röportajlar

⁵ MLMM Projesi portalı olan www.mlmm.com.tr'de projenin iletişiminin yürütülmesinin yanı sıra, proje aktivitelerinden biri olan meslek lisesi koçluğunu izleyen bir online bölüm de bulunmaktadır. Rapor çerçevesinde, bu araç sayesinde elde edilen verilerden de faydalanılmıştır.

* Hali hazırda var olan verilerin yanı sıra veri oluşturmak için farklı paydaşlara yönelik “online” anketler hazırlanmış ve uygulanmıştır. Bunlar:

Online Anketler ⁶	Gönderim Tarihi	Gönderilen ⁷ Kişi Sayısı	Dolduran Kişi Sayısı	%
MLK'lar için Proje Değerlendirme Anketi	8 Nisan 2010	337	195	58
Okul Temsilcileri ve Öğretmenler için Proje Değerlendirme Anketi	8 Nisan 2010	448	80	18
Bursiyerler için Proje Değerlendirme Anketi ⁸	28 Nisan 2010	3469	647	19
İK ve Staj Sorumluları için Proje Değerlendirme Anketi	17 Mayıs 2010	102	26	25

✓ Şekil 5 - Online anketler

Bu anketlerde gönderilen kişi sayısı ile geri bildirimde bulunan kişi sayıları arasında yüksek bir fark gözlemlenmektedir. Bu durumun kişilerin e-posta

bilgilerinde değişiklik, e-posta kullanım düşüklüğü, kişilerin yer değişiklikleri gibi pek çok nedeni olduğu bilinmektedir.

Basılı Anketler ⁹	Uygulama Tarihi	Dolduran Kişi Sayısı
VKV Okul Değerlendirme Anketi (3)	2008-2009-2010	12 – 66 - 60 (264 okula gönderilmiştir)
MLK Eğitimleri Değerlendirme Anketleri (4)	Eylül 2007-2008-2009 -2010	147 – 152 - 224 - 44
Rehber Öğretmenler Modül Değerlendirme Buluşması Değerlendirme Anketi	Aralık 2009	25
MLK Gönüllülük ve Ara Değerlendirme Anketleri (2)	Eylül 2009 Temmuz 2010	129 - 103
Okul Temsilcileri Değerlendirme Anketleri (2)	Temmuz 2010	153 - 173

✓ Şekil 6 - Basılı anketler

2009-2010 öğretim yılında son bursiyerlerin alınması sebebiyle, modüllerin bu bursiyerlere etkisini ve bursiyerlerin mesleki eğitimle ilgili algılarını ölçmek üzere bir pretest (ön test) hazırlanmış ve

uygulanmıştır. Burs almaya başladıkları süreden itibaren 4 sene boyunca posttestler (ardıl test) yapılarak tutum değişikliği ölçülecektir. Pretest sonuçları bu raporda yer almamaktadır.

⁶ Tabloda bahsi geçen ve çıktılarından bu raporda gösterge olarak faydalanılmış anketlere raporun sonundaki ekler bölümünden ulaşılabilir.

⁷ Anketler Mikado Danışmanlık'a sağlanan e-posta adreslerine gönderilmiştir. E-posta adresi olmayan kişiler anketlerin dışında kalmıştır.

⁸ Bu anket 10, 11 ve 12. sınıf bursiyerlerinden e-posta adresi olanlara gönderilmiştir.

⁹ Bu anketler etkinlik ve eğitimlerde katılımcılara doldurtulan anketlerdir.

3. PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ

MLMM Projesi'nin amaç ve hedeflerine ulaşma oranı ve projenin yarattığı sosyal etkiler raporun bu bölümünde ele alınmaktadır.

Aşağıdaki tablo, projeye yatırılan kaynakları, kaynakların kullanımıyla gerçekleştirilen aktiviteleri, bu aktivitelerin somut çıktılarını ve elde edilen sonuçları özetlemektedir.

Şekil 7

Projenin Mantıksal Çerçevesi			
Girdiler	Aktiviteler	Çıktılar	Sonuçlar
<ul style="list-style-type: none"> Maddi kaynak Şirketler İnsan kaynağı	<ul style="list-style-type: none"> Burs Staj Meslek lisesi koçluğu sistemi Kişisel ve profesyonel gelişim modülleri MLK eğitimleri Proje yarışmaları STK'larla ortak alt proje ve içerik geliştirilmesi Laboratuvar kurulumu Portal İletişim faaliyetleri	<ul style="list-style-type: none"> 7.646 öğrenciye burs (9.205 öğrenci burs desteğinden faydalandı) 76 ildeki bursiyerlere koçluk 333 MLK 8 MLK eğitimi MLK Uygulama Kılavuzu 2.509 öğrenciye staj 17 laboratuvar kurulumu 100'den fazla alt proje 772 bursiyerin proje yarışmalarına katılımı 4 kurumla işbirliği 2.461 bursiyerin STK işbirliklerinden faydalanması 46.156 tekil kişinin proje web sitesini ziyaret etmesi, 67.123.481 tıklama sayısı Medyada çıkan 889 adet haberin 290.475.229 kez okunması	<ul style="list-style-type: none"> Mesleki eğitimin itibarında artış, meslek lisesi algısında olumlu yönde değişim Bursiyerler ve ailelerine maddi katkı Bursiyerlerin kişisel ve profesyonel gelişimine katkı Ailelerin çocuklarının geleceği ile ilgili kaygılarında azalma Meslek Lisesi Koçları'nda sorumlu vatandaşlık ve gönüllülük bilinci artışı Koç Holding, VKV ve proje şirketlerinin itibarında ve marka bilinirliklerinde artış Koç Holding ve proje şirketlerinde çalışan gönüllülüğü artışıyla çalışan bağlılığında artış Koç Holding, proje şirketleri ve başka özel sektör şirketlerine yetmiş nitelikli eleman kazanımı Mesleki eğitim ve istihdam arasındaki ilişkiyi güçlendirmek üzere "Okul/İşletme Eşleşme Modeli" Diğer kurum ve kuruluşları meslek liselerine yönelik projeler geliştirmeye teşvik

3.1 PROJENİN UYGULAMASI

MLMM Projesi'nin başarısını ölçümlmek ve önümüzdeki döneme ilişkin öneriler geliştirebilmek için projenin başından beri neleri hedeflediğini ve hedeflerine hangi oranda ulaştığını analiz etmek gerekmektedir.

Projenin etkinliğinin ölçülmesi açısından, uygulama aşamasında hedeflere ulaşılması yolunda hangi aktivitelerin gerçekleştirildiği ve öngörülmeven hangi aktivitelerin ek olarak yapıldığının da ortaya konulması gerekmektedir.

✓ Şekil 8 - Proje performans değerlendirme tablosu

	Planlanan Faaliyetler	Gerçekleşen Faaliyetler	İptal Olan Faaliyetler ve Nedeni	Yapılan Ek Faaliyetler	1 / 8
2006	Projenin lansmanının yapılması	Milli Eğitim Bakanı ve Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı'nın katılımıyla basın toplantısı gerçekleştirildi.	X	Projenin duyurusu yazılı ve görsel basın iletişimi ile desteklendi.	
	Projenin websitesinin kurulması	Projenin tanıtımı için websitesi açıldı.	X		
	2.000 meslek lisesi öğrencisinin MLMM burs programına dahil edilmesi	1.989 meslek lisesi öğrencisi burs programına dahil edildi.	Projenin hedeflerine ulaşmasında seçilen öğrencilerin burs kriterlerine uygunluğu kritik önem taşımaktadır. Dolayısıyla, dönem dönem kontenjandan az veya fazla bursiyer seçimi yapılmıştır. Yıl bazlı sayılar yerine, toplamda 32.000 adet burs taahhüdüne ulaşma hedefi gözetilmiştir.	X	
	181 meslek lisesinin MLMM projesine dahil edilmesi	181 meslek lisesi MLMM projesine dahil edildi.	X	X	
2007	2.000 yeni meslek lisesi öğrencisinin MLMM burs programına dahil edilmesi	2.057 yeni meslek lisesi öğrencisi burs programına dahil edildi.	Projenin hedeflerine ulaşmasında seçilen öğrencilerin burs kriterlerine uygunluğu kritik önem taşımaktadır. Dolayısıyla, dönem dönem kontenjandan az veya fazla bursiyer seçimi yapılmıştır. Yıl bazlı sayılar yerine, toplamda 32.000 adet burs taahhüdüne ulaşma hedefi gözetilmiştir.	Yeni bursiyerlere Yönetim Kurulu Başkanı imzalı "Hoşgeldiniz" mektubu gönderildi.	

	Planlanan Faaliyetler	Gerçekleşen Faaliyetler	İptal Olan Faaliyetler ve Nedeni	Yapılan Ek Faaliyetler	2 / 8
2007	Meslek liseleri ile Koç Topluluğu Şirketleri arasında sektörel eşleşme yapılması ¹⁰	75 meslek lisesi ile Topluluk Şirketleri arasında sektörel eşleşme yapılamaması nedeniyle yeni bursiyer alınmadı; 69 yeni meslek lisesinin projeye dahil edilmesi ile burs verilen okul sayısı 250'ye ulaştı.	X	Okullardan ve MLK'lardan gelen okul eklemeye talepleri yeni dönemde değerlendirilmek üzere kaydedildi.	
	20 Koç Topluluğu Şirketi ve Migros ile Meslek Lisesi Koçluğu (MLK) ve Şirket Sorumluları (ŞS) sisteminin kurulması	21 şirket projeye dahil edildi; bu şirketlerin insan kaynakları yetkilileri ile MLK ve Şirket Sorumluları sistemi oluşturuldu. Proje yönetmeliği hazırlandı. MLK olmak isteyen şirket çalışanlarına yönelik duyuru yapıldı.	X	<ul style="list-style-type: none"> Şirketlerin projeyi sahiplenmesinin artırılması için şirket genel müdürlerine yönelik bilgilendirme yapıldı. Yeni gönüllülük talepleri yıl boyunca toplanarak şirket sorumluları tarafından yeni dönemde değerlendirilmek üzere kaydedildi. 	
	MLMM portalının oluşturulması ve web sitesinin yenilenmesi	MLMM portalı ve web sitesi açıldı. Okulların, MLK'ların ve şirket sorumlularının (ŞS) sisteme girişleri ve proje ile ilgili süreçler portal üzerinden yapılmaya başlandı.	X	Bursiyerlerin bireysel başvuru yapabilmelerine imkan vermek için web üzerinden başvuru girişleri alınmaya başlandı.	
	MLK'ların bursiyerler ile gerçekleştirdikleri toplantılarda faydalanmaları için kişisel gelişim modüllerinin geliştirilmesi	MLK'ların bursiyerler ile gerçekleştirdikleri toplantılarda faydalanmaları için 9. ve 10. sınıflara yönelik kişisel gelişim modülleri geliştirildi.	X	Modüllerin uygulanmasında kolaylık sağlanması amacıyla MLK'lardan gelen ek içerik, öneri ve yaklaşımlar tüm MLK'lar ile portal üzerinden paylaşıldı.	
	MLK'lar için eğitim düzenlenmesi	190 MLK'nın katılımı ile "Gönüllülük ve Motivasyon Eğitimi" düzenlendi.	X	Eğitim içerikleri portala yüklenerek MLK'ların bilgilerini güncellemeleri sağlandı.	

¹⁰ Okullar ve işletmeler arasında sektörel eşleşme modeline, 8.000 öğrencinin, Koç bursiyeri olarak seçilmesinin sadece kağıt üzerinden yapılacak başvurulara bırakılmayacak kadar kıymetli bir seçim olduğunun saptanması ile geçiş yapılmıştır. Topluluk Şirketleri'nin projeye dahil olması ile Topluluk çalışanları bursiyer seçimlerinde aktif rol almaya başlamıştır. İkinci önemli hareket noktası da bursiyer seçilen okulların topluluğun faaliyet alanı ve coğrafyası ile doğrudan örtüşmesi gerektiğinin saptanmasıdır. Buna göre Topluluk dahilinde meslek lisesi öğrencilerine tanınabilecek staj ve diğer destek imkanları gözlemlenerek, okullar yeniden değerlendirilmiştir; ilk seneki toplam 181 okulun 75'inden bundan sonraki dönemde bursiyer alınmaması ve 69 yeni okulun listeye katılması ile şirketler ile okullar arasındaki bağların daha doğal bir biçimde kurulacağı düşünülmüştür. Bu seçimler yapılırken, her ilde umut ışığı yakmak adına bazı illerde şirketlerle eşleşme ilkesinde sapmalar olmuştur. Bu gibi durumlarda kız meslek liselerine ağırlık verilmesi suretiyle kız çocuklarının desteklenmesi amacı gözlemlenmiştir.

	Planlanan Faaliyetler	Gerçekleşen Faaliyetler	İptal Olan Faaliyetler ve Nedeni	Yapılan Ek Faaliyetler	3 / 8
2007	Şirket çalışanlarının MLK olarak bursiyerlere gönüllü koçluk desteği sağlanması	21 şirketten 224 çalışan bursiyerlere MLK olarak gönüllü koçluk desteği sağladı.	X	Şirketler ve MLK'lar bursiyerler ve aileleri ile tanışma toplantıları düzenledi.	
	Meslek liselerine yönelik ilginin artırılması için iletişim kampanyası düzenlenmesi	Görsel ve yazılı basında meslek liselerine yönelik ilginin artırılması için reklam kampanyası düzenlendi.	X	Farklı hedef gruplara yönelik konferanslara katılım sağlanarak mesleki eğitim konusunda farkındalık çalışmalarına destek verildi.	
	Genç Başarı Eğitim Vakfı ile 3 meslek lisesinde pilot uygulama olarak girişimcilik eğitimi verilme başlanması	3 meslek lisesinde gerçekleştirilen pilot uygulama başarıyla tamamlandı. Uygulamaya katılan öğrenciler, uluslararası yarışmalara katılım hakkı kazandı.	X	Pilot uygulamanın başarıya ulaşması sonucunda girişimcilik eğitimi İstanbul, Ankara ve İzmir'deki toplam 27 MLMM okuluna yaygınlaştırıldı.	
2008	2.000 yeni meslek lisesi öğrencisinin MLMM burs programına dahil edilmesi	2.116 yeni meslek lisesi öğrencisi burs programına dahil edildi.	Projenin hedeflerine ulaşmasında seçilen öğrencilerin burs kriterlerine uygunluğu kritik önem taşımaktadır. Dolayısıyla, dönem dönem kontenjandan az veya fazla bursiyer seçimi yapılmıştır. Yıl bazlı sayılar yerine, toplamda 32.000 adet burs taahhüdüne ulaşma hedefi gözetilmiştir	Endüstriyel Teknik Öğretim Okullarında Fiat Teknik Uygulama Programı (Fiat Laboratuvarları) Projesi'ne burs ve koçluk sistemi entegre edildi.	
	Şirket Sorumluları Komitesi ile proje yönetiminin düzenli olarak değerlendirilmesi	ŞS'ler ile 10 defa platform toplantısı yapıldı.	X	X	
	Şirket çalışanlarının bursiyerlere gönüllü koçluk desteği sağlanması	21 şirketten 224 çalışan, bursiyerlere gönüllü koçluk desteği sağladı.	X	12 meslek lisesinin daha projeye dahil olması ile projeye dahil toplam okul sayısı 262'ye ulaştı.	
	MLK'ların bursiyerler ile gerçekleştirdikleri toplantılarda faydalanmaları için kişisel gelişim modüllerinin geliştirilmesi	11. ve 12. sınıflara yönelik kişisel gelişim modülleri geliştirildi.	X	MLK'ların harcadıkları gönüllü saatlerin tutulması, faaliyetlerinin izlenmesi ve önerilerin alınması için portalda MLK izleme formu oluşturuldu. Kültürel ve sosyal aktivite olarak bursiyerlerin Koç Fest Şenlikleri ve Sizinle Tiyatrosu'na MLK'ları ile katılımı sağlandı.	

	Planlanan Faaliyetler	Gerçekleşen Faaliyetler	İptal Olan Faaliyetler ve Nedeni	Yapılan Ek Faaliyetler	4 / 8
2008	MLK'lar için eğitim düzenlenmesi	236 MLK ve ŞS'nin katılımı ile 2'nci Gönüllülük ve Motivasyon Eğitimi düzenlendi.	X	168 MLK'nın katılımı ile 3'üncü Gönüllülük ve Motivasyon Eğitimi düzenlendi.	
	Kişisel gelişim modülleri ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen niteliklerin uygulamaya dönüştürülmesini sağlamak amacıyla bursiyerlere yönelik yarışmalar düzenlenmesi	Bursiyerlere yönelik "Meslek Liseliyim, Başarılıyım" Yarışması düzenlendi.	X	Yarışmayı kazanan 20 bursiyere yönelik olarak Koç Üniversitesi'nde Yaz Buluşması gerçekleştirildi.	
	Genç Başarı Eğitim Vakfı ile geliştirilen işbirliği kapsamında meslek liselerinde girişimcilik eğitimlerinin verilmesi	Genç Başarı Eğitim Vakfı ile geliştirilen işbirliği kapsamında 27 okuldaki girişimcilik eğitimleri sürdürüldü.	X	Habitat için Gençlik Derneği ile geliştirilen işbirliği kapsamında MLMM okullarının bilgisayar okuryazarlığı projelerinden faydalanması sağlandı.	
	Meslek liselerinin itibarının artırılması için iletişim kampanyası düzenlenmesi	Görsel ve yazılı basında "Bana İş mi Yok?" ve "Okusam İşe Yarar" reklam kampanyaları gerçekleştirildi.	X	<ul style="list-style-type: none"> İç iletişimin güçlendirilmesi için tüm Koç Topluluğu'na yönelik olarak e-bülten yayımlanmaya başladı. Web Sitesi yeni reklam kampanyasına uyumlu olarak güncellendi. Anadolu Buluşmaları kapsamında Mustafa V. Koç, ve Bülent Bulgurlu Ordu Ünye Ticaret Meslek Lisesi'ni ve MLMM bursiyerlerini ziyaret etti. Ziyaret basında geniş yer buldu.	
	Mesleki eğitime ilişkin paydaşların harekete geçirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> 1.000 kanaat önderine mektup gönderildi. Farklı hedef gruplara yönelik konferanslara katılım sağlanarak mesleki eğitim konusunda farkındalık çalışmalarına destek verildi.	X	3. yıla girerken Başkanlara ve Genel Müdürlere projeye destek e-postası gönderildi.	
2009	2.000 yeni meslek lisesi öğrencisinin MLMM burs programına dahil edilmesi	2.260 yeni meslek lisesi öğrencisi burs programına dahil edildi.	X	2 meslek lisesinden daha bursiyer alımına başlanması ile projeye dahil toplam okul sayısı 264'e ulaştı	

	Planlanan Faaliyetler	Gerçekleşen Faaliyetler	İptal Olan Faaliyetler ve Nedeni	Yapılan Ek Faaliyetler	5 / 8	
2009	Şirket Sorumluları Komitesi ile proje yönetiminin düzenli olarak değerlendirilmesi	ŞS'ler ile 8 defa platform toplantısı yapıldı.	X	X		
	1.040 öğrenciye beceri eğitimi ve yaz stajı imkanı sağlanması	756 öğrenciye beceri eğitimi ve yaz stajı imkanı sağlandı.	Staj talebinde bulunan bursiyerlerin bölümleri ve illeri ile Koç Topluluğu faaliyet alanlarının ve bölgelerinin uymadığı durumlarda, bazı bursiyerlere staj sağlanamamış ve okullardan destek istenmiştir.	Kırıkkale, Kocaeli, İzmir ve Batman'daki 4 meslek lisesinde Rafineri Petro Kimya bölümleri ve Tüpraş Laboratuvarları açıldı.		
	Şirket çalışanlarının bursiyerlere gönüllü koçluk desteği sağlanması	21 şirketten 333 çalışan, bursiyerlere gönüllü koçluk desteği sağladı.	X		Rehber öğretmenlerle modül içerik ve uygulamaları paylaşarak görüşleri alındı.	
	MLK'lar için eğitim düzenlenmesi	302 MLK'nın katılımı ile 4'üncü Gönüllülük ve Motivasyon Eğitimi düzenlendi.	X		MLK Uygulama Kılavuzu kitabı oluşturuldu.	
	10. sınıf Sorumlu Vatandaşlık ve Proje Geliştirme modüllerinin uygulanabilmesi amacıyla bursiyerlere yönelik Proje Yarışması düzenlenmesi	Dünya Bankası Yaratıcı Fikirler Yarışması kapsamında Meslek Lisesi kategorisi açıldı ve MLMM Proje Yarışması bu kapsamda gerçekleştirildi.	X		Dünya Bankası Yaratıcı Fikirler Yarışması'nı kazanan öğrenciler ve MLK'ları Koç Holding'de Ali Y. Koç ve Cenk Çimen'in katılımıyla köşe yazarlarıyla biraraya geldiler. Toplantı basında geniş yer buldu.	
	21 ildeki MLMM okulları öğrencilerine Habitat için Gençlik Derneği tarafından bilgisayar okuryazarlığı eğitimi verilmesi	21 il 24 okulda 761 MLMM okulu öğrencisine Habitat için Gençlik Derneği tarafından bilgisayar okuryazarlığı eğitimi verildi.	X		TEMA Vakfı ile geliştirilen işbirliği doğrultusunda, Koç Holding Ülkem İçin Projesi kapsamında 10 ilde 1.700 meslek lisesi öğrencisine çevre eğitimleri verildi.	
	Genç Başarı Eğitim Vakfı ile işbirliği kapsamında meslek lisesi öğrencilerine girişimcilik eğitimi verilmesi	Genç Başarı Eğitim Vakfı ile geliştirilen işbirliği kapsamında 27 okuldaki girişimcilik eğitimleri sürdürüldü.	X		X	

	Planlanan Faaliyetler	Gerçekleşen Faaliyetler	İptal Olan Faaliyetler ve Nedeni	Yapılan Ek Faaliyetler	6 / 8
2009	MLMM kapsamında geliştirilen Okul/İşletme Eşleşme Modeli'nin yaygınlaştırılması	Okul/İşletme Eşleşme Modeli'nin temel prensiplerinin oluşturulması için Koç Topluluğu Şirketleri İK Yöneticilerinden oluşan bir ekip kuruldu.	X	X	
	Proje ortakları olarak Milli Eğitim Bakanı ve Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı katılımı ile basına açık yıllık proje değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmesi	Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik ve Mustafa V. Koç'un katılımıyla RMK Müzesi'nde Basın Toplantısı düzenlendi.	X	X	
	Mesleki eğitime ilişkin paydaşların harekete geçirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> 1.000 kanaat önderine mektup gönderildi. Farklı hedef gruplara yönelik konferanslara katılım sağlanarak mesleki eğitim konusunda farkındalık çalışmalarına destek verildi. 	X	Anadolu Buluşmaları kapsamında Mustafa V. Koç, Ali Y. Koç ve Bülent Bulurlu İzmir Konak Çınarlı EML'yi ve MLMM bursiyerlerini ziyaret etti. Ziyaret basında geniş yer buldu.	
	E-bültenin yayımlanması	Üç ayda bir MLMM e-bültenleri yayımlanıp paydaşlar ile paylaşıldı.	X	E-bülten içeriği MLK, Şirketler ve MLMM'den olmak üzere üç bölüme ayrıldı. E-bülten gönderimine okullar ve dış paydaşlar da dahil edildi.	
2010	2.000 meslek lisesi öğrencisinin burs programını tamamlaması	1.463 meslek lisesi öğrencisi mezun olarak burs programını tamamladı.	Burs devam kriterlerine uymayan (başarı, disiplin, okula devam vb.) bursiyerler burs programından yararlanamamaktadırlar. Dolayısıyla, 4 sene önce seçilen gruptan ayrılanlar oldukça sayı azalmıştır.	X	
	Şirket Sorumluları Komitesi ile proje yönetiminin düzenli olarak değerlendirilmesi	ŞS'ler ile 5 defa platform toplantısı yapıldı.	Projenin ikinci fazı ile ilgili çalışmalar yürütüldüğü için her ay yapılması planlanan ŞS platform toplantıları iki ayda bir olacak şekilde gerçekleştirildi.	X	
	2.043 öğrenciye beceri eğitimi ve yaz stajı imkanı sağlanması	1.509 öğrenciye beceri eğitimi ve yaz stajı imkanı sağlandı.	Staj talebinde bulunan bursiyerlerin bölümleri ve illeri ile Koç Topluluğu faaliyet alanlarının ve bölgelerinin uymadığı durumlarda, bazı bursiyerlere staj sağlanamamış ve okullardan destek istenmiştir.	X	

	Planlanan Faaliyetler	Gerçekleşen Faaliyetler	İptal Olan Faaliyetler ve Nedeni	Yapılan Ek Faaliyetler	7 / 8
2010	Şirket çalışanlarının bursiyerlere gönüllü koçluk desteği sağlaması	21 şirketten 333 çalışan, bursiyerlere gönüllü koçluk desteği sağladı.	X	X	
	Bursiyerlere yönelik Proje Yarışması'nın Dünya Bankası Yaratıcı Fikirler Yarışması kapsamında Meslek Lisesi kategorisi altında düzenlenmesi	Microsoft'un yazılım desteği ile bursiyerlere yönelik "Mesleki Eğitimin Geleceği Senin Geleceğin" Proje Yarışması düzenlendi.	Dünya Bankası Yaratıcı Fikirler Yarışması'nın 2010 yılında düzenlenmesi nedeniyle Proje Yarışması'nın MEB'in düzenlediği proje tabanlı beceri yarışmasına entegrasyonuna çalışılmıştır. Ancak iki yarışmanın amaç ve uygulama farklılıkları karşısında "Mesleki Eğitimin Geleceği Senin Geleceğin" Proje Yarışması doğrudan MLMM'nin bünyesinde gerçekleştirilmiştir.	X	
	Gençleri mesleki eğitim hakkında düşünmeye teşvik eden bir iletişim çalışması gerçekleştirilmesi	Tüm meslek lisesi öğrenci ve mezunlarına yönelik olarak "Konuştur Mesleğini" isimli Video Yarışması düzenlendi.	X	X	
	MLMM kapsamındaki okulların yetkilileri ve Meslek Lisesi Koçları'nın katılımı ile bir deneyim paylaşım toplantısı düzenlenmesi	197 Okul Temsilcisi ve 142 Meslek Lisesi Koçu'nun katılımı ile 5'inci Gönüllülük ve Motivasyon eğitimi gerçekleştirildi.	X	X	
	MLMM bursiyerleri, Okul Temsilcileri ve MLK'lar ile paylaşımında bulunmak ve motivasyonlarını artırmak üzere saha ziyareti düzenlenmesi	Yapı Kredi ve MLMM işbirliği ile Samsun ve Kayseri illerinde 2 saha ziyareti düzenlendi	X	X	
	MLK'lar için eğitim düzenlenmesi	47 Yeni MLK'nın katılımı ile 6'ncı Gönüllülük ve Motivasyon Eğitimi düzenlendi.	X	X	

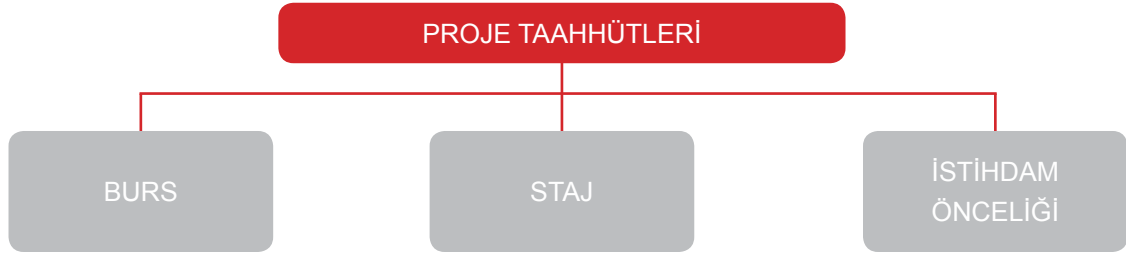

	Faaliyetler	Gerçekleşen Faaliyetler	İptal Olan Faaliyetler ve Nedeni	Yapılan Ek Faaliyetler	8 / 8
2010	Genç Başarı Eğitim Vakfı ile işbirliği kapsamında meslek lisesi öğrencilerine girişimcilik eğitimi verilmesi.	Genç Başarı Eğitim Vakfı ile geliştirilen işbirliği kapsamında 27 okuldaki girişimcilik eğitimleri sürdürüldü.	X	X	
	Proje ortakları olarak Milli Eğitim Bakanı ve Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı katılımı ile basına açık yıllık proje değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmesi	Milli Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu, Mustafa V. Koç ve Ali Y. Koç'un katılımıyla RMK Müzesi'nde Basın Toplantısı düzenlendi.	X	X	
	Mesleki eğitime ilişkin paydaşların harekete geçirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> • 1.000 kanaat önderine mektup gönderildi. • Farklı hedef gruplara yönelik konferanslara katılım sağlanarak mesleki eğitim konusunda farkındalık çalışmalarına destek verildi. 	X	X	
	Projenin 2006-2010 arası ilk fazının değerlendirilmesi için çalışma gerçekleştirilmesi	Projenin ilk fazına yönelik izleme-değerlendirme çalışmaları Mikado Danışmanlık tarafından gerçekleştirilmeye başlandı.	X	X	
	Projenin Türkiye çapına yaygınlaştırılması ile ilgili çalışmalar yürütülmesi	<p>Eğitim Reformu Girişimi ile geliştirilen "Meslek Eğitiminde Kalite için İşbirliği" kapsamında araştırma-politika çalışmaları başlatıldı.</p> <p>Sektör kuruluşları ve özel sektör temsilcileri ile yaygınlaştırmaya yönelik temasları sürdürüldü.</p> <p>Koç Topluluğu Şirketleri içerisinde MLMM Projesi'nin devamı niteliğinde Mikro Projeler oluşturmak üzere çalışmalar başlatıldı.</p>	X	X	

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere, proje çalışmaları çerçevesinde ana taahhütlere uyum sağlanmaya çalışılmasının yanı sıra, ilave pek çok faaliyet de yürütülmüştür. Yaratılan katkı seviyesini artırmak ve daha çok paydaşa dokunmak misyonuy-

la, paydaşlar da mobilize edilerek planda bulunmayan pek çok alt proje üretilmiştir. Proje ana taahhütlerine zaman içerisinde yeni uygulamalar eklenmiş ve bunlar projenin ayrılmaz parçaları haline gelmişlerdir.

PROJE ANA AKTİVİTELERİ

Şekil 9

EKLENEN AKTİVİTELER

Şekil 10

PROJE ANA AKTİVİTELERİNİN PERFORMANSI

BURS

MLMM Projesi'nin ana taahhüdü 7 yıllık bir süreçte meslek lisesi öğrencilerine toplam 32.000 adet burs sağlamaktır. Bu taahhüdü yerine getirmek üzere, bursiyer seçiminin kademeli olarak gerçekleştirilmesi öngörülmüş ve 4 yıl boyunca, her yıl 2.000 yeni bursiyerin projeye dahil edilmesi ile 4. yılda 8.000 öğrenciye ulaşılması hedeflenmiştir. 7. yılın sonunda ise bu öğrencilerin tümü kademeli olarak mezun edilmiş olacaktır. Proje kapsamında toplamda öngörülen burs sayısına ulaşmak üzere,

bursu iptal edilen öğrencilerin yerine de ara sınıflardan bursiyer alımı gerçekleştirilmiş ve 2010 yılı itibariyle toplamda 9.205 öğrenciye ulaşılmıştır. Proje kapsamında ilk mezunların verilmesinden önce aktif olarak burs alan öğrenci sayısı ise toplamda 7.646'dır.¹¹ 2006/2007 döneminde 55 TL olarak belirlenen burs miktarı yıllara göre 2007/2008 yılında 60 TL, 2008/2009'da ise 65 TL olarak belirlenmiştir. Burslar karşılıksız ve geri ödemesiz olarak verilmektedir.

¹¹ MLMM kapsamında 2010 yılına kadar toplam 9.205 öğrenci seçilmesine rağmen, zaman içerisinde burs devam kriterlerine uyamayan öğrencilerin burslarının kesilmesi nedeniyle toplam öğrenci sayısı Mayıs 2010 itibariyle 7.646 olmuştur.

Sağlanan Burslar

TURKUAZ¹²	2006	2007	2008	2009	2010	TOPLAM
TÜM SEÇİLEN	1991	4	81	11		2.087
İPTAL	1	424	134	61	5	625
Okuldan ayrıldı	1	109	29	12	1	152
Başarısızlık		314	104	45	3	466
Disiplin		1	1	4	1	7
YAKUT	2007	2008	2009	2010	2011	
TÜM SEÇİLEN	2061	245	88	1		2.395
İPTAL	20	356	201	7		584
Okuldan ayrıldı	5	96	167	4		272
Başarısızlık		259	33	1		293
Disiplin	15	1	1	2		19
ZÜMRÜT	2008	2009	2010	2011	2012	
TÜM SEÇİLEN	2110	345				2.455
İPTAL		323	19			342
Okuldan ayrıldı		80	19			99
Başarısızlık		241				241
Disiplin		2				2
SAFİR	2009	2010	2011	2012	2013	
TÜM SEÇİLEN	2260					2.268
İPTAL		8				8
Okuldan ayrıldı		8				
Başarısızlık						
Disiplin						
TOPLAM SEÇİLEN	9.205					
TOPLAM İPTAL		1.559				
TOPLAM AKTİF						7.646

Şekil 11

STAJ

Proje taahhütleri arasında, burs sağlanan öğrencilere staj imkanları yaratılması yer almaktadır. Bursiyerlerin staj ihtiyaçlarının karşılanması Şirket Sorumluları'nın¹³ sorumluluğunda olup, süreç Koç Holding İnsan Kaynakları Direktörlüğü tarafından koordine edilmektedir. Meslek Lisesi Koçları da staj talebinde bulunan bursiyerin yerleştirilmesi sürecinde aktif görev alarak sorum-

lu oldukları öğrencilerin staj süreçleri ile bire bir ilgilenmektedir. Projeye dahil olmayan Topluluk Şirketleri de staj konusunda projeye destek sağlamaktadır. Topluluk bünyesinde staj imkanı oluşturulamaması durumunda şirketlerin tedarikçi ağları ve kurumsal müşterileri ile irtibata geçilerek bursiyerlere staj imkanı sağlanabilmektedir. Staj verileri aşağıdaki tablolarda görülebilir.

¹² Turkuaz, yakut, zümrüt ve safirler senelere göre alınan bursiyerleri ifade etmektedir.

¹³ Proje içerisinde yer alan her bir şirketin en az bir Şirket Sorumlusu bulunmaktadır. Şirket sorumluları proje yönetimi ve o şirketteki MLK'lar arasında koordinasyonu sağlamakla görevlidirler.

	YAZ STAJI		BECERİ STAJI		TOPLAM	
	GEREKEN	SAĞLANAN	GEREKEN	SAĞLANAN	GEREKEN	SAĞLANAN
2009	350	305 %87	690	451 %86	1040	756 %73
2010	1026	917 %88	1137	804 %71	2163	1721 %87

Şekil 12 - Staj verileri 2009 - 2010 karşılaştırması

Bu tablodaki verilere göre 2009'da %73, 2010'da ise %80 oranında staj eşleştirmeleri yapılmıştır.

2009-2010 eğitim öğretim döneminde staj uygulamasının başlaması ile birlikte MLK'lar bursiyerleri için staj eşleştirmeleri gerçekleştirmişlerdir. Bu uygulama süreci ile ilgili görüşleri ara değerlendirme raporunda MLK'lara

sorulmuştur. Buna göre; MLK'ların %75'i staj zorunluluğu olan tüm bursiyerlerine staj eşleştirmesi yaptığını ifade etmiştir. Eşleştirme yapamamış olan %25'in gerekçeleri arasında kurumlarda yeterli kontenjan olmaması (%18), öğrencilerin bölümleriyle örtüşen pozisyonların olmayışı (%70) ve yeterli yönlendirmeyi alamamış olmaları (%12) yer almaktadır.

KOÇLUK

Meslek Lisesi Koçluğu uygulaması 2007-2008 eğitim yılında, projenin 2. senesi itibarıyla proje taahhütleri arasına eklenmiştir. Buna göre, Koç Topluluğu çalışanlarının bursiyer öğrencilerin kişisel ve profesyonel gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla "sınırları belirlenmiş koçluk" hizmeti sunmaları hedeflenmiştir. Meslek Lisesi Koçları'nın (MLK), bu hizmeti sunmaya başlamadan önce, gerekli bilgi ve donanımı elde etmeleri için "Gönlüllük ve Motivasyon Eğitimleri"ne katılmaları sağlanmaktadır. "Sınırları belirlenmiş koçluk" hizmeti kapsamında MLK'lar bursiyer seçim sürecinde yer almakta ve eşleştikleri proje okullarındaki bursiyer öğrencilerle aylık buluşmalar gerçekleştirerek 4 sene boyunca proje için geliştirilmiş modülleri uygulamalı olarak bursiyerle paylaşmaktadırlar.

Koçluk uygulaması için geliştirilen modüller;

- Güvenle Hedefe Doğru,
- Zaman Yönetimi,
- Mesleki Yönlendirme
- Sorumlu Vatandaşlık,
- Proje Geliştirme
- Ekip Çalışması,
- Sorun Çözme,
- Proje Yönetimi
- İş Etiği,
- CV Hazırlama ve Mülakat Teknikleri,
- Girişimcilik

Koçluk modüllerinin senelere göre dağılımını Şekil 13 'te inceleyebilirsiniz.

1. SENE 9.Sınıf	KENDİMİ KEŞFEDİYORUM Güvenle Hedefe Doğru, Zaman Yönetimi, Mesleki Yönlendirme
2. SENE 10.Sınıf	SORUMLU BİR VATANDAŞIM Sorumlu Vatandaşlık, Proje Geliştirme
3. SENE 11.Sınıf	HAYATA UYUM SAĞLIYORUM Ekip Çalışması, Sorun Çözme, Proje Yönetimi
4. SENE 12.Sınıf	İŞ HAYATINA HAZIRLANIYORUM İş Etiği, CV Hazırlama ve Mülakat Teknikleri, Girişimcilik

✓ Şekil 13 - Koçluk modüllerinin senelere göre dağılımı

Meslek Lisesi Koçlarının gönüllü görev tanımlarında, bu modülleri bursiyerleriyle uygulamanın yanı sıra bursiyer-

leriyle sosyal aktivitelerde bulunma ve şirket gezileri düzenleme gibi etkinlikler gerçekleştirmek bulunmaktadır.

Projede gönüllü koç olarak yer almak isteyen projeye dahil şirketlerin çalışanları, her sene Haziran ayında yapılan çağrıya yanıt vererek gönüllü olmaktadır. Gönüllü koç olma isteği her yıl artış eğilimi göstermektedir. Gönüllülerin katılımı, şirketlerin proje uygulamadaki

ihtiyaçları, bursiyer sayısındaki artış, üretilen projelerin yoğunluğu gibi unsurlar göz önünde bulundurulacak değerlendirilmektedir. Ayrıca, işten ayrılma, görev / il değişikliği, emeklilik gibi sebeplerden ötürü MLK'lar yıllar içerisinde değişmektedir. Buna göre:

Sene	2007-2008	2008-2009	2009-2010
MLK sayısı	224	324	333

✓ Şekil 14 - Yıllara göre MLK sayıları

Her sene düzenlenen MLK Buluşmaları kapsamında MLK'ların kişisel gelişim modül uygulamalarına yönelik bilgi seviyeleri artırılmaktadır. MLK'ların motivasyonunu yükselten ve kişisel gelişimlerine destek olan bu buluşmalar, uygulamalarla ilgili geri bildirimlerinin alınmasına da olanak sağlamaktadır.

MLK'lar "Meslek Lisesi Koçluğu" gönüllü görev tanımları çerçevesinde, bursiyer seçimlerinde¹⁴ yer almakta, kişisel gelişim modüllerini bursiyerleriyle toplu olarak uygulamakta, bursiyerleriyle şirket-fabrika gezileri yapmakta, sosyal aktivitelere birlikte katılmakta ve şirketleri ile projeye dahil okullar arasında bilgi akışı ve meslek eğitimi ihtiyaçlarının tespiti bakımından köprü görevi görmektedirler.

¹⁴ Bursiyer seçimi, 2010-2011 eğitim dönemi itibarıyla yapılmayacaktır. Son bursiyerler 2009-2010 eğitim döneminde projeye dahil edilmiştir. Ancak iptaller durumunda yeni bursiyer eklenmesi söz konusu olabilecektir.

MLMM portalında yer alan online izleme-değerlendirme aracı kanalıyla MLK'ların bursiyerlerle ne sıklıkta görüştükleri, hangi konuları işledikleri bilgileri elde edilebilmektedir. MLK'ların bursiyerlerle geçirdikleri zaman, "mülakat buluşmaları", "tanışma buluşmaları", "modül buluşmaları", "şirket-fabrika gezileri" ve "diğer" olarak sınıflandırılmakta; her bir görüşme için ayrılan süre, katılımcı bursiyer sayısı ve memnuniyet seviyesinin belirtilmesi beklenmektedir.

Bu veriler portaldaki bu aracın ne sıklıkla kullanıldığı hakkında bilgi de sağlamaktadır. 2007 yılından bu yana 333 MLK'dan 139'u portala en az bir defa veri girişi yap-

mıştır. Portal kullanımını tüm MLK'lar tarafından yapılamamakla birlikte portalı kullanan MLK'lar da veri girişlerini düzenli şekilde gerçekleştirememektedirler.

Portalın yeterince kullanıcı dostu olmaması etkin kullanımını engellemiştir, projenin ikinci safhasında portalın yenilenmesi söz konusudur. Böylece MLK'lar tarafından gönüllülük kapsamında harcanan zamanın net olarak hesaplanabilmesi hedeflenmektedir.

MLK Sayısı	2008	2009	2010
Toplam	224	324	333
Portalı Kullanan	95	79	46

Şekil 15 - Proje portalını kullanan MLK sayıları

Toplamda 333 MLK'nın aktif gönüllülük yaptığı projede, izleme-değerlendirme portalından elde edilen veri 1/3 oranı temsil etmektedir. Mevcut veri yıllara göre gönüllü

MLK sayısına uyarlanarak tahmini bir genel gönüllülük rakamı elde edilebilir. Buna göre tahmini gönüllülük saati rakam ve bedelleri aşağıdaki gibidir.

	Gönüllü Saati Değeri (USD) ¹⁵	Toplam Gönüllü Saati (var olan)	Genele Uyarlama	Toplam Gönüllü Saati Bedeli (USD)
2008	20.25	913	2152	114.075
2009	20.85	539	2211	46.100
				160.175

Şekil 16 - Gönüllülük saati rakam ve bedelleri

Proje ekibi, MLK'ları gönüllü görevlerini başarıyla yürütebilmeleri için eğitimlerle beslemekte, çeşitli motivasyon ve iletişim faaliyetleri düzenlemekte, izleme-değer-

lendirme çalışmaları gerçekleştirmekte ve iyi örnekleri e-bülten gibi çeşitli araçlarla paylaşmaktadır.

¹⁵ www.independentsector.org sitesinde her yıl için gönüllü saati bedelleri yayınlanmaktadır.

MLK Eğitimleri Değerlendirme Sonuçları

✓ Şekil 17 - Eğitim değerlendirme anketleri karşılaştırmalı sonuçları

Yukarıdaki grafik 2007, 2008, 2009 ve 2010 yıllarında MLK'larla gerçekleştirilen eğitimlerin karşılaştırmalı sonuçlarını yansıtmaktadır.

Eğitim değerlendirmesi, ilgili kategorilerde 4 üzerinden puanlama yapılarak gerçekleştirilmektedir. Karşılaştırmalı verilere bakıldığında MLK'ların eğitimlerle ilgili olumlu geri bildirimlerinin her yıl artış gösterdiği gözlemlenmektedir.

Bu eğitimler aynı zamanda MLK'ların biraraya gelerek deneyim paylaşımı gerçekleştirmelerine de imkan vermektedir.

Ekim 2009 MLK Eğitimleri'nde ve Temmuz 2010 MLK-Okul Temsilcileri Buluşması'nda "kıdemli MLK"lara¹⁶ MLK Ara Değerlendirme Anketi (Bkz. EK-6) yapılmıştır. Değerlendirme raporu verileri proje ekibi, portal kullanımı, MLK buluşmaları, staj uygulaması ile ilgili MLK'ların görüşlerini içermektedir.

MLK'ların projeye ilişkin görüşleri, merkezi düzeyde koordine edilen kapasite artırma ve gönüllü yönetimine ilişkin faaliyetler (MLK eğitimleri, portal, yarışmalar, iletişim faaliyetleri ve diğer destek alanları) ve MLK'ların görev tanımlarından doğan faaliyetler olmak üzere iki düzeyde

¹⁶ En az bir senedir MLK'lık yapan, en az bir MLK Eğitimi'nden geçmiş kişilerdir.

incelenebilir. Projenin uygulayıcılarından olan MLK'ların bu konulardaki görüşleri önem taşımaktadır. İki raporun ortalama sonuçlarına bakıldığında aşağıdaki verilere ulaşılmıştır.

Kapasite artırma ve gönüllü yönetimine ilişkin faaliyetler bakımından incelendiğinde MLK ara değerlendirme raporlarına göre MLK'lar, proje ekibini proje yönlendirmesi konusunda başarılı (ort. %93) olarak nitelendirirken gönüllülük görevleri sırasında ekibin kendilerine verdiği desteği ise yeterli bulmaktadırlar (ort. %90).

Portalda yer alan izleme mekanizmasının yeterince etkin ve verimli kullanılmadığı yine bu rapordaki MLK geri bildiriminde ifade edilmiştir (MLK'ların %45.5'i portaldaki izleme aracını kullandığını belirtmiştir). Bu durumun nedeni olarak MLK'ların %53'ü zaman bulamadığını, %47'si ise kullanımda zorluk çektiğini ifade etmiştir.

Gönüllü koçluk görevleri çerçevesinde şirket sorumlularıyla iletişimleriyle ilgili görüşlere bakıldığında, MLK'ların %81'i şirket sorumlularıyla düzenli paylaşımda bulduklarını ifade etmişlerdir. Bu durum, portal düzeyinde sistemli izleme gerçekleştirilmesine de şirket sorumluları düzeyinde MLK'ların faaliyetlerinin düzenli şekilde takip edildiğini göstermektedir.

MLK'ların kendi görev tanımlarından doğan faaliyetler üzerine görüşleri incelendiğinde MLK'lar, bursiyer buluşmalarının verimli geçtiğini düşünmekte, (ort. %85,5),

MLK'ların bursiyerlerle düzenli olarak gerçekleştirdiği koçluk buluşmalarından bir görüntü...

bursiyerlerine fayda sağladıklarını hissetmekte, (ort. %87) ve bursiyerlerinin buluşmalarından keyif aldıklarını düşünmektedirler (ort. %90).

MLK'ların ana görevleri arasında yer alan modül uygulamaları ile ilgili geri bildirimlere bakıldığında ise, MLK'lar modüllerin bursiyerlerin kişisel gelişimine katkı sağladığını düşünmektedirler (ort. %84)

Diğer yandan, anket verilerine göre MLK'ların modülleri uygulamada bazı sıkıntılar yaşadıkları da gözlemlenmektedir. MLK'lar planlanan sayıda buluşma gerçekleştiremediklerini ifade etmişlerdir. (ort. %59). Bunun nedenleri arasında ise; zaman bulamama, kendini yeterince yetkin görmeme, okul idaresiyle koordinasyon sağlayamama gibi sorun tanımları öne çıkmaktadır.

Aynı değerlendirme raporunda MLK'ların projede gönüllü olarak yer almalarına yönelik ne hissettikleri sorulduğunda ise meslek lisesi koçu olmaktan dolayı mutlu olduğunu belirten katılımcıların oranı %98'e, gönüllü olmanın kendi kişisel gelişimlerine de katkı sağladığını ifade eden MLK'ların oranı ise %97'ye ulaşmaktadır.

Her yıl MLK'lara uygulanan ara değerlendirme anketleri koçluk uygulamasının etkinliği ile ilgili bilgi sağlamaktadır. Proje ekibi yapılan geri bildirimler doğrultusunda gerekli düzenlemeleri yapmaktadır.

MLMM Proje Rehberi, MLK'lara proje ve bursiyerlere uygulayacakları modüllerle ilgili rehberlik ediyor...

LABORATUVARLAR

Mesleki eğitimin kalitesini yükseltmek amacıyla proje taahhütlerine ek olarak MLMM'ye dahil olan Koç Topluluğu şirketlerinden Fiat, Ford ve Tüpraş MLMM projesi kapsamında çeşitli meslek liselerinde laboratuvarlar açmıştır. Bu laboratuvarların açılmasındaki amaç, sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünü yetiştirmek; öğrencilerin mezun olduktan sonra çalışacakları işletmelerde ihtiyaç duyacakları deneyim ve bilgileri okurken edinmelerini sağlayarak istihdam edilebilirliklerini artırmak ve sürdürülebilir bir işletme-okul eşleşmesi modeli üretmektir. Bu kapsamda açılan laboratuvarlar Fiat (Tofaş) Laboratuvarları, Tüpraş Laboratuvarları ve Ford Otosan Laboratuvarları'dır.

11 Fiat, 2 Ford, 4 Tüpraş laboratuvarı MLMM kapsamında projeye entegre edilmiştir.

Fiat Laboratuvarı	362
Adana	33
Ankara	39
Antalya	33
Bursa	34
Diyarbakır 2 okul	28
İstanbul 3 okul	116
İzmir	32
Kocaeli	25
Samsun	22

Ford Laboratuvarı	146
Ankara	18
İstanbul	128

Tüpraş Laboratuvarı	59
Batman	16
İzmir	14
Kırıkkale	9
Kocaeli	20

Şekil 18 - Eğitim Alan Lab. Öğrencileri Sayısı

PROJE YARIŞMALARI

Kişisel gelişim modülleri ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen niteliklerin uygulamaya dönüştürülmesini sağlamak amacıyla bursiyerlere yönelik proje yarışmaları düzenlenmektedir.

Bursiyerlerin bu yarışmalara hazırlanırken, koçlarıyla beraber işledikleri modüllerde yer alan "ekip çalışması, proje geliştirme, zaman yönetimi, sorumlu vatandaşlık" gibi konuları gerçek hayatta deneyimleme imkanı bulmaları öngörülmüştür.

Proje yarışmaları, her sene farklı bir konu başlığıyla düzenlenmesine rağmen temelde "meslek liseli olmak" temasına odaklanmaktadır.

Yarışma Adı	Yılı	İçeriği
Meslek Liseliyim Başarıyım	2008	“Meslek Liseliyim, Başarıyım” konulu kompozisyon, afiş ve sunum yarışması proje kapsamında gerçekleştirilen ilk yarışmadır. “Hayal kurun: Kendinizi meslek lisesinden sonra nerede görüyorsunuz?” diye sorarak bursiyerlerden gelecekle ilgili hayal kurmaları istenmiştir. 159 bursiyerin katıldığı yarışmada öne çıkan ilk 20 bursiyer için Koç Üniversitesi’nde bir haftalık bir eğitim ve gezi programı düzenlenmiştir.
Dünya Bankası Yaratıcı Fikirler Yarışması	2009	Proje yarışmalarının ikincisi, Dünya Bankası tarafından “Türkiye’de Gençlik, Geleceğimizi Şekillendirelim” başlığı altında düzenlenen “Yaratıcı Kalkınma Fikirleri Yarışması”na entegre edilerek gerçekleştirilmiştir. Yarışmada “Meslek Liseleri” kategorisi açılmış; bursiyerlerden “Meslek lisesi öğrencileri olarak mesleki eğitimin geliştirilmesi için neler yapabilirsiniz?” konulu projeler geliştirmeleri istenmiştir. Bursiyerlerin 4-5 kişilik ekipler halinde yarıştığı yarışmaya 23 ilden toplam 59 proje fikri katılmıştır. “Okulum Yetkili Serviste” isimli proje fikirleriyle “Meslek Liseleri” kategorisinin birincisi olan Birmot İzmir’in Konak Motor Meslek Lisesi bursiyerleri, proje fikirlerini uygulamaya koymak amacıyla Koç Holding’in yarışma için belirlediği 20.000 dolarlık ödülü almaya hak kazanmışlardır. Bursiyerler ve meslek lisesi koçları bir yıl boyunca projenin hayata geçirilmesi üzerine çalışmış ve başarılı sonuçlar elde etmiştir. Projenin uygulaması Dünya Bankası tarafından takip edilmiştir. “Okulum Yetkili Serviste” Projesi, meslek lisesi öğrencilerinin teknik derslerini otomotiv sektöründe faaliyet gösteren yetkili servis ve otomotiv fabrikalarında almalarını önermektedir.
Konuştur Mesleğini	2010	Sadece MLMM bursiyerlerine değil, tüm meslek lisesi öğrencilere ve mezunlara açık olan “Konuştur Mesleğini” adlı yarışmada katılımcılardan mesleklerinin adını söylemeden mesleklerini anlattıkları yaratıcı videolar çekmeleri istenmiştir. Gençlerin bireysel ya da ekipler halinde katılabildiği yarışmada 147 video yarışmış, kazanan “Monitörüm Canlandı” videolarıyla Trabzon İMKB Kız Teknik ve Meslek Lisesi öğrencileri olmuştur.
Mesleki Eğitimin Geleceği Senin Geleceğin	2010	MLMM kapsamındaki proje yarışmalarının üçüncüsü olan yarışmada, bursiyerlerden “Eğitimin aldığın mesleği gerçekleştirmek, sürdürmek ve daha iyiye götürmek için neler yapabilirsin?” sorusuna yönelik projeler geliştirmeleri istenmiştir. Bursiyerlerin ekipler halinde başvuru yaptığı yarışmaya, 81 ilden 70 proje katılmıştır. Bursiyerlerin Meslek Lisesi Koçları rehberliğinde hazırladıkları projeler, jüri değerlendirmesinden geçmiştir. Jüri tarafından seçilen 3 projeden “E-stajyer” isimli projenin sahibi Kocaeli Gebze Ticaret Lisesi bursiyerleri, 20.000 dolarlık ödül ve Microsoft yazılım desteği ile projelerini uygulamaya koyma hakkı kazanmıştır. İkinci ve üçüncü seçilen projeler ise Microsoft’tan yazılım desteği almaya hak kazanmıştır. E-stajyer.com, staj sorununu ele alarak düşünülmüş bir projedir. Şirket, okul ve öğrenci arasındaki iletişim ve ulaşım zorluğunu ortadan kaldırmak amacıyla projede firmaların ve öğrencilerin kullanım amaçlarına uygun bir web sitesi hazırlanması öngörülmektedir. Projede ayrıca bu sitenin tanıtımı ve yaygınlaştırılması için İK yetkilileri ve Meslek Lisesi öğrencilerine yönelik tanıtım etkinlikleri düzenlenecektir. Projenin 20 Temmuz 2010’da hayata geçirilmek üzere çalışmalarına başlanması hedefleniyor.

 Şekil 19 - Proje yarışmaları

PROJE İŞBİRLİKLERİ

Projenin başlangıç aşamasından bu yana farklı STK'larla ve kurumlarla işbirlikleri gerçekleştirilmiştir. İşbirliği yapılan kurumlar ve konular MLMM taahhütlerine uygun şekilde oluşturulmaktadır. İşbirlikleri, bursiyerlerin kişisel ve profesyonel gelişimine katkı sağlayacak

şekilde ve geliştirilmiş olan modülleri destekleyici formatta oluşturulmaktadır.

İşbirlikleri ile yürütülen çalışmaların özetlendiği tabloyu aşağıda bulabilirsiniz.

İşbirliği Geliştirilen Kurumlar	İşbirliğinin Çerçevesi
Dünya Bankası	Dünya Bankası ile geliştirilen işbirliği kapsamında, Dünya Bankası tarafından 'Türkiye'de Gençlik: Geleceğimizi Şekillendirelim' başlığı altında düzenlenen Yaratıcı Kalkınma Fikirleri Yarışması'na "Meslek Liseleri" kategorisi açılmış ve proje okullarından bursiyerlerin projeleriyle katılımları teşvik edilmiştir. Detaylı bilgiye proje yarışmaları bölümünden ulaşılabilir.
Habitat için Gençlik Derneği	Birleşmiş Milletler Habitat için Gençlik Derneği ile Koç Holding arasında geliştirilen işbirliğine göre, MLMM'ye dahil olan okullarda bilgisayar eğitimleri gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir. Nisan 2009'dan bu yana Habitat için Gençlik Derneği'nin "Bilenler Bilmeyenlere Bilgisayar Öğretiyor" Projesi kapsamında dernek gönüllüleri tarafından 7 bölge, 21 il ve 24 okulda 9, 10 ve 11. sınıflardan toplam 761 meslek lisesi öğrencisine "Bilgisayar Okur-Yazarlığı Eğitimleri" verilmiş; 61 ilde "Bilişimde Kariyer Seminerleri" düzenlenmiş ve bursiyerlerden gönüllü olanlara "Eğitmen Eğitimleri" verilmiştir. Bu çalışmaların yanı sıra okul bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. 50'yi aşkın MLMM bursiyeri, eğitmen eğitimlerini alarak "eğitmen" olmuş ve "bilmeyenlere bilgisayar öğretme"ye başlamışlardır. Bu sayı giderek artmaktadır. Benzer şekilde, Denizli Atatürk Endüstri Meslek Lisesi'nden 5 bursiyer, eğitici eğitmenliği eğitimlerini tamamlayarak Denizli Habitat Bilişim Akademisi'nde eğitmen olarak kurs vermeye başlamıştır. Aksaray Ticaret Meslek Lisesi'nin 16 bursiyeri de eğitmen olarak Aksaray'da eğitimler vermişlerdir. Kocaeli Gölcük Habitat Bilişim Akademisi'nde 17 bursiyer; Adana Seyhan Gençlik Merkezi'nde 18 bursiyer "eğitmen" olmaya hak kazanmıştır. Bu çalışmalar, artarak devam etmektedir.
Genç Başarı Eğitim Vakfı	Genç Başarı Eğitim Vakfı ile 2007 yılından bu yana meslek liselerinde "Öğrenci Şirketleri Projesi" hayata geçirilmektedir. Öğrenciler, bir sömestr veya 15 haftalık bir süre içinde kuruluş sermayesi oluşturup, şirket yöneticilerini seçip, hammaddelerini alıp, bir ürünü geliştirip pazarladıktan sonra kar payı dağıtırlar ve defter tutarak dönem sonunda hesaplarını kapatarak şirkete son verirler. 2007 yılında İstanbul'da 3 okulda başlatılan Program, 2008 yılında İstanbul, Ankara ve İzmir'de 28 okulda uygulamaya alınmıştır. Bursiyerler bu sayede 12. sınıfta Meslek Lisesi Koçları ile işledikleri "Girişimcilik" modülünü pekiştirmekte; girişimcilik, ekonomi ve iş idaresi konularında bilgi sahibi olmaktadır.
TEMA	TEMA Vakfı ile yapılan işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen bilinçlendirme kampanyası sonucunda Aralık 2008'de, Koç Topluluğu'nun başlattığı bir diğer proje olan "Ülkem İçin" ormanlarının bulunduğu 7 il başta olmak üzere toplam 10 ilde öğrencilere çevre temalı eğitimler verilmiştir. Meslek Lisesi Koçları'nın destekleriyle, MLMM'ye dahil olan okullarda gerçekleştirilen eğitimlerde 1.700 öğrenci çevre ve doğal kaynaklar konusunda farkındalık kazanmıştır. Bursiyerler, eğitimlerin sonunda Genç TEMA üyesi olmuşlardır.

✓ Şekil 20 - Proje işbirlikleri

Var olan işbirliklerine projeyi geliştirmek, yaygınlaştırmak ve ilgili kurumlarla sinerji yaratmak adına yenileri eklenmektedir.

İLETİŞİM FAALİYETLERİ

Projenin kamuoyunda bilinirliğinin artması ve mesleki eğitimin önemine yönelik bilinç artmasına yönelik pek çok iletişim faaliyeti yürütülmektedir.

- Mesleki eğitimin kamuoyunda itibarını artırmak üzere reklam kampanyaları düzenlenmiştir.
- Yazılı basında mesleki eğitimin karşı karşıya olduğu sorunlar, çözüm olanakları ve MLMM kapsamında elde edilen sonuçlar üzerine basın mensupları ile 7 toplantı gerçekleştirilmiştir. Çeşitli faaliyetler ve yayımlanan basın bültenleri sonucunda yazılı basında çıkan 889 haber 90.475.229 kez okunmuştur.
- Meslek eğitimi ve meslek sahibi olmanın önemi konusunda gençler arasında farkındalığı artırmak üzere düzenlenen sosyal medya kampanyaları ile web üzerinden 9,6 milyon tekil kişiye erişim sağlanmıştır.
- Proje kapsamında elde edilen iyi uygulamaları paydaşlar ile paylaşmak üzere 10 e-bülten

yayımlanmış; her ay ortalama 1.000 kişinin ziyaret ettiği MLMM websitesi kurulmuştur.

- Her yıl 1.000 düşünce önderine mektup gönderilerek, proje amaçları doğrultusunda kamuoyu oluşturulmuştur.
- Proje kapsamında sektörel düzeyde meslek eğitimi ve istihdam ilişkisini güçlendirmek üzere oluşturulan "Okul/İşletme Eşleşme Modeli" ile MEB tarafından hazırlanan 2 strateji ve 1 operasyon dokümanına girdi sağlanmıştır.

Medya Verileri

Meslek Lisesi Memleket Meselesi projesi kapsamında yapılan iletişim çalışmaları ve medyanın da bu konuya ilgi göstermesi sonucunda geniş bir kitleye ulaşılmıştır. Dört sene boyunca medyada yer bulan haber ve makalelerin kamuoyundaki meslek lisesi algısını olumlu yönde şekillendirmede etki sahibi olduğu öngörülmektedir.

HABER TİPİ	H/Y SAYISI	ERİŞİM	SAYFA SAYISI KARŞILIĞI
Haber	784	243.517.819	192
Köşe Yazısı/Makale	105	46.957.410	29
Toplam	889	290.475.229	222

Şekil 21 - MLMM Projesi'ne ilişkin medya verileri 1 *

HABER TİPİ	2007	2008	2009	2010	TOPLAM
Haber	51	183	244	306	784
Köşe Yazısı	13	19	47	26	105
TOPLAM	64	202	291	332	889

Şekil 22 - MLMM Projesi'ne ilişkin medya verileri 2 *

* Bu veriler Ocak 2007 - Aralık 2010 zaman dilimini kapsamaktadır.

Web sitesi ziyaret oranları

Projenin internet sitesi olan www.mlmm.com.tr'yi Nisan 2007 – Temmuz 2010 tarihleri arasında 46 bin 156 tekil kişi ziyaret etmiştir. Web sitesinin aylık ortalama tıklama adedi 1 milyon 678 bin 87 olmuştur.

Projenin Kazandığı Ödüller

İletişim çalışmaları kapsamında MLMM projesi ile ulusal ve uluslararası pek çok ödüle başvuruda bulunmaktadır. Proje bugüne kadar 7 ulusal ve uluslararası başarı ödülü kazanmıştır. Kazanılan uluslararası ödüllerden biri projenin iletişim konusundaki başarısını ödüllendirmektedir. (Kazanılan ödüller için Bkz. s.61)

PROJE YÖNETİMİ

MLMM Projesi Uygulama Sürecinde Yaşanılan Sıkıntılar

Proje ekibinin proje yönetimi süresince karşılaştığı durum ve sıkıntılar ana başlıklarıyla aşağıdaki tabloda toplanmıştır:

Şekil 23

	Alanlar	Zorluklar	Nedenleri	Çözümler	1 / 4
1	Portal	Okulların ve öğrencilerin burs başvurusu sırasında yoğunluk nedeniyle portalda yaşadıkları sorunlar.	Talep yoğunluğu olduğunda teknik altyapı yetersiz kalmaktadır.	Portal sorunları bildirildiği takdirde VKV çözüm desteği vermektedir. Daha üst düzey bir sorunsu bilgi işlem departmanına bildirilmektedir. Portal altyapısıyla ilgili bilgi işleme düzenli görüşmeler yapılmaktadır.	
		Şirket Sorumlularının (ŞS) MLK-Bursiyer-Okul eşleştirmeleri sırasında yaşadıkları sorunlar.	Kullanıcı kaynaklı ve portalın altyapısından kaynaklanan sorunlar.	Kullanıcı kaynaklı sorunlar için MLK eğitimlerinde, portalda ve proje rehberinde, portalın kullanımıyla ilgili bilgilendirmeler yapılmaktadır. Ayrıca kullanıcı el kitabı da portalda duyurular kısmında hizmete sunulmuştur. Diğer altyapı kaynaklı sorunlar bilgi işlem desteği ile çözülmeye çalışılmaktadır.	
		MLK ve ŞS'lerin teknik bilgi yetersizliklerinden dolayı yanlış veya eksik kayıtlar oluşturabilmeleri.	Teknik bilgi yetersizliği.	MLK eğitimleri sırasında ve MLMM rehberinde portalla ilgili bilgilendirme yapılmakta ayrıca mail ve telefon yoluyla da destek olunmaktadır.	
2	İletişim Eksikliği	Bursiyerler tarafından başarı takip formlarının ve ilgili evrakların VKV'ye ulaştırılmaması veya eksik ulaştırılması.	İstenilen evrakların yanlış anlaşılması, kaybedilmesi, postada kaybolması, okul tarafından öğrenciye ulaştırılmaması.	Yanlış evrak gönderimi olması halinde doğrudan öğrenciyle, okulla veya MLK ile temasa geçilmektedir. Formlarda detaylı şekilde istenilen evraklar belirtilmekte, okula ve MLK'lara konunun önemi konusunda bilgilendirme yapılmaktadır.	
		VKV tarafından bazı okul, MLK ve ŞS'lere ulaşamama (Telefon, mail vb. yöntemlerle ulaşamama).	İletişim bilgilerinin güncellenmemesi, iş yoğunluğu, okulların mail adreslerini az hatta çok nadir kullanmaları gibi nedenlerden iletişim eksikliği.	MLK eğitimleri ve ŞS toplantılarında iletişimin önemi ile bilgilendirmeler yapılmakta hatta o fikir paylaşımları ile çözümler geliştirilmektedir. Belirli zamanlarda proje ile ilgili toplu maillerle bilgilendirme yapılmaktadır. Okullara ise telefon ve faksla ulaşılmaya çalışılmaktadır.	
		VKV tarafından okullara gönderilen bursiyer evraklarının yine bazı okullar tarafından öğrencilere geç ulaştırılması veya ulaştırılmaması.	Okulların ilgi eksikliği, ilgili müdür yardımcısının okuldan ayrılması vb. nedenlerden dolayı iletişim eksikliği.	MLK'lar aracılığıyla okullara iletişim konusunun önemi hatırlatılmaktadır. Okullar birebir olarak VKV tarafından da aranmaktadır.	

	Alanlar	Zorluklar	Nedenleri	Çözümler	2 / 4
3	İlgi Kaybı	Bursiyelerde görülebilen ilgi kayıpları, eksik bilgi verilmesi, güncelleme yapılmaması; Tel no, adres, TC. no, bölüm bilgisi vb. eksikliklerin doğurduğu sorunlar.	Meslek lisesi koçunun olmaması, bursiyerin okul tarafından motive edilmemesi, ailevi durumlardan kaynaklanan problemler.	Bilgi takip formları ile eksik bilgiler giderilmeye çalışılmaktadır. Proje yarışmaları, Konuştur Mesleğini gibi tematik yarışmalar, saha gezileri vb. projeler ile ilgili etkinlikler düzenlenerek bursiyerlerin motivasyonları artırılmaya çalışılmaktadır.	
		Okul, MLK ve ŞS'lerde görülebilen projeye olan ilgi kayıplarının doğurduğu sorunlar.	İş yoğunluğu, tayin veya görevden ayrılma.	Görevden ayrılan MLK'ların yerine ŞS'ler tarafından yeni seçim yapılmakta veya MLK bir arkadaşını tavsiye edebilmektedir. İş yoğunluğu olan MLK'ya destek olmak için aynı okula bir başka MLK daha belirlenebilmektedir. Eğitimler, anketler ve yurt genelinde düzenlenen saha ziyaretleri vasıtasıyla sahadan görüş ve öneriler alınmaktadır. Öğrenci, okul müdürleri, veliler, İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri vb. kişi ve kurumlarla temas sağlanarak yerel ve ulusal basında proje tanıtımı yapılmaktadır. Ayrıca şirketlerin yapmış oldukları etkinliklerin MLMM E-Bültenleri ve Bizden Haberler gibi kurum içi bilgilendirmeyi amaçlayan dergilerde yayınlaması da MLK'ların motivasyonunu artırmakla birlikte MLK olmak isteyen diğer adaylar için de etkili olmaktadır.	
4	Staj	Staj yerleştirmeleri sırasında tüm öğrencilere staj imkanı sağlanamaması.	Bursiyerlerin ikamet yerlerinin şirkete uzak olması, bölümlerinin firmaya uygun olmaması (ör: çocuk gelişimi, ahşap tek.,kimya vb.), şirketlerin kontenjan yetersizliği, şirket politikasına göre yaz stajı- beceri stajı yaptırılması.	Kontenjanlarının üzerinde stajyer sayısı, bölüm farklılıkları veya ikamet yerleri uzaklıkları ile ilgili doğan staj yerleştirme problemlerinde Koç Topluğu şirketleri farklı firmalardan destek talep etmektedirler. Bu gibi sorunları önlemek amacıyla MLK ve ŞS'lerin dikkat edilmesi gereken hususlara; bursiyerin ikamet adresi, okuldaki bölümü, ilgi alanı vb. konularda önceden hazırlanarak staj yerleştirmelerinde maksimum verimlilik sağlanmaya çalışılmaktadır.	

Alanlar	Zorluklar	Nedenleri	Çözümler	3 / 4	
4	Staj	Bazı şirketlerin birbirlerinden habersiz diğer şirketlerin okullarından bursiyer seçimi yapmaları.	Genel listelerin şirketlerce kontrol ve takibinde yaşanan problemler.	Okullardan bölüm bilgileriyle ilgili teyid alınmaktadır. Öğrencilerin listeleri VKV tarafından oluşturulduktan sonra şirket sorumlularına bildirilmekte, onların önderliğinde MLK aracılığıyla listeler oluşturulmakta ve öğrencilere staj yerleri ayarlanmaktadır. Yer bulunamayan bursiyerler için, Koç Topluluğu şirketleri dışındaki şirketlerden ve okullarından staj desteği talep edilmektedir. İsim bazında öğrencilerin takip edildiği binlerce isimlik bu listeler sürekli güncellenerek MLK ve ŞS 'lere bildirilmekte, ayrıca Koç Holding İnsan Kaynakları departmanından destek alınmaktadır.	
		Okullardan öğrencilerin bölüm bilgilerinin eksik gelmesi nedeniyle bursiyerin bölüm dışı alana yerleşmesi veya staj türünün (yaz, beceri stajı) yanlış kaydedilmesi.	Okullardan staj bilgilerinin yanlış verilmesi, programa yanlış bölüm bilgisi kaydedilmesi vb. sorunlar. Başarı takip formlarının ve karnelerinin eksik ulaştırılması sonucu yanlış ve eksik bilgi kayıtlarının yapılması sonucu doğan sorunlar.	MLK ve okuldan ilgili müdür yardımcısından bu konuyla ilgili daha proaktif olmaları ve hassasiyet göstermeleri tarafımızdan hatırlatılmakta ve rica edilmektedir.	
		Okulların, projede yer almayan öğrencilerin de staja yerleştirilmesini talep etmeleri	Tüm öğrencilerin projeden etkilenecek Koç Topluluğu grubunda staj yapmasını istemeleri .	Gelen fazla taleplere Koç Topluluğu şirketlerinin imkanları dahilinde staj fırsatı sunabileceği anlatılmaktadır ve imkanlar nispetinde talepler karşılanmaktadır.	

	Alanlar	Zorluklar	Nedenleri	Çözümler	4 / 4
5	Talepler	Okul veya MLK tarafından daha fazla bursiyer seçimi yapılması isteği.	Bursa ihtiyacı olan çok fazla sayıda öğrenci olması.	Çok fazla burs talebi olduğunda kontenjan sınırı bir miktar aşılabilmektedir. Ancak bu şekilde talepte bulunanlara MLMM projesinin yalnızca burstan ibaret olmadığı, staj ve koçluk katkılarının da olduğu belirtilip dolayısıyla sınırlı sayıda öğrenci alımı yapıldığı anlatılmaktadır.	
		Okul veya MLK tarafından daha fazla bursiyer seçimi yapılması isteği.	Bursa ihtiyacı olan çok fazla sayıda öğrenci olması.	Çok fazla burs talebi olduğunda kontenjan sınırı bir miktar aşılabilmektedir. Ancak bu şekilde talepte bulunanlara MLMM projesinin yalnızca burstan ibaret olmadığı, staj ve koçluk katkılarının da olduğu belirtilip dolayısıyla sınırlı sayıda öğrenci alımı yapıldığı anlatılmaktadır.	
		Proje kapsamında olmayan istekler (Gezi düzenlenmesi, teçhizat, bilgisayar, vb.).	Koç Holding ve Vehbi Koç Vakfı'nın yapmış olduğu projeler, yardımlar, hibe vb. uygulamaların toplumda uyandırdığı "bu kurumlar her soruna cevap verebilir" düşüncesiyle ortaya çıkan ekstra talepler.	Taleplere MLMM bütçesi kapsamında ve projeye uygunluğu konusunda olabildiğince yardımcı olmaya çalışılmaktadır. Özellikle bilgisayar gönderimi için Koç Holding Bilgi İşlem Koordinatörlüğü ve Şirketlerin Bilgi İşlem Departmanları'ndan destek alınarak 2. el bilgisayarlar, istekte bulunan yerlere (öncelik okullar olmak üzere) hibe edilmektedir. Bunun dışında laboratuvar ve/veya teçhizat istekleri ile ilgili Koç Topluluğu şirketlerine yönlendirilmekte ve taleplerin karşılanmasına yardımcı olunmaya çalışılmaktadır.	

Yukarıdaki tabloda bahsi geçen tüm durumlar, proje ekibinin projeyi yönetirken dikkate aldığı durumları ortaya koymaktadır. Proje ekibi pek çok durumu kendi kapasitesi dahilinde çözümlene yoluna gitmektedir.

Ayda bir kez yapılan Şirket Sorumluları toplantılarında gündemde yer alan konular tartışılmakta ve iyileştirmeye açık alanlara birlikte çözüm üretilmeye çalışılmaktadır.

4. SOSYAL ETKİ ANALİZİ

Raporun ilk bölümünde Meslek Lisesi Memleket Mesleesi projesi hakkında ayrıntılı bilgi aktarılmış; proje taahhütleri ve performansına ilişkin veriler paylaşılmıştır.

Raporun bu bölümünde ise MLMM projesinden doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenen paydaşlar belirtilmiş; her bir paydaş üzerindeki etki ayrıntılı bir biçimde incelenmiştir.

Bu süreçte online veya basılı anketler, röportajlar, saha ziyaretleri gibi çeşitli araç ve yöntemlerden yararlanılmıştır. (Bkz. s.12-13)

4.1 SOSYAL ETKİ HARİTASI

Aşağıdaki harita, her bir paydaş üzerinde yaratılan etki ve değişiminin aktarıldığı özet bir tablodur. Ölçülen ve gözlemlenen değişim ve bu değişimin göstergeleri paydaş bazlı olarak tabloya dökülmüştür.

MLMM projesinden doğrudan ve dolaylı olarak etkilenen sekiz adet paydaş grubu bulunmaktadır. Bunlar;

1. Meslek Lisesi Bursiyerleri
2. Meslek Lisesi Koçları
3. Bursiyerlerin Aileleri
4. Koç Holding, Vehbi Koç Vakfı ve Proje Şirketleri
5. Milli Eğitim Bakanlığı
6. Proje Okulları
7. Proje İşbirlikleri
8. Ülke/Toplum

Daha ayrıntılı incelemeler, Paydaş Bazlı Sonuç ve Göstergeler Bölümü'nde paylaşılmaktadır.

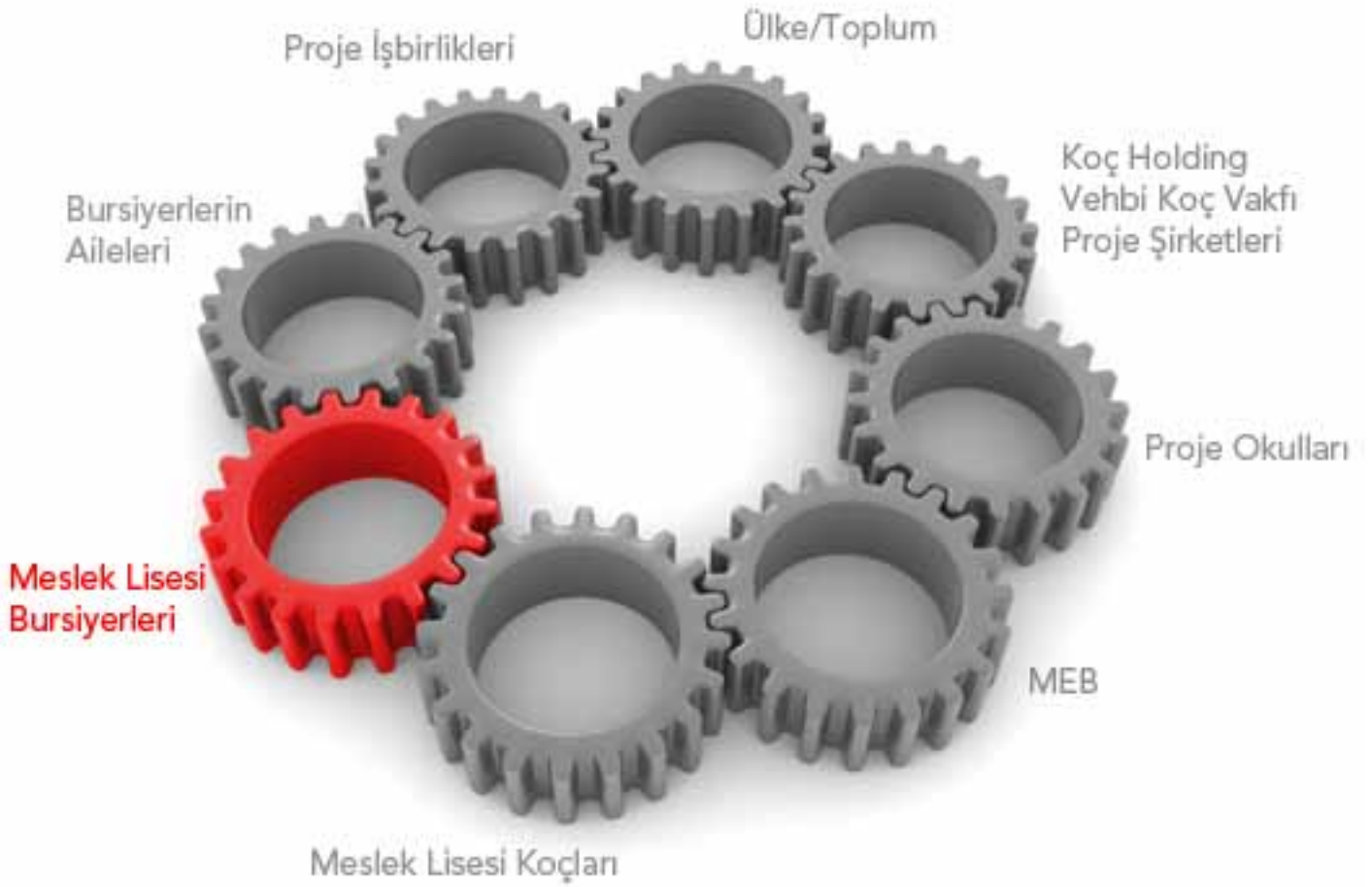

PAYDAŞLAR	Sonuçlar (Değişim)	
	Sonuçlar	Göstergeler
1. Meslek Lisesi Bursiyerleri	1.1 Bursiyerlerin kişisel ve profesyonel gelişimlerine katkı sağlandı.	1.1.1 Özgeçmişleri güçlendi. İstihdam edilebilirliklerinde artış oldu.
		1.1.2 Özgüvenlerinde artış oldu. Sosyal yönleri kuvvetlendi. Aile ve arkadaşlarıyla ilişkilerinde iyileşme gerçekleşti.
		1.1.3 Geleceğe daha güvenli bakıyorlar. Hedeflerinde büyüme oldu. Geleceğe yönelik daha net planları var.
		1.1.4 Ders başarı oranları arttı. Mesleki eğitime devamlılık istekleri arttı.
		1.1.5 Sosyal konulara duyarlılık kazandılar.
2. Meslek Lisesi Koçları	1.2 Öğrencilerin maddi yönden ailelerine bağımlılıkları azaldı.	1.2.1. Bursiyerler her ay belirli miktarda burs aldılar.
	2.1 Sorumlu vatandaşlık ve gönüllülük ruhu kazandılar.	2.1.1 Toplumsal bir sorunun çözümü için geliştirilmiş bir projenin parçası oldular.
	2.2 Kişisel gelişimlerine katkı sağlandı.	2.2.1 Kendilerini motive, daha aktif ve sosyal hissettiler. Aile ilişkilerinde olumlu yansımalar gözlemlədiler.
3. Bursiyerlerin Aileleri	2.3 Çalıştıkları kuruma bağlılıklarında artış oldu.	2.3.1 Kurumlarının kendilerine böyle bir projede gönüllülük imkanı yaratmasını değerli buluyorlar.
	3.1 Verilen burslar aile bütçesine katkı sağladı. Aileler üzerindeki maddi ve manevi yük hafifledi.	3.1.1 Çocuklarının eğitimi için burslar VKV tarafından aktarıldı
	3.2 Bursiyerlerin aileleriyle ilişkilerinde iyileşme gerçekleşti.	3.2.1 Koç bursuna hak kazanan gencin ailesine karşı konumu güçlendi.
4. Koç Holding, Vehbi Koç Vakfı ve Proje Şirketleri	3.3 Ailelerin çocuklarının gelecekləri hakkındaki endişeleri azaldı.	3.3.1 Çocuklarının kişisel ve profesyonel gelişimi için yapmaları gereken yatırım hafifledi. Çocuklarının Koç Holding himayesinde olması endişelerini azalttı.
	4.1 Koç Holding ve Koç Topluluğu Şirketleri'nin kurumsal itibarı olumlu yönde etkilendi.	4.1.1 Kendisini ve tüm toplumu ilgilendiren Türkiye'nin önemli bir sorununun çözümüne yönelik büyük bir girişimde bulundu.
		4.1.2 8.000 bursiyer üzerinden ilgili binlerce kişi Koç markasıyla ilişki kurdu. Meslek liselilerin gözünde aranan bir işveren konumunu pekiştirdi.
		4.1.3 Başarısı ulusal ve uluslararası ödüllerle desteklendi.
		4.1.4 Proje çalışmaları medyada geniş çaplı yer aldı.
	4.2 Kanaat önderi konumuna geldi. Diğer şirketlere örnek olmasıyla benzer projelerde artış oldu.	4.2.1 Özel sektör-kamu işbirliği için bir model üretti.
	4.3 Koç Topluluğu ve diğer özel sektör kuruluşları, yetişmiş ve nitelikli çalışanlar kazanmaktadır.	4.3.1 Mezun olan MLMM bursiyerleri Koç şirketleri ve diğer sanayi şirketlerinde çalışacaklar.
4.4 Şirket içi gönüllülük mekanizması oluştu ve çalışan gönüllülüğü arttı. Çalışan bağlılığını ve memnuniyetini artırdı.	4.4.1 Çalışanlar kurumlarının kendilerine böyle bir projede gönüllülük imkanı yaratmasını değerli buluyorlar.	

PAYDAŞLAR	Sonuçlar (Değişim)	
	Sonuçlar	Göstergeler
5. MEB	5.1 Meslek lisesi algısı olumlu yönde değişti. Daha çok sayıda ve daha başarılı öğrenciler meslek liselerini tercih etmeye başladı.	5.1.1 Proje dahilindeki okullarda meslek liselerine kayıt oranları arttı. 5.1.2 Bursiyer olmaları mesleki eğitime devam etme kararlarında belirleyici bir etmen oldu.
	5.2 Özel sektör desteğiyle, MEB üzerindeki yük azaldı.	5.2.1 264 okula burs katkısı yapıldı ve 17 adet laboratuvar kuruldu.
6. Proje Okulları	6.1 Okullar öğrencilerine daha nitelikli bir eğitim ve daha geniş olanaklar sunabildiler.	6.1.1 264 okula çeşitli yatırımlar yapıldı.
	6.2 Okul temsilcileri ve eğitimcilerin motivasyonunda ve genel okul atmosferinde iyileşme gözlemlendi.	6.2.1 MLK modüllerini diğer öğrencilere de uygulamak istediklerini söylediler.
	6.3. Bursiyer sayısından daha geniş bir öğrenci kitlesinde bilinç yaratılmış oldu.	6.3.1 MLMM kapsamındaki okulların öğrencilerinin tümü Koç Holding'in mesleki eğitime yaptığı yatırımdan haberdar oldu.
7. Proje İşbirlikleri	7.1 Yeni bir faydalanıcı kitlesin erişim sağladılar.	7.1.1 Meslek liselerini projelerine dahil ettiler.
	7.2 Hedef kitlelerini genişlettiler.	7.2.1 Daha çok gence ulaşma ve katkı sağlama imkanına sahip oldular.
	7.3 Farklı bakış açıları kazandılar.	7.3.1 Var olan sistem ve projelerine mesleki eğitim boyutu katıldı.
8. Ülke/Toplum	8.1 Kamuoyunda meslek lisesi algısı olumlu yönde değişti ve bilinç arttı.	8.1.1 Meslek liselerine başvurular arttı. 8.1.2 Yazılı ve görsel medya ve düşünce önderlerine yönelik iletişim faaliyetleri yürütüldü.
	8.2 Nitelikli çalışan sayısı arttı.	8.2.1 MLMM bursiyerlerine burs, staj ve kişisel gelişim modülleri uygulandı.
	8.3 Diğer kurum ve kuruluşları meslek liselerine yönelik projeler geliştirmeleri yönünde teşvik etti. Özel sektörün konuya ilgisi ve desteği arttı.	8.3.1 Mesleki eğitimi teşvik için yapılan proje sayısında artış oldu.

 Şekil 24

1. MESLEK LİSESİ BURSİYERLERİ

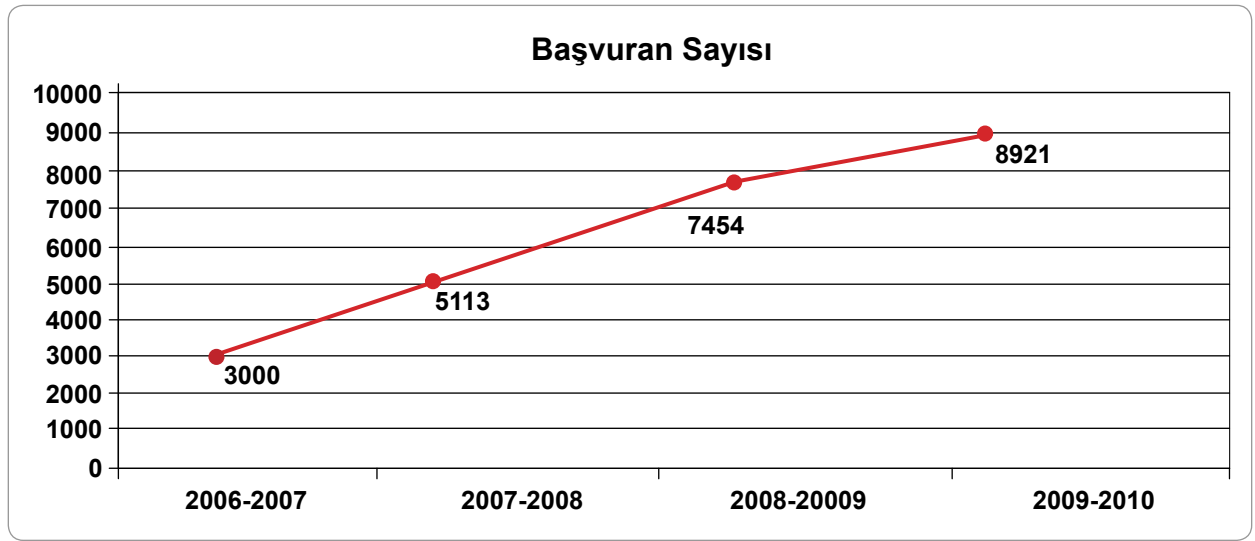

1. Meslek Lisesi Bursiyerleri

Projenin ana faydalanıcı grubu 264 meslek lisesinde okuyan 7.646 bursiyerdir. Bursiyer başvuru oranlarıyla ilgili bazı veriler aşağıda paylaşılmıştır.¹⁷

	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	TOPLAM
Başvuran Sayısı	3000	5113	7454	8921	24488

Şekil 25 - Yıllara göre bursiyer başvuruları

Şekil 26

Bursiyer başvuru oranları her sene artış göstermiştir. Bu artışın, bursun bilinirlik oranındaki artıştan kaynaklandığı söylenebilir. Ancak, proje kapsamında her bir lise kademesinden ortalama 2.000 bursiyer faydalanıcı olabilmektedir.

Bursiyer seçiminde, var olan kriterlerin¹⁸ yanı sıra cinsiyet eşitliğine de özen gösterilmiştir. Proje faydalanıcısı olmak üzere seçilmiş 7.646 bursiyerin 3.507'si kadın, 4.124'ü erkektir. Burs iptal oranlarının kız öğrencilerde daha yüksek olması cinsiyet eşitliğinin arzu edilen düzeyde yakalanamamasına yol açmıştır.

Meslek lisesi bursiyerleri, MLMM projesi kapsamına girmeleri itibarıyla pek çok kişi ve grupta iletişim kurmaya başlamaktadırlar. Bunların arasında Vehbi Koç Vakfı ve Koç Holding proje sorumluları, Meslek Lisesi Koçları ve proje kapsamındaki şirketlerin İK temsilcileri yer almaktadır. Bu kişi ve gruplar haricinde onları en yakından gözlemleyen kişiler, öğretmenleri ve aileleridir. Projenin bursiyerler üzerindeki etkisini ölçmek için bahsi geçen kişi ve gruplara bursiyerlerin gelişimine yönelik sorular yöneltilmiştir. Aşağıda listelenmiş olan sonuç ve etkiler bursiyerlerde gözlemlenen değişimleri ifade etmektedir.

¹⁷ Veriler, VKV tarafından verilen Bursiyer listesinden alınmıştır. Listede, 7.632 bursiyerin bilgisi bulunmaktadır.

¹⁸ Burs başvuru kriterleri, proje yönetmeliğinde ve proje portalında yer almaktadır.

Proje girdi ve çıktıların¹⁹ bursiyerler üzerinde yarattığı sonuçlar ve göstergeleri:

SONUÇLAR	GÖSTERGELER
1.1 Bursiyerlerin kişisel ve profesyonel gelişimlerine katkı sağlandı.	1.1.1 Özgeçmişleri güçlendi. İstihdam edilebilirliklerinde artış oldu. 1.1.2 Özgüvenlerinde artış oldu. Sosyal yönleri kuvvetlendi. Aile ve arkadaşlarıyla ilişkilerinde iyileşme gerçekleşti. 1.1.3 Geleceğe daha güvenli bakıyorlar. Hedeflerinde büyüme oldu. Geleceğe yönelik daha net planları var. 1.1.4 Ders başarı oranları arttı. Mesleki eğitime devamlılık istekleri arttı. 1.1.5 Sosyal konulara duyarlılık kazandılar.
1.2. Öğrencilerin maddi yönden ailelerine bağımlılıkları azaldı.	1.2.1 Bursiyerler her ay belirli miktarda burs aldılar.

Şekil 27

1.1 Bursiyerlerin kişisel ve profesyonel gelişimlerine katkı sağlandı

1.1.1 Özgeçmişleri güçlendi. İstihdam edilebilirliklerinde artış oldu.

Proje girdileri (burs, staj, koçluk, yarışmalar, vs) bursiyerlerin özgeçmişlerini ve kişisel ve profesyonel yeterliliklerini güçlendirmiştir. Şekil 8'de görülen tüm aktivite ve çalışmalardan faydalanan bursiyerlerin istihdam edilebilirliklerinde artış olmuştur..

Özellikle bursiyerlere uygulanan gelişim modülleri, MLK'ları ile Koç Topluluğu şirket ve fabrikalarına yaptıkları geziler, Koç şirketlerinde yaptıkları stajlar bur-

siyerlerin özgeçmişlerini güçlendirmiş, iş hayatına hazır hale gelmelerine ve aranan eleman olmalarına katkı sağlamıştır.

Şirket-fabrika gezilerinin amacı, öğrencilerin ileride çalışabilecekleri işyerlerini tanımaları ve gözlemlene şansı bulmalarıdır. Bu yönüyle, gezilerin öğrencilere kurumlar hakkında bir aşinalık kazandırdığı söylenebilir.

Muhammet Tunç / Bursiyer, Sakarya-Sapanca METEM., TEK. LİS., MEM

Otokar fabrikasına yapmış olduğumuz gezide, Otokar'da mesleki eğitime önem verildiğini gördüm. Mezun olduktan sonra çalışabileceğim bir fabrikayı görmek bana heyecan verdi. İlk defa bir fabrikayı gezerek üretimin nasıl yapıldığını gördüm. Gerçekten çok faydalı bir gezi oldu.

Proje dahilinde bursiyerlere staj imkanları yaratan şirketlerin İK ve staj sorumlularına, staja alım ve staj süresince bursiyerler hakkında edindikleri izlenimlere yönelik online bir anket uygulanmıştır. Bu ankete katılan İK ve staj sorumlularının yüzde100'ü MLMM stajyerlerinin şirket kültürüne ve kurallarına rahatlıkla uyum sağladıkları görüşünde olmuşlardır. (Bkz. EK-4)

MLMM kapsamında kurulan laboratuvarlarda okumaya hak kazanan öğrenciler, son teknoloji eğitim araçları; modern teçhizat ve malzemelerle eğitim görmektedirler. İşletmelerde ihtiyaç duyacakları türden uygulamalı eğitim görmeleri, mezun olduklarında ilgili iş kollarında çalışmaya hazır konuma gelmelerini, böylece işletmelerce aranılan nitelikli çalışan olmalarını sağlamaktadır.

Okul Temsilcisi (MLMM Okul Temsilcileri Buluşması anket görüşü - Temmuz 2010)

Okulumuzda açılan Fiat Laboratuvarları'nın çok olumlu etkileri oldu. Bu sayede 9. sınıftan 10. sınıfa geçen hemen hemen tüm öğrencilerimiz Fiat Laboratuvarları'na girmek istiyorlar. Dolayısıyla en yüksek puanlı 26 öğrencimiz seçilebilmekte. Laboratuvarların yeni teknolojiye sahip ve yüksek donanımlı olması; seçtiklerinden ve az sayıda olduklarından iş garantisi olması; burs ve staj imkanları; meslek lisesi koçları ile iletişim, bilgi ve tecrübe alışverişi ve bu proje ile çeşitli gezilere katılmaları öğrencilerin Fiat Laboratuvarları'nı tercih etmelerini sağlıyor.

¹⁹ Bkz. s.14

29 Nisan 2010 Samsun Saha Buluşması'nda yapılan bir röportajdan alıntılar...

Adem Özdamar – Samsun İlkadım Endüstri Meslek Lis. Motorlu Araçlar Bölümü – Fiat Laboratuvarı 11. sınıf öğrencisi

“...Koç bünyesine girmiş olmak, en baştaki değer bu. Maddi desteğin yanı sıra açmış olduğu bir Fiat Laboratuvarı var, orada öğrenim görüyoruz. Bununla birlikte özel bir durum yaptılar bu sene: bize bir gün işletme hakkı tanıdılar. Haftanın bir günü Samsun Birmot'ta eğitim görüyoruz el becerisini geliştirmek adına. Oradaki eğitimi, Birmot'ta çalışan meslek lisesi motor bölümü mezunu ustalarımız veriyor. Bize bu kadar erken bir yaşta bu imkanları sağlamaları çok iyi...

...Fiat Laboratuvarından önce, atölyemizde teknoloji yoktu, eski motorlar ile işliyorduk dersleri. Ama şimdi Fiat laboratuvar açtı. Bize orada pratik yapmamız için bir lift koydu, üç tane araba verdi. Gelişen teknolojiye ayak uydurmak istiyoruz ve bu imkanı sağlıyor Fiat.”

Orhan Bayır - Samsun İlkadım Endüstri Meslek Lisesi Motorlu Araçlar Bölümü – Fiat Laboratuvarı 11. sınıf öğrencisi

“...Samsun Birmot'ta staj görüyoruz şuan. Beceri eğitimi diyelim daha doğrusu. Bütün ustalarımız bize karşı ilgili. Memnunlar bir şeyler öğrendiğimiz için çünkü onların da işine yarıyoruz orada. Onların yüklerini bir nebze de olsa hafifletiyoruz. Biz de öğrenmiş, yapmış oluyoruz. Bizim için de gurur verici. Onlar yılların tecrübesine sahip, biz de bilgi alıyoruz, müdürlerle konuşuyoruz. “O başardıysa ben de başarabilirim,” diyorsun. Bize yardımcı oluyorlar, yol gösteriyorlar. Tavsiyelerde bulunuyorlar.”

VAKA ÖRNEĞİ - 1

9 ilde bulunan 11 adet Fiat Laboratuvarı'ndan birine sahip olan Ankara Güvercinlik Endüstri Meslek Lisesi'nin Fiat Laboratuvarı'nda motorlu araçlar alanında öğrenim gören 36 bursiyer ve 11 öğretmeni, İtalya'da staj yapma hakkı kazanmışlardır. Öğrenciler stajlarını, Şubat 2010'da Torino'daki Fiat Fabrikası'nda ve Fiat servislerinde tamamlamıştır. Bu uluslararası deneyimin tüm masrafları Avrupa Birliği Leonardo Projesi kapsamında karşılanmıştır. Projenin başvuru aşamasında okul yönetimi, öğretmenler, meslek lisesi koçu Tahsin Aslan ve MLMM şirket sorumlusu Ahmet Çapar desteklerini sunmuşlardır.

Torino'da bir meslek okuluyla kardeş okul olunmasıyla öğrenciler kardeş okul öğrencileriyle birlikte derslere katılmışlar, spor müsabakaları gerçekleştirmişlerdir. Haftasonları düzenlenen kültürel etkinlikler kapsamında öğrenciler, Pisa, Floransa, Milano, Monaco, Monte Carlo ve Nice gibi şehirleri gezmişlerdir.

Meslek lisesi koçu Tahsin Aslan'ın yurtdışı stajı ile ilgili görüşleri şöyledir:

“Staj, eğitim ve kültürel yaklaşım bakımından oldukça yararlı olan proje kapsamında öğrenciler Türkiye'deki servislerle İtalya'daki servisleri karşılaştırma imkanı bulmuş ve becerilerini geliştirmiştir. 36 öğrenci ve 11 öğretmenin yararlandığı çalışmada İtalya'daki servislerin çok sevilen öğrencilerimizden bazılarının mezuniyet sonrası iş teklifleri yapması özellikle mutluluk vericidir.”

VAKA ÖRNEĞİ- 2

Tüpraş Kırıkkale'nin sahiplendiği Kırıkkale Kız Meslek Lisesi de MLMM şirket sorumlusu Gülnur Günal ve meslek lisesi koçu Elvan Yıldırım'ın destekleri ile Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Ulusal Ajans'a proje başvurusu yapmıştır. “Burs Koç'tan, Staj Avrupa'dan” adlı projenin seçilmesiyle MLMM kapsamındaki 4 meslek lisesinden 33 bursiyer, Almanya ve Hollanda'da üç haftalık staj yapma hakkı kazanmışlardır.

Gülnur Günal / Tüpraş Kırıkkale Rafinerisi Şirket Sorumlusu

İlimiz MLMM bursiyerlerinin yurt dışı stajları, katıldıkları proje yarışmasında elde ettikleri başarı sonucu gerçekleşti. 2009 yılında, Türkiye genelinde, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı'na başvuran 1800 projeden seçilen 200 proje arasında yer alan “Burs Koç'tan, Staj Avrupa'dan” projesi ile, Kırıkkale Meslek Liselerinden (proje lideri: Kırıkkale Kız Meslek Lisesi), V. Koç Vakfından burs alan, toplam 33 bursiyerimiz, Avrupa'da 3 haftalık staj yapma şansı elde ettiler. 15 bursiyerin yer aldığı ilk grup Almanya'nın Chemnitz şehrinde F+U okulunda; ikinci grupta yer alan 18 bursiyerimiz ise Hollanda'nın Veghel şehrinde, Roc Leijraaf okullarında staj yapmışlardır. Bursiyerlerimiz, eğitimlerinin yanı sıra, Hollanda-Almanya-Fransa-İsviçre'de kültürel geziler yapmıştır. Döndüklerinde gözlerindeki pırıltılar ve yüzlerindeki aydınlıkla, “hiç unutamayacakları, muhteşem bir staj dönemi” geçirdiklerini ifade ettiler.

MLMM bursiyerlerimiz, bildiğiniz gibi, eğitim hayatında başarılı ancak ekonomik açıdan sıkıntılı öğrencilerdir. Normal hayatlarını sürdürürken maddi problemleri olan bu başarılı çocukların büyük bölümü, Türkiye'de, henüz Kırıkkale'den başka bir şehri görme şansı bulamamışken, Avrupa'da staj yapma şansının yanında, Avrupa'nın birkaç ülkesinde kültürel gezi yapma şansına da sahip olmuşlardır, üstelik bir proje yarışmasında başarı kazanarak. Bu konuya genel bakarsak; bursiyerlerimiz, proje yarışmasındaki emekleri karşılığında Avrupa'da staj olanağını elde etmişlerdir. Durum böyle olunca, elde ettiklerinin kıymeti de çok fazla oluyor. Bu bilinçle staj dönemlerini arkalarında bırakan bursiyerlerimizdeki olumlu değişikliklerin çok yönlü olduğunu belirtmekte yarar var. Kendilerine olan güvenlerinin güçlenmesinin yanında, medeni cesaretleri de kuvvetlenmiş, Avrupa ile entegrasyon kavramı gelişmiş, değişik kültürlerin varlığını görmek bakiş açılarını genişletmiştir.

Aynı şekilde Bilecik Bozüyük Endüstri Meslek Lisesi'nden 8 MLMM bursiyeri de Avrupa Birliği ve Leonardo Projesi kapsamında 3 hafta süreyle İsveç'te staj yapma şansı elde eden 14 öğrenci arasına girmiştir.

Raporlama aşamasında uygulanan anketlere, bursiyerleri iş yaşamında bir adım öne geçirecek yeterlilikleri ve bu yeterliliklerde gerçekleşen olumlu değişiklikleri ölçmek üzere sorular yerleştirilmiştir.

Ek 4'te yer alan ankete katılan İK ve staj sorumlularından yüzde 92'si MLMM stajyerlerinin kendilerine verilen sorumlulukları layıkıyla yerine getirdiklerini düşünmektedir. Anketi dolduran İK ve staj sorumlularının yüzde 72'si MLMM stajyerlerini mesleki açıdan yeterli bulduklarını ifade etmişlerdir. Bursiyerlerin iş etiği konusunda duyarlı

ve bilinçli olduklarını gözlemleyen katılımcıların oranı ise yüzde 100'dür. Ankete katılan İK ve staj sorumlularının yarısından fazlası (%58), "Eskiden üniversite öğrencilerini tercih ettiğim bazı staj pozisyonlarında şimdi meslek lisesi öğrencilerini tercih etmeyi düşünüyorum," ibaresine "evet" olarak cevap vermiştir.

Yine MLMM projesi değerlendirmesine yönelik aynı göstergeye hizmet edecek bir başka veri, bursiyerleri yakın bir şekilde gözleme olanağına sahip olan öğretmenlere yapılan ve EK-3'te yer alan anketten çıkmıştır. Öğretmenlerin yüzde 84'ü Koç bursu alan öğrencilerin işe girme konusunda diğer öğrencilerden daha avantajlı olduklarını düşünmektedirler.

1.1.2 Özgüvenlerinde artış oldu. Sosyal yönleri kuvvetlendi. Aile ve arkadaşlarıyla ilişkilerinde iyileşme gerçekleşti.

Öğrencilerin, proje girdi ve çıktıları sonucunda özgüvenlerinde artış olduğu gözlemlenmiştir.

Koç Topluluğu tarafından seçilmiş bir öğrenci olmaları, bir meslek lisesi koçlarının olması ve MLK'larının 9. sınıfta kendilerine uyguladıkları Güvenle Hedefe Doğru

modülü bursiyerlerin özgüvenlerinin artmasında özellikle etkili olmuştur.

VKV tarafından okul yetkililerine uygulanan ve EK-5'te yer alan okul değerlendirme anketlerindeki ilgili sorular aşağıdaki gibidir:

Koç bursiyeri olmanın öğrencilerinizde nasıl etkileri oldu?	2008	2009	2010
Kendilerine güvenleri arttı	92%	88%	82%

Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi'nin etkileri	2008	2009	2010
Meslek lisesi öğrencilerinin motivasyonu arttı	100%	88%	90%

Şekil 28

İlgili proje değerlendirme anketi, VKV tarafından her sene 264 proje okuluna gönderilmektedir. 2008 yılında 12, 2009 yılında 66 ve 2010 yılında 60 okul bu anketleri doldurarak geri bildirimde bulunmuştur.

Öğretmenlerin geri bildirimine bakıldığında, bursiyer olduktan sonra öğrencilerin özgüvenlerinde ve motivasyonlarında artış olduğu farkedilmiştir.

MLMM projesinin değerlendirilmesine yönelik 10, 11 ve 12. sınıf bursiyerlere online değerlendirme anketi (Bkz. EK-1) uygulanmıştır. Bu anketin sonuçlarına göre, bursiyerlerin yüzde 99'u Koç bursiyeri olmakla gurur duyduklarını belirtmişlerdir.

Verilere bakıldığında MLK'lar tarafından sunulan meslek lisesi koçluğunun özgüven oluşumunda önemli bir katkı sağladığını söylemek mümkündür. Bursiyerlerin yüzde 93'ü bir meslek lisesi koçları olduğu için kendilerini şanslı

hissetmektedirler. Koçunun kendisine değer verdiğini ve kendisini önemseydiğini düşünenlerin yüzdesi ise 86'dır. Bursiyer öğrencilerin %70'i aldıkları koçluk sayesinde diğer insanlarla daha kolay iletişimde bulunabildiklerini belirtmişlerdir. Bu sonuç, projenin koçluk bileşeninin öğrencilerin sosyal açıdan gelişmelerine olanak sağladığını ortaya koymaktadır.

Aynı anketin 13 ve 14'üncü sorularında bursiyerlere koçluk almaya başladıktan sonra aileleriyle ve arkadaşlarıyla ilişkilerinde bir değişim olup olmadığı sorulmuştur. Bursiyerlerin %43'ü koçluk almaya başladıktan sonra arkadaşlarıyla ilişkilerinin iyiye gittiğini düşünmektedir. Aileleriyle ilişkilerinin iyiye gittiğini düşünen bursiyerlerin oranı ise %59'dur. Aileleri ve arkadaşlarıyla ilişkilerinin kötüye gittiğini düşünenlerin yüzdesi 0'dır.

Meltem Ceylan, Gülşen Nevin Aktaşoğlu - İstanbul Kadıköy Dilek Sabancı Ticaret Meslek Lisesi Okul Temsilcileri

Okulumuz öğrencileri genel olarak sosyo-ekonomik düzeyi düşük ailelerinin çocuklarıdır. Bu nedenle çoğunlukla öğrenilmiş çaresizlik duygusu yaşarlar. Koç Vakfı'nın düzenlediği Koç Müzesi gezisi ve basın toplantısına gideceğimizi bursiyer öğrencilerimize duyurduğumuzda ilk olarak büyük kaygı yaşadılar. Kıyafetleri, dış görünüşleri gibi kendilerince olumsuzluk olan durumları dile getirmeye başladılar. Geziye gideceğimiz gün birbirlerinin eksiklerini tamamlamış olduklarını gördük; birbirlerine ayakkabı, hırka, gömlek getirmişlerdi. Basın toplantısına katıldığımızda öğrencilerimiz tavırları ve duruşları ile dikkat çektiler. Sorumlu kişiler, Milli Eğitim Bakanı ve Mustafa Koç ile fotoğraf çekilmesi için öğrencilerimizden bazılarını seçtiler. Toplantı bitiminde basın mensupları bizim öğrencilerimizle özel olarak ilgilendi ve röportaj yaptılar. Günün sonunda, başta gitmekte bu kadar kaygılı olan öğrencilerimizin bir yere ait olma duygusu yaşadıklarını, özgüvenlerinin yükseldiğini, biraz daha büyüdüklerini gördük. Bu gezi bursiyerlerimizle yaşadığımız en güzel etkinliklerden biriydi.

Hatice Kütük / Bursiyer, İstanbul-Ortaköy Zübeyde Hanım AND. KML.

Bursiyer Hatice Kütük'ün Çanakkale gezisinden sonra duygularını içeren mektup:

Sayın Koç Holding ,

Öncelikle bize sunduğunuz imkanlardan dolayı çok teşekkür ederim.

Düzenlediğiniz Çanakkale gezisi benim en çok gitmek istediğim yerlerden biriydi. Ve siz Koç Holding olarak bunu gerçekleştirdiniz. Gezi biryandan gezmeyi amaçlarken bir yandan da aradaki bağları güçlendirdi bence. Gezen yerler, üyüp içilen mekânlar ve yatılacak yerler çok güzeldi. Herşey mükemmeldi diyebilirim. Biaden gezi için zikayetlerimiza yolda hoşlandığımız şeyler yazılmak istendi. Fakat hiçbir zikayetim yok. Koç Holding'in yaptığı en güzel sürprizlerden biride kimsesiz çocuklarında bizimle birlikte geziye katılmalarıydı. Belkide beni en çok sevdiğim büyükü. Bir Koç üyesi olarak sizden istediğim kardeşlerimiz sayılan kimsesiz çocukları ziyarete gitmek ve birgününe de olsa onlarla vakit geçirebilirdim. Ben Koç'un bir üyesi olarak bundan gurur duyuyorum. Çanakkale'de geçirdiğimiz bir gecede kaldığımız otelden tek zikayetim otobada tertik olmamasıydı. Ama yine de bunlar ufak tefek şeyler. Koç Holding aynı zamanda bizi kendimize özgüvenimizi kazandırdı. Ve hayatımda ilk kez geleceğimin yokluğunu hissetmedim. Kısaca hayatımın en güzel anıydı diyebilirim.

Bize unutulmaz olarak bir gezi ve birlik, beraberliğin güçlendiği bir yelauluk sağladığı için Koç Holding'e teşekkürlerimi sunarım.

Hatice KÜTÜK

Samsun Saha Gezisi'nde Çarşamba Endüstri Meslek Lisesi bursiyelerinin velilerinden Galip Sönmez

Anadolu Teknik Lisesi bilgisayar bölümünü kendi isteğiyle seçti. İlk senesinde öğretmenleri bursa başvurmasını söylediğinde eve koşarak geldi. Anlattı böyle böyle bir durum var diye. Ben de başarılı olursa bursun devam edeceğini söyledim. Vakfın verdiği o banka kartı dahi kendisinde, ben ellemem. Bu burs çocuklara maddi destekten ziyade manevi destek ve özgüven verdi. Ben de veli olarak ilk defa toplantısına geldim. Annesi gelir genelde. Ben bugün kendi isteğimle buradayım, teşekkür ederim.

Sevil Taş Aydın / Meslek Lisesi Koçu / Düzey, İnsan Kaynakları Görevlisi

Proje, meslek lisesinden mezun olan öğrencilerin bir meslek sahibi olarak okullardan mezun olduklarının bilincine varmasını sağladı. Birçok insan, puanları yeterince yüksek olmayan öğrencilerin meslek liselerini tercih ettiği gibi bir algıya sahip. Koç Topluluğu gibi büyük bir topluluğun bu algıyı değiştiriyor olması öğrencilere büyük bir özgüven verdi. Bu özgüvenle mezun olacak çocuklar da özellikle teknik bölümlerdeki çalışan ihtiyacını karşılıyor olacak. MLMM projesinden burs alan öğrencilerin iş ararken sadece Koç Topluluğu ile sınırlı kalmayıp birçok yerde ayrıcalıklı olacağı düşüncesindeyim.

MLMM projesi içinde yer alan bursiyelerde yarattığı etkiyi ölçmek için, bursiyer olmadan önce ve sonrasının kıyaslanmasının yanı sıra, bursiyerlerin bursiyer olmayan arkadaşlarıyla kıyaslaması da önemlidir. Öğretmenler tüm öğrencileri sınıf ve sınıf dışı ortamlarda gözlemleme olanağına sahiptir. Öğretmenlere uygulanan ankette (Bkz. EK-3) MLMM projesinden yararlanan bursiyerlerin diğer öğrencilere kıyasla sosyal ilişkiler ve özgüven yönünden daha güçlü olduğunu destekleyen sonuçlara ulaşılmıştır. Öğretmenlerin yüzde 81'i MLMM bursiyerlerinin diğer öğrencilere göre özgüvenlerinin daha yüksek olduğunu gözlemlemişlerdir. Öğretmenlerin yüzde 79'u ise Koç bursiyeri öğrencilerinin koçluk almaya başladık-tan sonra özgüvenlerinde artış olduğunu belirtmişlerdir. Bursiyerlerin ders esnasında daha fazla parmak kaldırıp

söz aldıklarını belirtenlerin yüzdesi 76; öğretmenleriyle ve arkadaşlarıyla daha rahat iletişim kurabildiklerini gözlemlediğini belirtenlerin yüzdesi ise 86 olmuştur. Ankete katılan öğretmenlerin yüzde 70'i bursiyerlerin ekip çalışmasına daha yatkın olduğunu belirtmişlerdir. Benzer şekilde İK ve staj sorumlularının yüzde 96'sı, MLMM bursiyerlerinin özgüvenlerinin diğer meslek lisesi stajyerlere kıyasla daha yüksek olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. (Bkz. EK-4)

Konuştur Mesleğini Video Yarışması Ödül Töreni, 9 Nisan 2010

1.1.3 Geleceğe daha güvenle bakıyorlar. Hedeflerinde büyüme oldu. Geleceğe yönelik daha net planları var.

Koçlarının onların gözünde birer rol model olması, Koç Holding'in seçilmiş bursiyeri olmaları ve hem kişisel hem de profesyonel gelişimleri için yapılan yatırım, bursiyerlerin vizyonlarının genişlemesini ve gelecek hedeflerinin büyümesini sağlamıştır.

MLK'larının Güvenle Hedefe Doğru modülünü 9'uncu sınıfta bursiyerlerine uygulamaları, sonrasında takip eden Zaman Yönetimi, Proje Geliştirme gibi modüller, bursiyerlerin hayaller kurmaları ve hayallerine giden yolları planlamaya başlamalarını mümkün kılmıştır.

Geleceğe yönelik daha büyük planlara sahip olmalarında, proje yarışmaları özellikle önemlidir. Proje yarışmaları, her sene farklı bir konu başlığıyla düzenlenmektedir, ancak temelde meslek liseli olmaya odaklanmaktadır. (yarışmalar için Bkz. Şekil 19)

Bursiyerler, bu yarışmalara hazırlanırken, koçlarıyla beraber işledikleri modüllerde yer alan "zaman yönetimi, ekip çalışması, sorun çözme, proje geliştirme" gibi konuları da gerçek hayatta deneyimleme imkanı bulmaktadır. Bursiyerlerin büyük bir çoğunluğu koçlarıyla konuştukları konuların ve işledikleri modüllerin gelecekte işlerine yarayacağını düşündüklerini paylaşmışlardır. (Bkz. EK-1)

Bursiyerlerin yüzde 81'i, bir meslek lisesi koçlarının olmasının kendilerini güçlü kıldığını belirtmiştir. Öğretmenlerinin gözlemleri de bursiyerlerin geleceğe daha güvenle baktıklarını ve gelecek hedeflerinde büyüme gerçekleştiğini destekler niteliktedir. Öğretmenlerin yüzde 79'u MLMM bursiyerlerinin gelecekle ilgili daha net planlarının olduğunu düşünmektedir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu, koçluk almaya başladıktan sonra öğrencilerinin kariyer hedeflerinin büyüdüğü ve gelecekleriyle ilgili daha fazla düşünmeye başladıkları görüşündedirler. (Bkz. EK-3) İK ve staj sorumlularından MLMM stajyerlerinin kariyerleriyle ilgili net hedeflerinin olduğunu düşünenlerin yüzdesi 92 olmuştur. (Bkz. EK-4)

Bursiyerlerle yapılan birebir röportajlarda da bursiyerler, okula girdiklerinde sahip oldukları hedeflerinin zaman içinde yükseliş gösterdiğini ifade etmişlerdir.

Bursiyerlere uygulanan ankette, meslek lisesi mezunu olduktan sonra nasıl bir iş bulabileceklerini düşündüklerini soran bir madde yer almaktadır. Bursiyerlerin yüzde 71'i iyi bir şirkette iş bulabileceklerini düşünmekteyken, yüzde 18'i ancak ortalama bir şirkette iş bulabileceklerini, yüzde 12'si ise iş bulmakta zorlanacaklarını düşünmektedirler. (Bkz. EK-1)

Murat Korkmaz / Yozgat TML Okul Temsilcisi

Koç bursu alan bir öğrencim bana gelerek, "Koç Topluluğu'nda yönetici olmak için Koç ailesinden mi olmak gerekir?" diye sordu. Ben de bunun şart olmadığını, mesleğinde başarılı olan herkese bu şansın verildiğini söyledim. "Niye sordun?" dediğimde, "Bana bu imkanı verenlere en iyi şekilde karşılık vermeliyim," dedi.

Elif Erdem / Halit Narin Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Okul Temsilcisi

Meslek lisesi öğrencilerinin meslek hayatına bakışlarının ve geleceklerine ilişkin planlarının daha iyiye yöneldiğini ve umutlarının arttığını gözlemliyorum.

Menemen Anadolu Teknik Lisesi bursiyerlerinin 25 Şubat 2009 Tüpraş İzmir rafinerisini gezdikten sonraki görüşleri

"...Gezi tek kelimeyle kusursuzdu. Bizleri ağırlamalarından tutun göstermiş oldukları güleryüz bile bizleri mutlu etmeye yetti. Bu gezi ileriye dönük planlarımızı biraz daha netleştirdi. Rafineri Müdürü'nün yaptığı konuşmadan gerçekten çok etkilendim. Bizlere bilgileriyle yol verdiği için kendisine çok teşekkür ederim. Kendimi meslek lisesinde okuduğum için şanslı hissediyorum." (Murat Bayram). "Bence çok güzel bir yer ama aşırı büyük! Bu da benim kafamı karıştırdı. Nerede ne var bilmek zor. Kocaman yer, ondan sorumlu olmak güzel bir duygudur. Ben de derslerimi en iyi düzeye getirip oranın müdürü olacağım. Çok çalışacağım ve bunun meyvesini alacağım." (Erdem Yerlikaya). "İleride başarılarımızın sonunda bizim de katılabileceğimiz çalışma alanları hakkında bilgi edindik. Çalışanların kullandığı alanları görünce oraya katılma isteğimiz, hevesimiz kat kat arttı. Özellikle yapılan konuşmada bizi gelecekte ne bekleyip beklemediğini anlıyoruz. Eksiklerimizi ve o eksikleri nasıl gidereceğimizi anlıyoruz. Bu gibi gezileri düzenleyip bizleri bilgilendirdiği için teşekkür ederim. (Serkan Kalyoncu).

Muhammet Kuşku / Bursiyer, Kocaeli-Gebze Çayırova TML ve AND. TML.

Bu proje kişisel olarak kendime olan özgüvenimi daha da çok artırdı. Toplumda benim de önemli bir yerde olduğumu hatırlattı ve artık kendime, aileme ve çevreme katkı sağlayacak bir şeyler yapmam konusunda beni tetikledi. Çünkü içinde bulunduğum bu çalışmanın yalnızca kısa dönemli bir proje değil, hayatım boyunca beni maddi manevi destekleyecek ve arkamda duracak bir destek olduğuna inanıyorum. MLMM bursiyeri olduğum günden itibaren Meslek Lisesi Koçlarımız bizlerle yakından ilgilendi ve bizlere yol gösterici oldu. Stajlar, eğitimler, proje yarışmaları... Bu çalışmalarda hem okul hayatımızda hem de kişisel ve sosyal hayatımızda bana uzun vadede katkı sağlayacak şeyler öğrendim ve şunu anladım ki bizler sadece MLMM bursiyerleri olmadık bizler MLMM projesinin bir parçası olduk.

29 Nisan 2010 Samsun Saha Buluşması'nda yapılan bir röportajdan alıntı...

Harun Aksoy - Samsun İlkadım Endüstri Meslek Lisesi Motorlu Araçlar Bölümü – Fiat Laboratuvarı 11. sınıf öğrencisi

Benim o kadar büyük hedefim yoktu aslında. Ailedeki kişilerin yardımıyla motor bölümünü ve Fiat'ın desteğini duydum. Oraya yönetttiler beni. Gayet de mutlu oldum. Şimdi gidebildiğim en son noktaya kadar gitmek istiyorum. Servis müdürü, bölge müdürü olmayı hayal ediyorum. Koç'un bizi bir aile bireyi gibi görmesinden gayet mutluluk duyuyorum.

1.1.4 Ders başarı oranları arttı. Mesleki eğitime devamlılık istekleri arttı.

Burs verilen öğrencilerin yıl bazlı not ortalamaları değerlendirilecek olursa, proje kapsamında yer alan bursiyerlerin programda kalış süreleri içerisinde giderek atan bir başarı grafiğine sahip oldukları görülmektedir. MLMM burs kriterlerinden birinin başarı olmasının ve öğrenci-

lerin burslarını kaybetmemek için özel çaba sarfetmelerinin, ders başarılarını artırdığı söylenebilir. Benzer şekilde, not ortalamasının artmasının bir sebebi olarak da başarısız olan öğrencilerin burslarının iptal edilmesi ile genel not ortalamasının yükselmesi düşünülebilir.

MLMM bursiyerleri yıl bazlı not ortalamaları

	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009-2010
1.sene bursiyerleri	3.65	3.82	4.10	
2.sene bursiyerleri		3.60	3.73	
3.sene bursiyerleri			3.68	
4.sene bursiyerleri				

 Şekil 29

Not ortalamaları, eğitim-öğretim yılının Ekim ayında netleşmektedir. Bu nedenle 2010 yılı verileri bu rapora yetişmemiştir.

VKV tarafından her sene MLMM kapsamındaki okullara proje değerlendirme anketi uygulanmaktadır. 2008-2009-2010 olmak üzere 3 kez doldurulan anketin ortalamasına göre okul müdürlerinin ve ilgili idarecilerin yüzde 87'si öğrencilerin bursiyer olduktan sonra derslerine daha fazla çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Benzer şekilde, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, MLMM bursiyerlerinin ödevlerini vaktinde teslim ettiğini ve koçluk almaya başladıktan sonra daha planlı bir şe-

kilde çalışmaya başladıklarını belirtmişlerdir.

Koç bursunun öğrencileri daha çok çalışmaya ve başarılı olmaya teşvik ettiği gözlemlenmektedir. Bunun nedenlerinden biri de MLK'ların bursiyerleriyle işledikleri modüllerin öğrencileri daha planlı ve sistemli çalışmaya teşvik etmesidir.

Bursiyerlerin mesleki eğitime devamlılıklarında artış da gözlemlenmiştir. Proje okullarına her sene yapılan değerlendirme anketinde, 3 senenin ortalaması alındığında, okul temsilcilerinin yüzde 77'si, Koç bursiyeri olmanın öğrencilerde mesleki eğitime devamlılığı tetiklediğini belirtmiştir.

Mustafa Sapmaz / Adana Motor Meslek Lisesi Okul Temsilcisi

Öğrenci seçiminde oluşturulan komisyonda mülakat esnasında müracaat edip de sonradan okulu bırakma kararı alan bir öğrencimizin tekrar okula dönmesi ile sonuçlanan mülakatı hatırlıyorum... Bir öğrenci için yaklaşık 5-6 saat uğraş verilmişti. Sonuç olarak meslek lisesi koçunun çok özel gayretleri ile öğrencimiz okula devam etmekte ve şuan okulumuzda bulan Fiat Laboratuvar sınıfında eğitimine devam etmektedir. Ayrıca okulun en başarılı öğrencilerinden birisi konumundadır. Bu öğrencinin mülakat görüşmesi benim için kolay unutulacak bir şey değildir.

Harun Kutan / Bolu Mengen Aşçılar Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Okul Temsilcisi

Meslek liselerinin bu şekilde özel sektör tarafından doğru-
dan ve hızlı bir yöntemle desteklenmiş olması çok güzel.
Öğrencilerimizin motivasyonu artıyor; çalışma azimleri ve
mesleğe ilgileri pekiyor.

Ahmet Dursun Yalçın / Iğdır Merkez AML., TL, ve EML. Okul Temsilcisi

MLMM Projesi'nin, Ardahan Göle'den okulumuz bilşim
teknoloileri bölümünü kazanarak gelen kız öğrencilerimi-
zin maddi yetersizlik nedeniyle okulu bırakmalarına engel
ve okumalarına sebep olduğunu gözlemledik.

1.1.5 Sosyal konulara duyarlılık kazandılar.

MLMM bursiyerleri, 10. sınıfta meslek lisesi koçları ta-
rafından onlara sunulan "Sorumlu Vatandaşlık" gelişim
modülünde sorumlu vatandaşlığın ne olduğu ve önemi
üzerinde tartışmakta, sonrasında gelen "Proje Geliş-
tirme" modülünde ise örnek bir konu hakkında mevcut
sorunları tespit etmekte, bunlara yönelik bir proje fikri
üretmek çözüm yolları geliştirmektedirler.

Bursiyerlerin, proje geliştirme ve sorumluluk vasıfları
kazanmalarına hizmet edecek bir çalışma da her sene

düzenlenen proje yarışmalarıdır; her sene farklı bir te-
mayla gerçekleştirilen proje yarışmalarına (yarışmalar
için Bkz. Şekil 19) geliştirdikleri projelerle katılma imkanı
bulabilmektedirler.

Bursiyerlerin proje yarışmalarına katılım oranı her sene
artış göstermiştir. İlk sene düzenlenen bireysel başvuru-
lu yarışmanın yerini takip eden senelerde bursiyerlerin
ekipler halinde projeler ürettiği yarışmalar almıştır:

Yarışma Adı	Sene	Başvuru Tipi	Başvuru Sayısı
Meslek Liseliyim Başarılıyım	2008	Bireysel	159 kişi
Dünya Bankası Yaratıcı Fikirler Yarışması	2009	4-5 kişilik ekipler	59 ekip
Mesleki Eğitimin Geleceği Senin Geleceğin	2010	4-5 kişilik ekipler	70 ekip

 Şekil 30

Yanı sıra, STK'larla gerçekleştirilen işbirlikleriyle bur-
siyerlerin sosyal konulara duyarlılıklarının artırılması
amaçlanmaktadır. (Bkz. Şekil 20)

Meslek lisesi koçlarının bir kısmının da bursiyer öğrencile-
riyle onların sosyal konulardaki farkındalık düzeylerini ar-
tırmayı amaçlayan etkinlikler düzenledikleri görülmüştür.
Örneğin, Aygaz MLK'larından Felat Albaş ve bursiyerle-
ri, küresel ısınmaya karşı alternatif enerjileri öğrenmek
ve duyarlılık geliştirmek amacıyla Diyarbakır'da kurulan
Türkiye'nin ilk Güneş Evi'ni ziyaret etmişlerdir.

EK 1'de yer alan bursiyerlere yönelik proje değerlendir-
me anketinde, bursiyerlerin yüzde 84'ü gelecekte kendi-
lerinin de bir öğrencinin koçu olmak istediğini belirtmiştir.
Bu soruya verilen yanıt, bursiyerlerin sosyal konulara
duyarlılıklarının arttığını ve ileride başkalarının hayatla-
rına katkı sağlamayı arzu ettiklerini ortaya koymaktadır.
Öğretmenler, bursiyerlerdeki bu değişimi en yakından
gözlemleyen grupların başında gelmektedir. Veriler, öğ-
retmenlerin yüzde 77'sinin MLMM bursiyeri öğrencilerin
koçluk almaya başladıktan sonra çevrelerindeki sorunla-
ra daha duyarlı yaklaşmaya başladıklarını düşündüğünü
göstermektedir. (Bkz. EK-3)

Meslek Lisesi Koçlarının bursiyerlere uyguladığı gelişim
modüllerinin üzerinden geçmek ve iyileştirmeye açık
alanların tespit edilmesini ve geliştirilmesini sağlamak
amacı ile İstanbul'daki proje okullarından rehber öğ-
retmenlerle 2 Aralık 2009'da Rehberler Buluşması ya-
pılmıştır. Bu buluşmada rehber öğretmenlere yapılan
proje değerlendirmesi çalışmasının çıktıkları arasında
"bursiyerlerin bu proje sonucunda okuldaki kulüpler ara-
sında sosyal-yardımlaşma kulüplerini tercih ettikleri" yer
almaktadır.

Suat Aydemir / Bursiyer, İstanbul-Haydarpaşa ATL., AML., TL, ve EML.

Koç bursiyeri olmak insanları insan oldukları gibi ve değerli
oldukları için sevip anlamamız gerektiğini onlarla bir uyum
çerçevesi içinde yaşamamız gerektiğini, içinde bulunduğ-
umuz dünyayı sadece bizim olduğu için korumamız gerekti-
ğini ve bu bağlamda insansı değerlerin önemini gösteriyor.
Kısacası Koç bursiyeri olmak bana yaşamın zorluğu, iş
hayatının zorluğu ve hayattaki diğer zorlukları nasıl yenece-
ğimi; doğa ve çevreye duyarlılığın ne denli önemli olduğunu
gösteren katkılar sağlamaktadır.

VAKA ÖRNEĞİ - 3

Diyarbakırlı Eğitimci Bursiyer Hamdusena İlkbuhar'ın VKV'ye yazdığı Mayıs 2009 tarihli mektup:

"Kıymetli Vehbi Koç Vakfı,
Sizlerle yeni bir gelişmeyi paylaşmak istiyorum. Diyarbakır'da Habitat için Gençlik Derneği'nin ve gençlik merkezimizin desteğiyle bir akademi açtık. Adı Diyarbakır Habitat Bilişim Akademisi olan bu akademiye eğitimci olarak yine gönüllü eğitimler vermeye devam ediyorum. BBBÖ bilgisayar okuryazarlığı eğitimliğine şimdi Cisco (yani bilişim teknolojileri temelleri) eğitimliği de eklendi. Ayrıca www.bilgitoplumu.net diye bir internet adresi var. Buradan bilgisayar eğitimleri alınıp sınavları verilip belge alınabiliyor. Her ilden gönüllü bilişim elçileri seçiliyor bu siteyi ve faydalarını tanıtıp yaygınlaştırmak için. Diyarbakır'dan da ben bilişim elçisi oldum. Bu bilgileri sizlerle paylaşmak istedim. Hamdusena İlkbuhar / Diyarbakır Türk Telekom Teknik Lisesi Bursiyeri"

Diyarbakır Aygaz bursiyerleri ile kitap fuarı gezisi

1.2 Öğrencilerin maddi yönden ailelerine bağımlılıkları azaldı.

1.2.1 Bursiyerler her ay belirli miktarda burs aldılar.

MLMM Projesi kapsamında bugüne kadar 11.463.165 TL burs sağlanmıştır. Yıllara göre döküm aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Yıllar	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	TOPLAM
Öğrenci sayısı	1.978	3.595	5.547	7.952	19.072
Burs toplamı (TL)	989.200	1.977.195	3.327.970	5.168.800	11.463.165

Şekil 31 - Yıllara göre burs dağılımı

2009-2010 eğitim yılında proje kapsamında son toplu bursiyer seçimi gerçekleştirilmiştir. Proje bitimine kadar eksik kontenjanların doldurulması dışında yeni bursiyer alınmayacak, var olan bursiyerlerin 4 senelik eğitimleri desteklenmeye devam edilecektir.

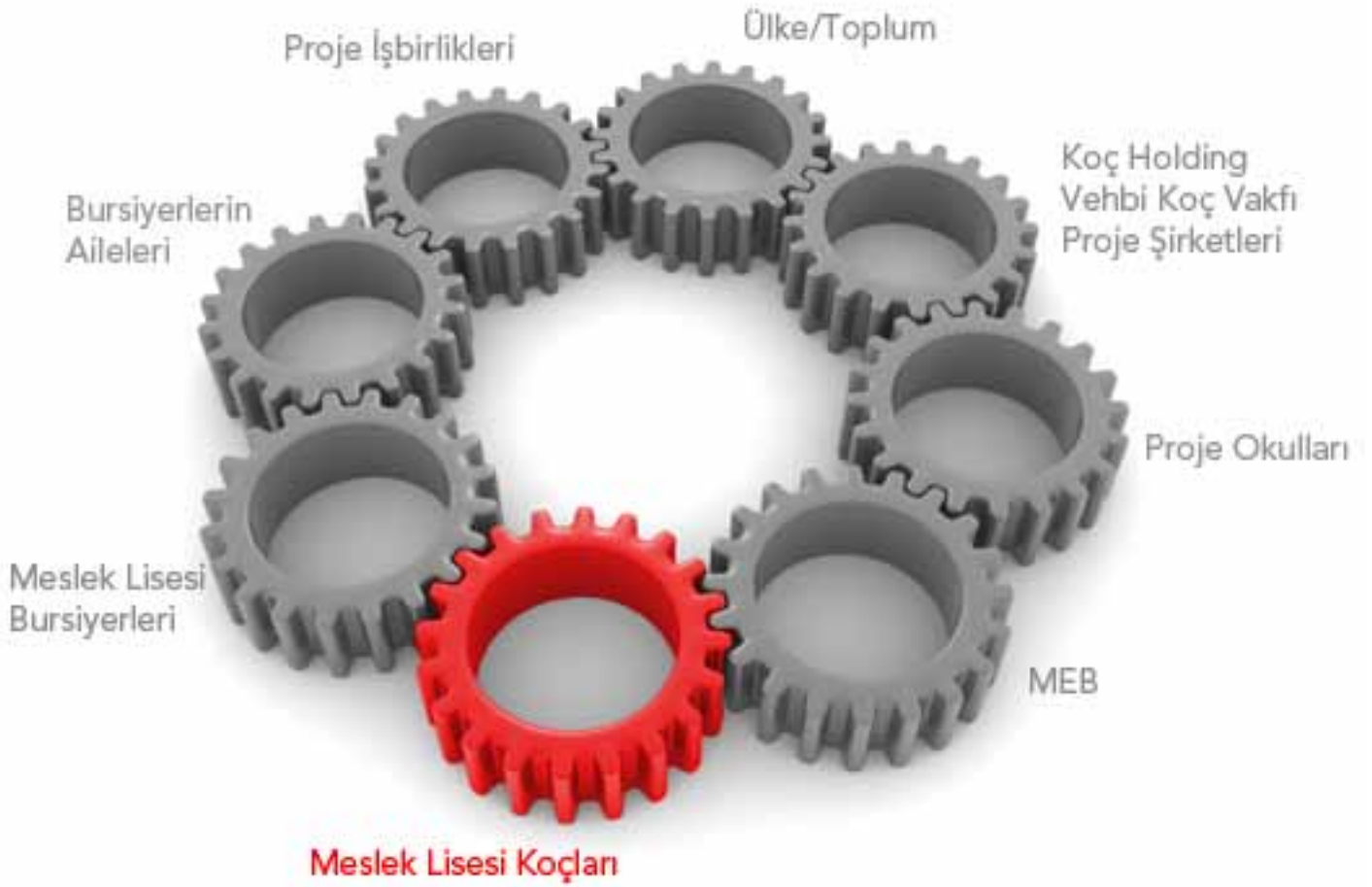
MLMM burs kriterlerinden biri maddi durum yetersizliğidir. Maddi imkanları kısıtlı öğrenciler, diğer burs kriterlerini de karşıladıkları takdirde destek kapsamına alınmaktadır. Maddi burs desteği, bazı durumlarda öğrencilerin eğitimlerini yarıda kesmemelerini sağlayacak kadar önemli bir etkidir. VKV tarafından okul müdürleri ve ilgili idarecilere her sene uygulanan proje de-

ğerlendirme anketi sonuçlarına göre katılımcıların yüzde 77'si bursiyer olmanın öğrencilerin mesleki eğitime devam etmeye karar vermelerinde etkili olduğu görüşündedir. (Bkz. EK-5)

Bursiyerlere bursun kendilerini maddi açıdan tatmin edip etmediği sorulmuş, olumlu yanıt verenlerin yüzdesi 73 olmuştur (Bkz. EK-1).

Öğretmenlere uygulanan ankette de benzer bir soru yer almaktadır. Buna göre öğretmenlerin %71'i Koç bursunun maddi açıdan öğrencileri diğer burslardan daha fazla desteklediğini düşünmektedir.

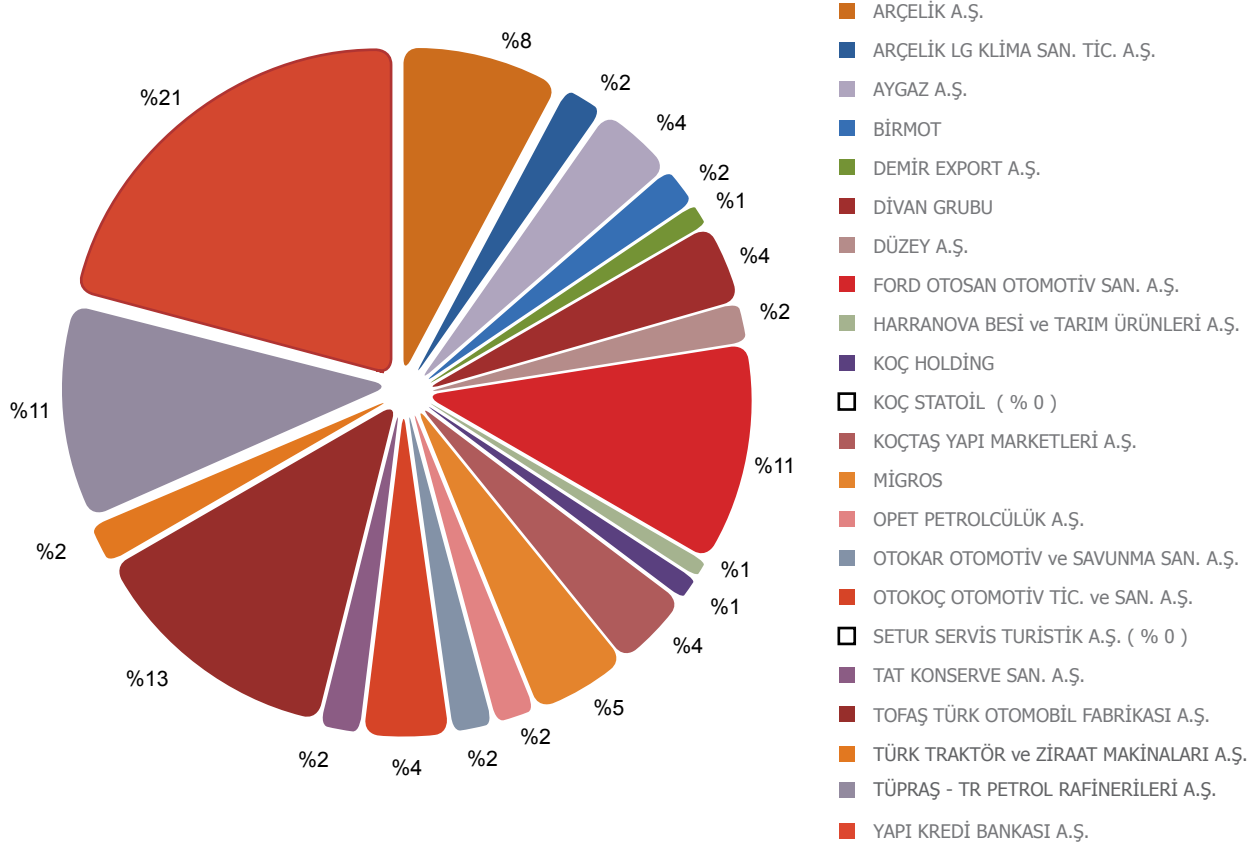
2. MESLEK LİSESİ KOÇLARI

2. Meslek Lisesi Koçları

Meslek Lisesi Koçları projeye 2007-2008 döneminde dahil edilmiştir. 20 Koç Topluluğu Şirketi ve Migros her sene gelen başvurularla Haziran 2010 itibarıyla 333 Meslek Lisesi Koçu proje dahilinde gönüllü koçluk yapmaktadır.

Şirketlere göre MLK dağılımı aşağıda belirtilmiştir:

Şekil 32 - Şirketlere göre MLK dağılımı

81 ilde 264 okuldaki MLMM bursiyerlerine, 76 ildeki 333 MLK kişisel ve profesyonel "sınırları belirlenmiş" koçluk desteği sağlamaktadır. Koçluk kapsamında aylık toplu buluşmalar yapılmakta, MLK'lar öğrencilerle eğitici eğitimlerini aldıkları gelişim modüllerini uygulamaktadırlar.

Projede gönüllü koç olarak yer almak isteyen proje şirketleri çalışanları, her sene Haziran ayında yapılan

çağrıya yanıt vererek gönüllü olmaktadır. Gönüllü koç olma isteği her yıl artış eğilimi göstermektedir. Gönüllülerin katılımı, şirketlerin proje uygulamadaki ihtiyaçları, bursiyer sayısındaki artış, üretilen projelerin yoğunluğu gibi unsurlar göz önünde bulundurularak değerlendirilmektedir. Ayrıca, işten ayrılma, görev/il değişikliği, emeklilik gibi sebeplerden ötürü MLK'lar yıllar içerisinde değişmektedir. Buna göre:

Sene	2007-2008	2008-2009	2009-2010
MLK sayısı	224	324	333

Şekil 33 - Yıllara göre MLK sayıları

Meslek Lisesi Koçları, şirketlerinin sunduğu olanak ve kendi istekleri doğrultusunda Türkiye'nin önemli sorunlarından birinin çözümünde bilfiil yer alma ve dolayısıyla toplumsal fayda sağlama imkanı bulmuşlardır.

Öğretmenlere uygulanmış olan online proje değerlendirme anketinde (Bkz. EK-3) projenin gönüllü koçluk

bileşeni ile ilgili genel görüşler alınmıştır. Öğretmenler öğrencilerin okul hayatlarını ve sosyal ilişkilerini en yakından gözlemleme imkanına sahip gruptur; bu nedenle koçluk sisteminin bursiyer öğrencilere katkısı ile ilgili geri bildirimleri önem taşımaktadır. Anketteki (EK-3) ilgili sorular ve cevapları aşağıda iletilmiştir.

Soru	Evet	Hayır	Emin Değilim	Yanıtlayan Kişi Sayısı
Koç bursiyelerinin aldığı koçluk hizmetinin öğrenciler üzerinde olumlu sonuçlar doğurduğunu düşünüyorum.	%86	%3	%11	65
Tüm öğrencilerimin bir meslek lisesi koçunun olmasını isterdim.	%94	%2	%4	67
Koç bursiyeri öğrencilerim bana koçlarından bahsettiler.	%66	%26	%8	65
Öğrencilerimin koçlarıyla ilişkilerinin iyi olduğunu düşünüyorum.	%80	%6	%14	65
Koç bursiyeri öğrencilerimin koçluk almaya başladıktan sonra tutum ve davranışlarında olumlu değişimler gözlemledim.	%76	%6	%18	67
Koç bursiyeri öğrencilerimin koçluk almaya başladıktan sonra kariyer hedeflerinin büyüdüğünü gözlemledim.	%74	%6	%20	65
Koç bursiyeri öğrencilerimin koçluk almaya başladıktan sonra gelecekle ilgili daha fazla düşünmeye başladıklarını gözlemledim.	%70	%8	%22	64
Koç bursiyeri öğrencilerimin koçluk almaya başladıktan sonra çevrelerindeki sorunlara daha duyarlı yaklaşmaya başladıklarını gözlemledim.	%77	%3	%20	65
Koç bursiyeri öğrencilerimin koçluk almaya başladıktan sonra daha planlı bir şekilde çalışmaya başladıklarını gözlemledim.	%80	%5	%15	65
Koç bursiyeri öğrencilerimin koçluk almaya başladıktan sonra özgüvenlerinde artış olduğunu gözlemledim.	%79	%5	%17	66
Koçluk buluşmalarında paylaşılan içeriklerin çok faydalı olduğunu düşünüyorum.	%80	%6	%14	64
Bu içerikleri okulun diğer öğrencilerine de uygulamayı isterdim.	%92	%2	%6	64

Şekil 34

20 Koç Topluluğu Şirketi ve Migros çalışanları her sene gönüllülük, gelişim modülü içerikleri ve proje değerlendirmesi konularında interaktif eğitici eğitimleri almaktadırlar. Eğitim kapsamında onlara vizyon katacak çok değerli sosyal girişimcileri dinleme; grup çalışmaları ve eğlencelere katılma fırsatı bulmaktadırlar.

Eğitimler sonrasında ise gönüllü olarak bursiyerlerle düzenli olarak biraraya gelip kişisel ve profesyonel gelişim

modüllerini uygulamalı olarak paylaşmaktadırlar. Bunun haricinde proje kapsamında diğer paydaşlarla geliştirilen işbirlikleri sonucunda yapılan sivil toplum projelerine ve yarışmalarına katılmakta ve bursiyelerinin staj eşleştirmelerinde bilfiil yer almaktadırlar. Bu çalışmaların öğrencilere olduğu kadar kendilerine de pek çok yönden fayda sağladığı gözlemlenmiştir. Bunlardan bazıları bu rapor çerçevesinde incelemeye alınmıştır:

SONUÇLAR	GÖSTERGELER
2.1. Sorumlu vatandaşlık ve gönüllülük ruhu kazandılar.	2.1.1 Toplumsal bir sorunun çözümü için geliştirilmiş bir projenin parçası oldular.
2.2. Kişisel gelişimlerine katkı sağlandı.	2.2.1 Kendilerini motive, daha aktif ve sosyal hissettiler. Aile ilişkilerinde olumlu yansımalar gözlemlendiler.
2.3. Çalıştıkları kuruma bağlılıklarında artış oldu.	2.3.1 Kurumlarının kendilerine böyle bir projede gönüllülük imkanı yaratmasını değerli buluyorlar.

 Şekil 35

2.1. Sorumlu vatandaşlık ve gönüllülük ruhu kazandılar.

2.1.1 Toplumsal bir sorunun çözümü için geliştirilmiş bir projenin parçası oldular.

MLK'lar, projede kendilerine verilen sorumlulukları yerine getirmenin yanı sıra bursiyerleriyle birlikte pek çok ilave alt proje geliştirmişlerdir. Bu da proaktif şekilde projeyi geliştirmeye yönelik niyetlerini ortaya koyan bir noktadır. (Bkz. s.25-29)

MLK'ların, öğrencilerinin proje yarışmalarında daha başarılı olmaları için aldıkları inisiyatif buna örnek olarak gösterilebilir. Örneğin, Dünya Bankası ve Koç Holding işbirliği ile gerçekleştirilen Yaratıcı Kalkınma Fikirleri Yarışması'na katılacak bursiyerlerin yarışmaya donanımlı bir şekilde hazırlanabilmeleri için 6 Şubat 2009 tarihinde Aygaz Gebze İşletmesinde "Yaratıcılık ve Yenilikçilik Günü" düzenlenmiştir. Yaklaşık 40 MLMM bursiyerleri ve 8 Aygazlı MLK'nın katıldığı etkinlikte bursiyerler yarışmaya katılım, yaratıcılık, fikir üretme ve inovasyon konularında eğitim almışlardır. Eğitimden sonra Aygaz tarafından hazırlanan Yaratıcı Fikir Geliştirme Eğitim Filmi, tüm meslek lisesi koçlarıyla paylaşılmıştır ve MLK'lar kendi bursiyerlerini bu film aracılığıyla yarışmaya hazırlamışlardır.

Karadeniz Bölgesi'ndeki MLK'ların talebi üzerine Aygaz Ekibi Samsun'a gitmiş, oradaki bursiyerlerle eğitimi bir kez daha gerçekleştirmiştir.

MLK'lara uygulanan proje değerlendirme anketi MLK'ların sorumlu vatandaşlık ve gönüllülük bilinci edindikleri çıkarımını doğrular niteliktedir. MLK'ların yüzde 96'sı MLMM projesi sona erdikten sonra da hayatlarının ilerleyen dönemlerinde başka projelerde gönüllülük yapmaya devam edeceklerini belirtmişlerdir. Projede yer almanın kendilerine sorumlu vatandaşlık bilinci kazandırdığını düşünenlerin yüzdesi 98'dir.

MLK'lar ayrıca, toplumun kalkınmasında aldıkları rol nedeniyle kendilerini şanslı hissetmekte, MLK'lık yapmanın kendilerine iç huzuru verdiğini ve koçluk yaptıkları bursiyerlerin hayatında önemli bir rollerinin olduğunu düşünmektedirler. (Bkz EK-2) Yine aynı anket sonuçlarına göre MLK'ların %78'i, "MLK'lık yapmakla sosyal sorumluluklarını büyük ölçüde yerine getirdiklerini hissettiklerini" belirtmişlerdir.

Tahsin Aslan / Meslek Lisesi Koçu / Tofaş, Tofaş Servisi
Sosyal olarak topluma ve gençlere karşı vicdani bir huzur, bir rahatlama yaşıyoruz. Düşünün ki hep gelecek nesillerden şikayetçiyizdir. Fakat hemen hemen hiçbirimiz sorumluluk almak için çaba sarf etmeyiz. Ama bu projeye biz şikayetçi olmak yerine, gelecek neslin eğitime ve mesleki eğitimin gelişimine katkıda sağlanması için aracı oluyoruz. Hepimiz bunun ayrıcalığını hissettik... Kesinlikle ilerleyen dönemlerde de elimden geldikçe böyle projelerde rol alacağım.

Tuna Çakır / Meslek Lisesi Koçu / Otokar, Konstrüktör
"Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi'nde gönüllü MLK arkadaşlarımızla öğrencilere, ülkemize, Meslek Lisesi Koçu olarak hizmet etmek bize gurur veriyor. Ben de eski bir meslek lisesi öğretmeni olarak, öğrencilerimizin daha başarılı olduklarını izlemekten ne kadar mutlu olduğumu anlatamam. Öğrencilerimizin gelişimlerinde kendilerine, ailelerine, ülkelere mesleki açıdan daha üst düzeyde faydalı bir birey olarak yetişmeleri arzusu içindeyiz..."

Sevil Taş Aydın / Meslek Lisesi Koçu / Düzey, İnsan Kaynakları Görevlisi

Koçluk, projenin üç sac ayağından en önemlisi bence. Karar aşamasındaki birçok gence yol gösterebilmek heyecan verici. Çocuklar için bulunmaz bir fırsat çünkü bursiyerlerimizin birçoğunun çevrelerinde bizim koçlarımız gibi yetkin kişileri bulabilmeleri çok zor.

2.2 Kişisel gelişimlerine katkı sağlandı.

2.2.1 Kendilerini motive, daha aktif ve sosyal hissettiler. Aile ilişkilerinde olumlu yansımalar gözlemlenildi.

MLK'lar bursiyerlerle modülleri paylaşmanın, projeler geliştirmenin, rehberlikte bulunmanın yanı sıra öğrencilerin bulunduğu okullarda idareciler ve öğretmenlerle de yakın ilişkiler geliştirmektedirler. Proje kapsamındaki çeşitli etkinliklerde farklı gruplarla bir araya gelmektedirler. Tüm bu etkileşimlerin MLK'larda bir takım değişimlere yol açtığı çıkarımında bulunmak zor değildir.

MLK'ların yüzde 91'i koçluk yapmanın kendilerini sosyal açıdan geliştirdiği; yüzde 94'ü sosyal hayatlarını zenginleştirdiği görüşündedirler. (Bkz. EK-2). MLK'ların büyük bir bölümü meslek lisesi koçu olduklarından beri kendilerini daha aktif hissettiklerini belirtmişlerdir (%78).

Her sene MLK'lar için düzenlenen eğitim atölyelerinde, projede iyileştirmeye açık alanların tespiti ve çözüm yollarının geliştirilmesine yönelik bir bölüm bulunmaktadır. Burada MLK'ların görüşleri alınmakta, aynı zamanda projedeki işlevleri ve bu işlevin onlara olan katkıları irdelenmektedir. Pek çok MLK'nın ortak görüşü, bursiyerlere uyguladıkları modülleri kendi çocuklarına da uyguladıkları ve eğitimlerdeki gönüllülük ve iletişim becerileri içeriklerinin kendi hayatlarında kullandıkları bilgiler haline dönüştüğüdür. MLK'lara uygulanan ankette de bu veriye rastlanmıştır. MLK'ların yüzde 88'i koçluk yapmanın kendi aileleriyle ve çocuklarıyla olan ilişkilerine olumlu katkı yaptığını gözlemlediklerini belirtmiştir.

Necdet Narat / Meslek Lisesi Koçu / Aygaz, Tüplügaz Saha Yöneticisi

Meslek lisesi koçu olmak kişisel gelişimime farklı katkılar sağladı. Örneğin daha başarılı olmak için yapmam gerekenlerin olduğunu farkettim. Öğrenim gören iki çocuğuma daha farklı yaklaşım biçimleri geliştirdim. Daha anlayışlı, daha eğitici olmaya gayret ettim.

2.3 Çalıştıkları kuruma bağlılıklarında artış oldu.

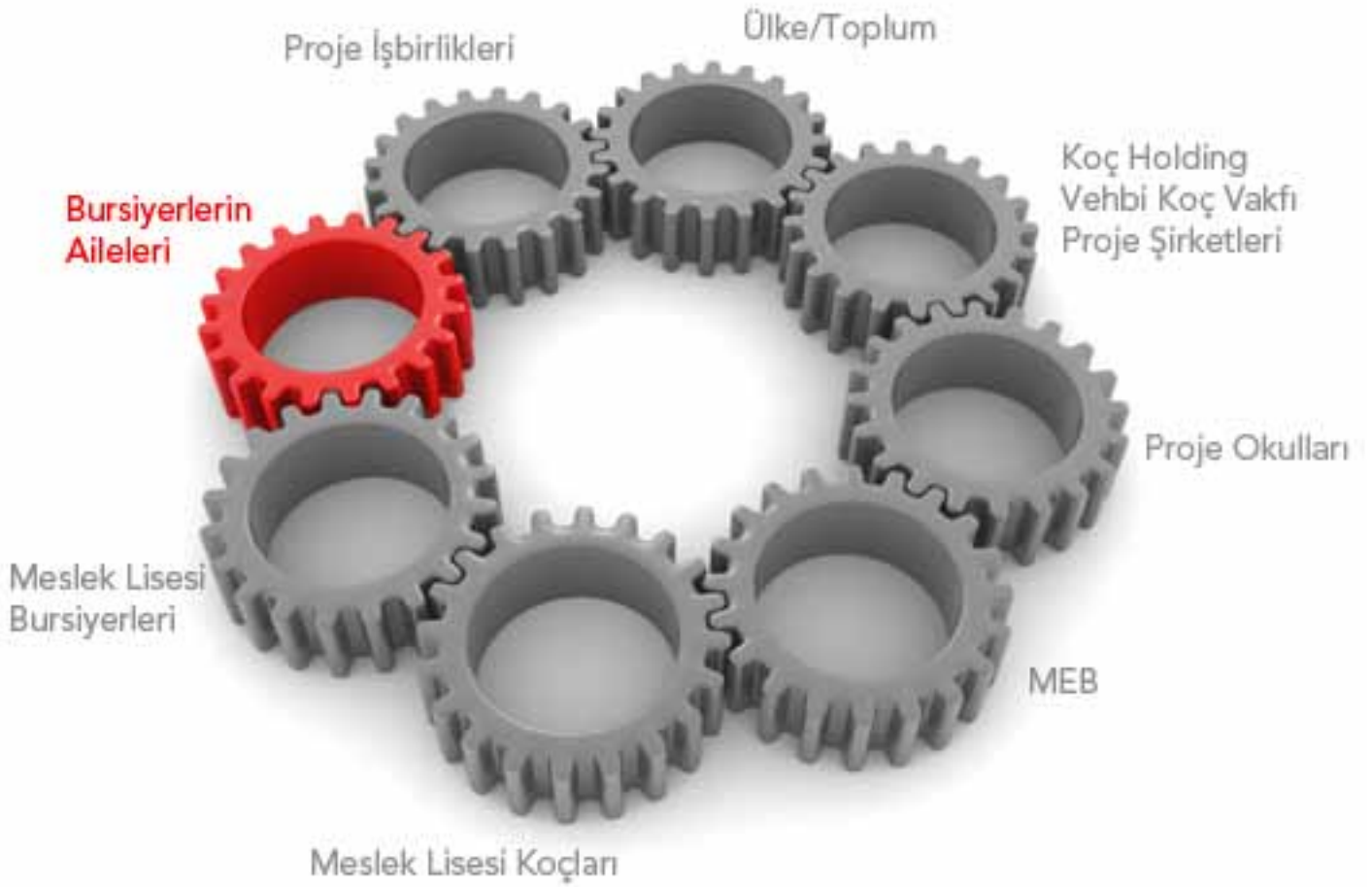
2.3.1 Kurumlarının kendilerine böyle bir projede gönüllülük imkanı yaratmasını değerli buluyorlar.

Çalıştıkları kurumun toplumsal bir meseleye çözüm üretmesi ve çalışanlarına gönüllülük imkanı tanınması çalışanların kurumlarına bağlılıklarını artırmıştır. MLK'ların yüzde 99'u çalıştıkları şirketin böyle bir toplumsal proje geliştirmesinin kendilerini gururlandırdığını belirtmiştir. Çalıştıkları şirketin sosyal projelerde görev almalarını desteklemesinin kendileri için önemli bir ölçüt olduğunu belirten MLK'ların yüzdesi 94 olmuştur.(Bkz. EK-2) MLK'ların büyük bir çoğunluğu (%77) MLK olmanın işteki motivasyonlarını olumlu etkilediğini düşünmektedir. (Bkz. EK-2)

2009 MLK Eğitimi

3. BURSİYERLERİN AİLELERİ

3. Bursiyerlerin Aileleri

MLMM Projesi kapsamında burs ve diğer proje girdilerinden faydalanan bursiyerlerin aileleri de projeden doğrudan etkilenen paydaşlar arasındadır.

Proje girdi ve çıktıların²⁰ bursiyer aileleri üzerinde yarattığı sonuçlar ve göstergeleri:

SONUÇLAR	GÖSTERGELER
3.1. Verilen burslar aile bütçesine katkı sağladı. Ailelerin üzerindeki maddi ve manevi yük hafifledi.	3.1.1 Çocuklarının eğitimi için burslar VKV tarafından aktarıldı.
3.2. Bursiyerlerin aileleriyle ilişkilerinde iyileşme gerçekleşti.	3.2.1 Koç bursuna hak kazanan gencin ailesine karşı konumu güçlendi.
3.3. Ailelerin, çocuklarının gelecekleri hakkındaki endişeleri azaldı.	3.3.1 Çocuklarının kişisel ve profesyonel gelişimi için yapmaları gereken yatırım hafifledi. Çocuklarının Koç Holding himayesinde olması endişelerini azalttı.

 Şekil 36

3.1 Verilen burslar ve diğer proje aktiviteleri aile bütçesine katkı sağladı.

Ailelerin üzerindeki maddi ve manevi yük hafifledi.

3.1.1 Çocuklarının eğitimi için burslar VKV tarafından aktarıldı.

Bursiyerlerdeki sonuçlardan sonuncusu bursun öğrenciye maddi katkısıydı. Bu katkılar aile bütçelerine de yansımıştır.

“Birey” olma duygularının gelişmesi, özgüven kazanmaları ve kendi bütçelerini kontrol edebilmeleri sebepleriyle burslar bursiyerler adına yatırılmaktadır. Bursiyerlerin maddi açıdan ailelerine bağımlılıklarının azalması, aile

bütçesini olumlu yönde etkilemektedir.

Bursun yanı sıra, proje kapsamında sağlanan stajlar, fabrika gezileri, sosyal aktiviteler, yarışmalar ve özellikle de gönüllü Meslek Lisesi Koçluğu ile MLMM bursiyerlerinin kişisel ve profesyonel gelişimlerine katkı sağlanmaktadır. Maddi değeri de olan bu katkı aile bütçesine aynı olarak yapılmaktadır savı doğru bir yaklaşım olacaktır.

3.2 Bursiyerlerin aileleriyle ilişkilerinde iyileşme gerçekleşti.

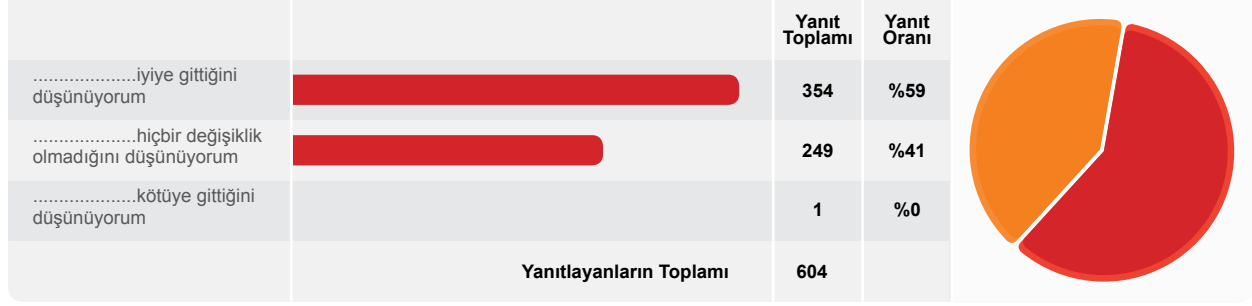
3.2.1 Koç bursuna hak kazanan gencin ailesine karşı konumu güçlendi.

Online bursiyer anketindeki sorulardan biri bu sonucu ölçmek için yerleştirilmiştir. Soru ve cevabı aşağıda paylaşılmıştır. Projenin beklenen sonuçları içinde yer almamasına rağmen, koçluk almaya başladıktan sonra öğrencilerin yüzde 59'unun aileleriyle ilişkisinde iyileşme olduğu verisi gözlemlenmiştir.

Bursiyerlerin tutum ve davranışlarındaki olumlu değişimin yanı sıra ailelerin çocuklarına karşı tutumlarında olumlu değişikliklerin olduğu; çocuklarına olan güven ve takdirlerinin bu burs sayesinde kuvvetlendiği yorumunu yapmak mümkündür.

²⁰ Bkz Şekil 7

Koçluk almaya başladığımdan beri ailemle olan ilişkilerimin ...

Şekil 37

Erdoğan Atilla / Üsküdar Remzi Bayraktar Ticaret Meslek Lisesi Okul Temsilcisi

Vellilerimizin tamamının MLMM projesini ezbere bilmesi ve doğru telaffuz etmesi biz öğretmenleri şaşırtmış ve hayran bırakmıştı. Bu konuyu matematik öğretmenimiz projeden yararlanan bir öğrencimizin velisine sorduğunda velinin cevabı hepimizi şaşırtmıştı. Cevap şöyleydi, "...MLMM projesi bizi sadece ekonomik olarak desteklemekle kalmadı aynı zamanda çocuğumuzu daha fazla sahiplenip, onun eğitimiyle daha ciddi olarak ilgilenmemiz gerektiğini bize öğretti. Çünkü önceleri çocuğumuzun eğitimine bu kadar önem vermemiştik. Başkalarının bile bizim çocuğumuzu adam yerine koymasını bizi çok utandırdı ve çocuğumuzun meslek edinmesi için bizim daha çok fedakarlık yapmamız gerektiğini bize öğretti." Velimizin bu uyanışı ve bilincinin artması, sorumluluğunun farkına varması ve bunu bu projenin sağlamış olması biz eğitimciler için çok anlamlıydı. Bence amaç çoktan gerçekleşmişti.

3.3 Ailelerin çocuklarının gelecekleri hakkındaki endişeleri azaldı.

3.3.1 Çocuklarının kişisel ve profesyonel gelişimi için yapmaları gereken yatırım hafifledi. Çocuklarının Koç Holding himayesinde olması endişelerini azalttı.

MLMM bursiyelerine sağlanan staj imkanları ve 2010 itibarıyla tanınmaya başlanacak istihdam önceliği, bu öğrencilerin diğer başvuranlara göre avantajlı konumda olmalarını sağlayacaktır. Aileleri açısından bakıldığında, işsizliğin, özellikle de genç işsizliğinin %25.3 olduğu²¹, yani her 4 gençten birinin işsiz olduğu bir ülkede, Türkiye'nin en büyük sanayi şirketleri topluluğunun çocuklarına istihdam önceliği vereceğini bilmek aileler açıs-

sından huzur verici ya da kaygı azaltıcı bir durum olarak değerlendirilmektedir.

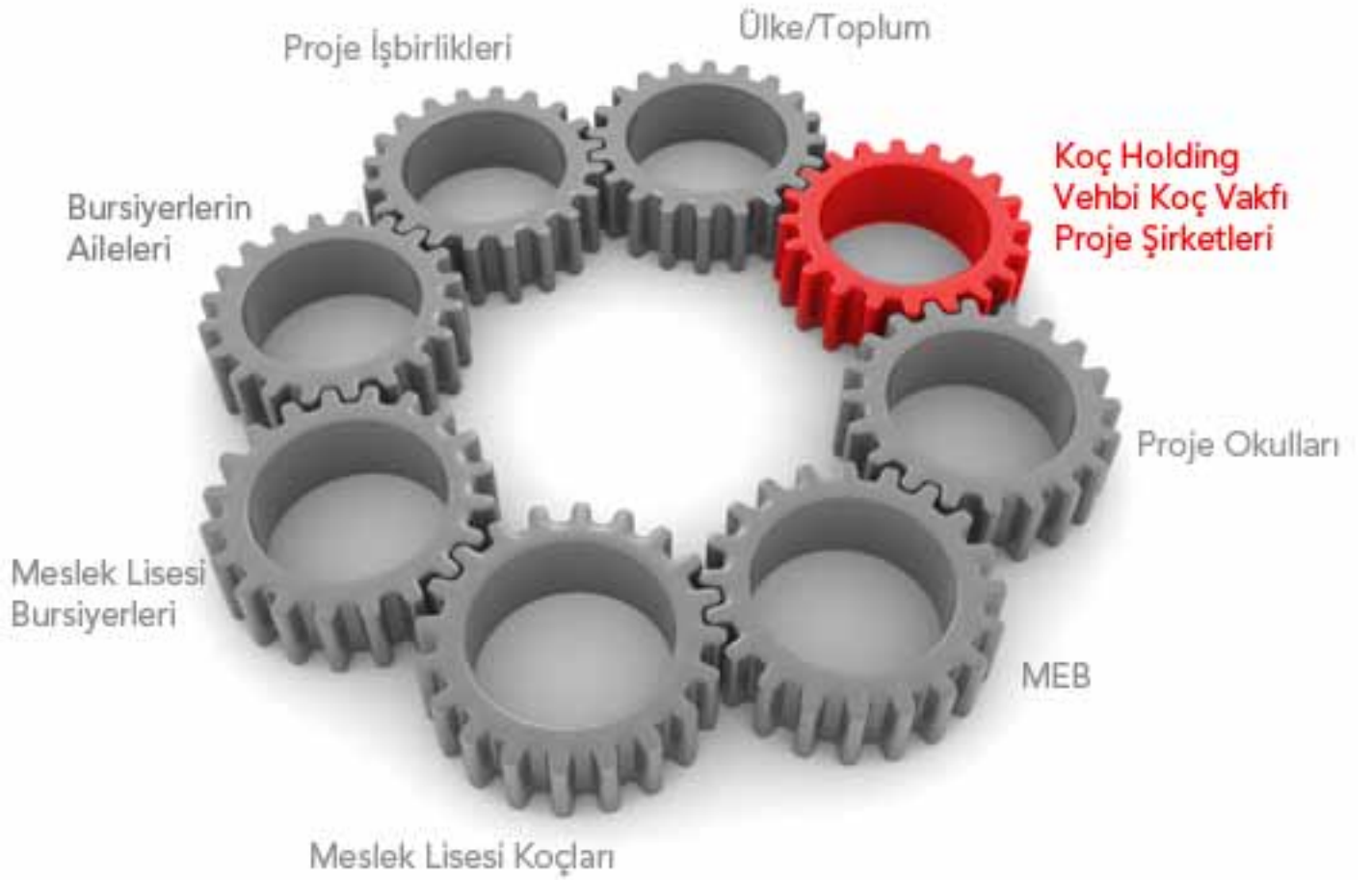
Çocuklarının MLMM bursiyeri olarak seçilmiş olması, bir meslek lisesi koçlarının olması, bu koçların çocuklarını sahiplenmiş olması ve staj imkanı sağlanması da ailelerin çocuklarının geleceğiyle ilgili endişelerini önemli ölçüde azaltmaktadır.

Samsun Saha Gezisi'nde Çarşamba Endüstri Meslek Lisesi bursiyelerinin velilerinden Kazım Sarıkan

Koç bursunu ilk olarak kendisinden duyduğum zaman, "Baba, Koç'tan burs kazandım," dedi. Ben sevindim açıkçası çünkü Koç Holding'in her alanda ülkemizde yaptıklarını biliyoruz. Eğer başarıları devam ederse – mesela teşekkür mü getirdi, seneye takdir alırsa - Koç Holding'in desteğinin daha da artacağını söyledim. "Yarın öbür gün mezun olunca onların iş alanlarında staj imkanı olur ve mesleğinizle ilgili iş bulma şansınız daha çok artar. Niye, çünkü Koç Holding sizi okutuyor," dedim.

²¹ <http://www.cnnturk.com/2010/ekonomi/genel/06/26/turkiyede.her.4.gencten.1i.issiz/581328.0/index.html>

4. KOÇ HOLDİNG, VEHBİ KOÇ VAKFI ve PROJE ŞİRKETLERİ

4. Koç Holding, Vehbi Koç Vakfı ve Proje Şirketleri

Koç Holding ve VKV, projenin ana uygulayıcı kurumlarıdır. Proje iki kurumun işbirliği ile yaygın bir şekilde Türkiye çapında yürütülebilmektedir.

20 Koç Topluluğu Şirketi ve Migros da projede yer alarak okulları sahiplenmiş, bu okullardaki bursiyerlere çalışanlarından gönüllü “Meslek Lisesi Koçları” yönlendirmiş, staj imkanları yaratmıştır ve bu şirketler gelecek dönemlerde de istihdama katılımlarına yönelik çalışmalar yürütecektir.

Şirket sorumluları ile yapılan aylık toplantılarda proje kapsamında şirketlere düşen görevler, gelişmeler, sı-

kıntılar ve gelecek planları tartışılmakta; ortak kararlar verilmektedir. Şirket sorumluları proje yönetiminin bir parçası olarak projenin etkin bir şekilde yürütülmesine katkı sağlamaktadırlar.

Proje çıktılarının Koç Holding, VKV ve proje şirketleri üzerinde yarattığı sonuçlar bu bölümde incelenmiştir. 3'lü bir yapı olduğundan bu üç kurum birlikte ele alınmıştır.

Aşağıda listelenmiş olan göstergeler projenin bu kurumlar üzerinde yarattığı sonuçlardır:

SONUÇLAR	GÖSTERGELER
4.1 Koç Holding ve Koç Topluluğu Şirketleri'nin kurumsal itibarı olumlu yönde etkilendi.	4.1.1 Kendisini ve tüm toplumu ilgilendiren Türkiye'nin önemli bir sorununun çözümüne yönelik büyük bir girişimde bulundu. 4.1.2 8.000 bursiyer üzerinden ilgili binlerce kişi Koç markasıyla ilişki kurdu. Meslek liselilerin gözünde aranılan bir işveren konumunu pekiştirdi. 4.1.3 Başarısı ulusal ve uluslararası ödüllerle desteklendi. 4.1.4 Proje çalışmaları medyada geniş çaplı yer aldı.
4.2 Kanaat önderi konumuna geldi. Diğer şirketlere örnek olmasıyla benzer projelerde artış oldu.	4.2.1 Özel sektör-kamu işbirliği için bir model üretti.
4.3 Koç Topluluğu ve diğer özel sektör kuruluşları, yetişmiş ve nitelikli çalışanlar kazanmaktadır.	4.3.1 Mezun olan MLMM bursiyerleri Koç şirketleri ve diğer sanayi şirketlerinde çalışacaklar.
4.4 Şirket içi gönüllülük mekanizması oluştu ve çalışan gönüllülüğü arttı. Çalışan bağlılığını ve memnuniyetini artırdı.	4.4.1 Çalışanlar kurumlarının kendilerine böyle bir projede gönüllülük imkanı yaratmasını değerli buluyorlar.

 Şekil 38

4.1 Koç Holding ve Koç Topluluğu Şirketleri'nin kurumsal itibarı olumlu yönde etkilendi.

4.1.1 Kendisini ve tüm toplumu ilgilendiren Türkiye'nin önemli bir sorununun çözümüne yönelik büyük bir girişimde bulundu.

Koç Topluluğu, farklı sektörlerde ve meslek gruplarında istihdam imkanı sağlayan bir sanayi ve hizmet kuruluşu olarak mesleki eğitimin doğal bir paydaşıdır. Koç Holding kurumsal bir vatandaş olarak, kendisini ve tüm toplumu

yakından ilgilendiren ve Türkiye'nin önemli bir sorununun çözümüne yönelik büyük bir girişimde bulunmuştur. Çok bileşenli, çok paydaşlı ve etkili bir proje üreterek önemli bir soruna dikkat çekmiştir.

4.1.2 8.000 bursiyer üzerinden ilgili binlerce kişi Koç markasıyla ilişki kurdu. Meslek liselilerin gözünde aranılan bir işveren konumunu pekiştirdi.

Online proje değerlendirme anketinde (Bkz. EK-1), bursiyerlere Koç bursiyeri olmakla ilgili duygularını ölçen so-

rukların yanı sıra Koç şirketlerinin bilinirliğini ölçen sorular yöneltilmiştir. Bu verilere göre bursiyerlerin yüzde 99'u

Koç bursiyeri olmakla gurur duyduğunu ifade etmiştir. Veriler, öğrencilerin bursiyer olduktan sonra Koç Topluluğu şirketlerine yönelik ilgi ve bilgilerinin arttığını açıkça ortaya koymaktadır. (Bkz. EK-1), Bursiyerlerin yüzde 95'i Koç Topluluğu şirketlerinden birinde çalışmanın bir ayrıcalık olduğunu düşünürken ileride bu şirketlerden birinde çalışmayı isterdim diyenlerin yüzdesi 97'dir.

4.1.3 Başarısı ulusal ve uluslararası ödüllerle desteklendi.

Koç Holding MLMM Projesi ile 7 adet ulusal ve uluslararası başarı ödülü kazanarak itibarına olumlu katkı sağlamıştır.

- Uluslararası Finans Zirvesi kapsamında Active Academy tarafından verilen Kurumsal Sosyal Sorumluluk Ödülü, 2006
- Amerikan İletişim Profesyonelleri Birliği (LACP) tarafından verilen Magellan Ödüllerinde Toplumla İlişkiler Kategorisinde Gümüş Ödül, 2009
- Özel Sektör Gönüllüleri Derneği (ÖSGD) tarafından düzenlenen Gönülden Ödüllerde En Başarılı Gönüllülük Projesi Ödülü, 2009

4.1.4 Proje çalışmaları medyada geniş çaplı yer aldı.

Proje faaliyetlerinden biri olan iletişim çalışmaları dolayısıyla projenin medyadaki yansımaları Koç Holding itibarına olumlu katkı yapmıştır. Medya verilerine, Proje Performansı bölümü İletişim alt başlığından ulaşılabılır. (Bkz. s.33)

Proje taahhütlerinin yanı sıra MLK'lar, bursiyerlerinin kendi şirketlerini yakından tanımalarını mümkün kılmak için şirket ve fabrika gezileri düzenlemekte ve tanıtıcı sunumlar yapmaktadırlar. Bu çalışmalar bursiyerlere Koç şirketlerine birinci elden ulaşma fırsatı sunmaktadır. MLK'ların birer Koç çalışanı olmaları ve burs sağlayan kurumun Vehbi Koç Vakfı olması da bursiyerlerde doğal olarak bir Koç markası duyarlılığı oluşturmaktadır.

- Burç Koleji İletişim Ödüllerinde En Başarılı Halkla İlişkiler Projesi Ödülü, 2009
- Holmes Group tarafından verilen 2009 Avrupa Sabre Ödüllerinde "Kurumsal Sosyal Sorumluluk" Kategorisinde Sabre Ödülü, 2010
- Stevie Awards tarafından düzenlenen 'The International Business Awards'ta 'Şirketler/ Organizasyonlar' Kategorisinde Avrupa'da yılın ikinci en iyi sosyal sorumluluk programı, 2010
- KSSD ve ÖSGD ortaklığında düzenlenen "Avrupa Çalışan Gönüllülüğü " Ödüllerinde "Büyük Şirket" dalında Türkiye Ödülü, 2010

4.2 Kanaat önderi konumuna geldi. Diğer şirketlere örnek olmasıyla benzer projelerde artış oldu

4.2.1 Özel sektör-kamu işbirliği için bir model üretti.

MLMM, özel sektör – kamu işbirliğine iyi bir örnek olarak akıllarda kalan bir proje konumuna gelmiştir. Projeyi iyileştirecek ve yaygınlaştıracak yeni işbirlikleri geliştirilmektedir. Yaygınlaştırma 2 boyutlu olarak düşünülmektedir:

- 1- Yanlız Koç bursiyerlerine değil, tüm meslek lisesi öğrencilerine rehber öğretmenler kanalıyla meslek lisesi koçluğu modüllerinin uygulanması, bu yolla rehber öğretmenlere yatırım yapılması (Temmuz 2010 MLK eğitimlerine tüm proje okullarından rehber öğretmenler katılarak modüller hakkında bilgi sahibi olmuşlardır.)
- 2- Projenin tüm Türkiye'de, tüm meslek liselerini kapsayacak formata taşınması; yanlız Koç şirketlerinin değil,

Yazılı basında çıkan 889 haber ve köşe yazısı 290,5 milyon kez okunmuş, basın mensupları ile 7 toplantı gerçekleştirilmiş, internet üzerinden 9,6 milyon tekil kişiye erişim sağlanmıştır. MLMM websitesini her ay ortalama 1.000 kişi ziyaret etmektedir.

diğer özel sektör şirketlerinin de bu konuda çalışmalar yapmaya teşvik edilmesi.

Bu girişimler Koç Holding'in konuya olan bağlılığı ve samimiyetini ortaya koymaktadır.

Mesleki eğitimin önemine dikkat çeken ve Türkiye çapında bilinç yaratan en kapsamlı proje niteliği taşıyan MLMM'nin, özel sektörde ve akademik dünyada mesleki eğitimin iyileştirilmesine yönelik projelerin gelişimini tetiklediği ve var olan projelere ivme kazandırdığı savunulabilir. Temmuz 2010'daki okul temsilcileri ve MLK'lar buluşmasında yapılan ankette (Bkz. EK-8) katılımcılara, okullarının eğitim verdiği alanlarda faaliyet gösteren özel sektör kuruluşları ile ilişkilerine yönelik bir soru

sorulmuştur. Buna göre, MLMM kapsamındaki okulların yüzde 32'sinin sadece Koç Topluluğu şirketleri ile işbirliği vardır. Yüzde 16'sı ise çeşitli özel sektör kuruluşları ile iş-

birliği geliştirmek üzere girişimlerde bulduklarını ancak sonuç alamadıklarını belirtmiştir.

MEB MLMM Projesi sorumlularıyla yapılan röportajdan alıntı ...

Meslek Lisesi Memleket Meselesi girişimi, Türkiye geneli meslek liselerinin Koç Holding dışındaki işveren kuruluşlarının mesleki eğitim konusunda bilinçlendirmesini sağlamıştır. Ayrıca meslek lisesinde eğitim gören ekonomik sıkıntı içinde olan öğrencilerin desteklenmesi ve staj imkanı ile birlikte istihdam fırsatı vermesi bu durumda olan öğrencilerimizi güçlendirmiştir. Farklı yarışmalarla da öğrencilerin sosyal gelişimlerine katkı sağlamıştır.

Yönetici ve öğretmenler planlanan toplantı ve çalışmalarla sosyal gelişim ve sektör ile bütünleşme fırsatı bulunmuştur.

4.3. Koç Topluluğu ve diğer özel sektör kuruluşları, yetişmiş ve nitelikli çalışanlar kazanmaktadır.

4.3.1 Mezun olan MLMM bursiyerleri Koç şirketleri ve diğer sanayi şirketlerinde çalışacaklar.

Projenin doğrudan çıktısı bursiyerlere yapılan çeşitli yatırımlar sonucunda bursiyerlerin nitelikli çalışan adaylarına dönüşmeleridir. Projenin bursiyerlerde yarattığı etki raporda incelenmiştir. Proje, bu özellikleri kazanan Koç bursiyerleri ile, Koç şirketlerinin yanı sıra başka sa-

nayi şirketlerine de nitelikli işgücü yetiştirmektedir.

Projenin kalıcı katkılarından biri olan laboratuvarların kurulmasıyla, sektöre bu alanlarda ileriki dönemlerde de nitelikli çalışan yetiştirilmesi garantiye alınmıştır.

4.4 Şirket içi gönüllülük mekanizması oluştu ve çalışan gönüllülüğü arttı. Çalışan bağlılığını ve memnuniyetini artırdı.

4.4.1 Çalışanlar kurumlarının kendilerine böyle bir projede gönüllülük imkanı yaratmasını değerli buluyorlar.

Meslek Lisesi Koçu olarak projede gönüllülük yapan Koç Topluluğu çalışanlarının şirketlerine olan bağlılıklarında artış olduğu gözlemlenmiştir.

Çalıştıkları kurumun toplumsal bir meseleye çözüm üretmesi ve çalışanlarına gönüllülük imkanı tanıması, çalışanların kurumlarına bağlılıklarını artırmıştır. MLK'ların yüzde 99'u şirketlerinin böyle bir toplumsal proje geliştirmesinin kendilerini gururlandırdığını belirtmiştir. Çalıştıkları şirketin sosyal projelerde görev al-

malarını desteklemesinin kendileri için önemli bir ölçüt olduğunu belirten MLK'ların yüzdesi 94 olmuştur.(Bkz. EK-2)

MLK'ların büyük bir çoğunluğu (%77) MLK olmanın işteki motivasyonlarını olumlu etkilediğini düşünmektedir. (Bkz. EK-2)

Daha önce MLK'lar üzerindeki etkinin incelendiği bölümde de paylaşıldığı gibi gönüllü koç olma isteği her sene artış göstermiştir. Buna göre:

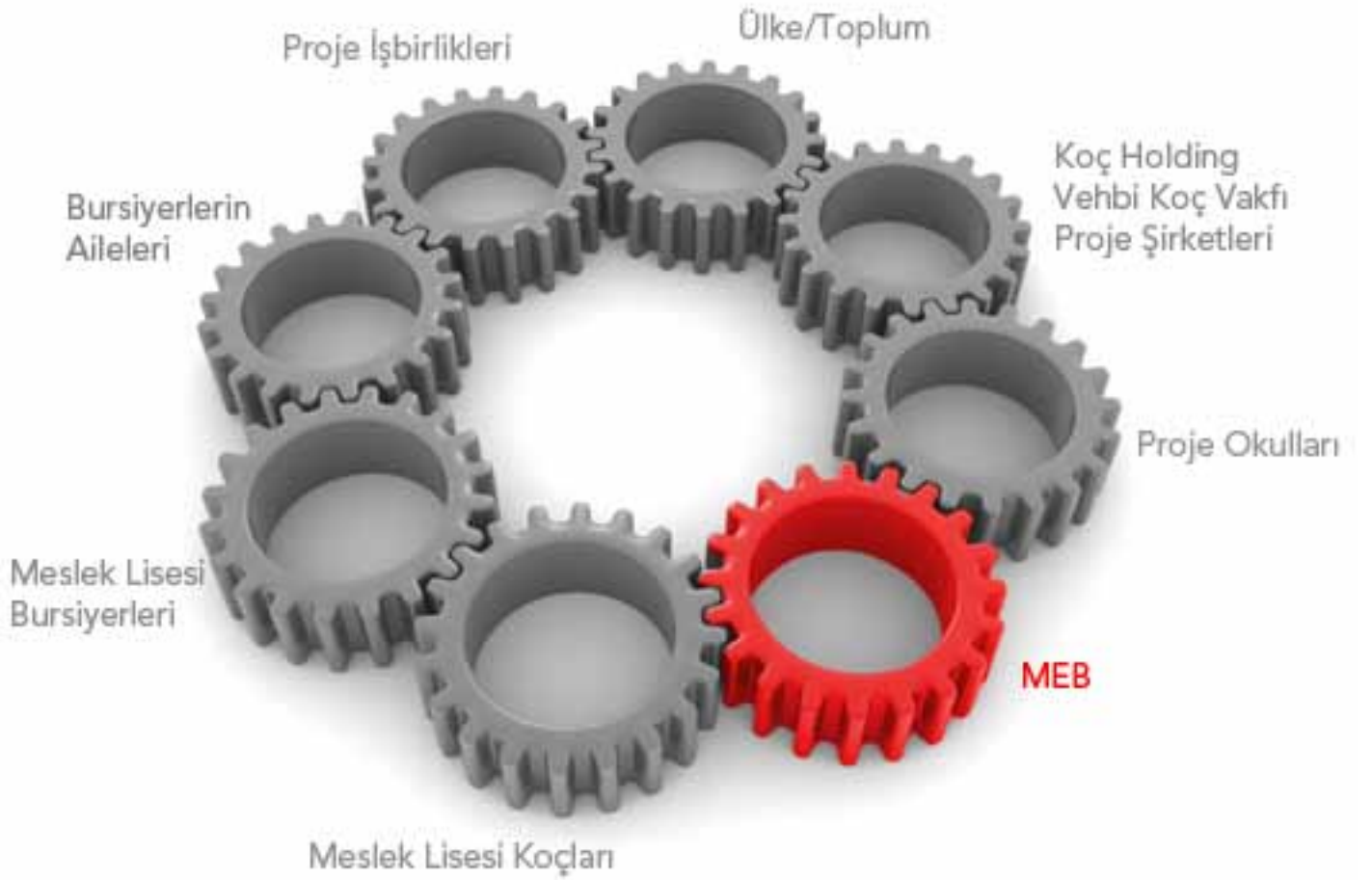
Sene	2007-2008	2008-2009	2009-2010
MLK sayısı	224	324	333

 Şekil 39 - Yıllara göre MLK sayısı

MLK'ların proje taahhütlerinde yer alan çalışmaların yanı sıra projeyi geliştirmek için kendi inisiyatiflerini kullanarak ilave projeler geliştirmeleri ve projeye değer katmaları projeye olan bağlılıklarının bir göstergesidir.

Bu gösterge aynı zamanda, Meslek Lisesi Koçlarında yaratılan etki olarak da ele alınmıştır. Meslek Lisesi Koçları bölümünde de bahsi geçmektedir.

5. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

5. Milli Eğitim Bakanlığı

MEB işbirliği, projenin Türkiye çapında yürürlüğe geçmesi, okullara ve dolayısıyla öğrencilere erişim sağlanması bakımından projenin başarısının en önemli nedenlerinden biridir. MEB'in varlığı MLMM'ye güvenilirlik

kazandırmıştır. Ancak Koç Holding ve VKV işbirliği de MEB üzerinde olumlu etkiler oluşturmuştur. Bunlardan bazıları:

SONUÇLAR	GÖSTERGELER
5.1 Meslek lisesi algısı olumlu yönde değişti. Daha çok sayıda ve daha başarılı öğrenciler meslek liselerini tercih etmeye başladı.	5.1.1 Proje dahilindeki okullarda meslek liselerine kayıt oranları arttı. 5.1.2 Bursiyer olmaları mesleki eğitime devam etme kararlarında belirleyici bir etmen oldu.
5.2 Özel sektör desteğiyle, MEB üzerindeki yük azaldı.	5.2.1 264 okula burs katkısı yapıldı ve 17 adet laboratuvar kuruldu.

✓ Şekil 40

5.1 Meslek lisesi algısı olumlu yönde değişti. Daha çok sayıda ve daha başarılı öğrenciler meslek liselerini tercih etmeye başladı.

5.1.1 Proje dahilindeki okullarda meslek liselerine kayıt oranları arttı.

Vehbi Koç Vakfı tarafından her sene proje okullarına uygulanan değerlendirme anketlerine göre MLMM projesi, proje okullarının yüzde 72'sinde kayıtların artmasına yardımcı olmuştur. (Bkz. EK-5)

Temmuz 2010'da Okul Temsilcileri ve MLK'lar Buluşması'nda, okul temsilcilerine uygulanmış olan ankette de (Bkz. EK-8) bu göstergelyi destekleyen bilgi edinilmiştir. Buna göre, okul temsilcilerinin %89'u MLMM Projesi'nin Türkiye'de mesleki eğitimin önemine dikkat çektiğini ve bu konuyu toplumun gündemine taşıdığını düşündüklerini belirtmişlerdir.

29 Nisan 2010 Samsun Saha Buluşması'nda yapılan bir röportajdan alıntı...

Harun Aksoy - Samsun İlkadım Endüstri Meslek Lisesi Motorlu Araçlar Bölümü – Fiat Laboratuvarı 11. sınıf öğrencisi

"Eskiden meslek liseleri bu kadar talep edilmiyordu. Genellikle aileler çocuklarını düz liseye gönderiyorlardı. Şimdi aileler de daha olumlu bakıyorlar. Çevremdekiler bana okulumla ilgili sorular soruyor. Ben de her şeyi anlatıyorum. Onlar da, 'Biz de çocuğumuzu meslek lisesine götürelim o zaman,' diyorlar.

Belki duymuşsunuzdur, MLMM kapsamında Fiat Laboratuvarı kurulmadan önce birkaç sene motor bölümü açılmamış istek olmadığı için. 20 kişi olması lazım, o kadar öğrenci başvurmadığı için de bölüm açılmamış. Fiat bu Laboratuvarı açınca daha çok istek oluştu buraya. Şimdi üç sınıftan toplam 120 kişi var. "

İsmail Başaran / Bursa Hürriyet Endüstri Meslek Lisesi Okul Temsilcisi

Okulumza gelen öğrenci kalitesinin arttı, öğrenci motivasyonuna olumlu etkisi oldu.

Koç'un MeLeK'leri müfredata giriyor

Koç Topluluğu'nun yürüttüğü meslek lisesi projesinde topluluk çalışanlarıyla burslu öğrencilerin yürüttüğü kişisel gelişim ve kariyer projesinin Milli Eğitim Bakanlığı müfredatına da alınması gündemde

Koç Topluluğu Yönetim Kurulu Üyesi Ali Koç (en solda), bu yıl birinci olan meslek lisesi projesini hazırlayan bursiyerlerle bir araya geldi. Toplantıya Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Murat Bey Balta (sağdan üçüncü) da katıldı.

EKONOMİ SERVİSİ

Koç Topluluğu'nun dört yıldır yürüttüğü "Meslek Lisesi Memleket Mesesi (MLMM)" projesi kapsamında topluluk şirketlerindeki çalışanların lise öğrencilerine gönüllü koçluk yapmasıyla gelişen model yakında liselerin müfredatına da girebilir.

Koç çalışanlarından gönüllü olan 333 Meslek Lisesi Koçu'nun (MeLeK) 81 ilde yürüttüğü proje, öğrencilerin teknik ve mesleki eğitimlerinin yanı sıra kişisel gelişimlerine destek olmayı amaçlıyor. Haftasonları ve mesai dışında koçların öğrencilerle yaptığı toplantılarda uygulanmak üzere geliştirilen eğitim modülünün Milli Eğitim Bakanlığı'nın bütün mesleki eğitim müfredatına uygulanması gündemde.

Dün bir grup gazeteciyle MLMM projesi kapsamında bir sohbet toplantısı düzenleyen Koç Holding Yönetim Kurulu üyesi Ali Koç, "Mesleki eğitime sağlanan imkânlar normal okullarınkinin üç misli. Ama içerlerinde eğitim kalitesi en düşük olanların onlar olduğu ifade ediyor... Eskiden özel sektör parayı verir, aradan çekilirdi. Artık şirketlerin de bireylerin de elini taşın altına koyması lazım" dedi.

Toplantıda, anket yapılan öğretmenlerin yüzde 80'inin MeLeK uygulamasının okul müfredatına

alınmasının çok olumlu sonuçlar vereceğini düşündüğü, yüzde 92'sinin kendi okulunda da böyle bir uygulama olmasını istediği bilgisi verildi.

Milli Eğitim Bakanlığı Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürü Murat Bey Balta ise 2002 yılından bu yana meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin sayısının yüzde 85 artarak 1 milyon 819 bin 448'e çıktığı bilgisini verdi. Balta, Meslek Lisesi sayısının ise yüzde 32,4 artışla 4,846'yı bulunduğunu belirtti.

Muş'ta ML oranı yüzde 61

Balta, "Şu anda meslek liselerinin genel orta öğretimdeki payı yüzde 46'lar seviyesinde. Hedef 2013'e kadar bu oranı yüzde 52'ye, 2023'te ise yüzde 65'in üzerine çıkarmak" dedi. Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde meslek liselerinin oranının yüzde 60'lar evarında olduğunu belirten Balta, "Bu oran bizim için de çok uzak bir hedef değil. Özellikle bazı doğu illerimizde oran yüksek. Muş'ta şu anda yüzde 61'e ulaştığımız durumdayız" diye konuştu.

Koç Topluluğu, 7 yıl sürmesi planlanan ve 15 milyon dolarlık bütçesi olan MLMM kapsamında 8 bin meslek lisesi öğrencisini bursla okut-

Hilfiger'in 2 milyon dolar şovu

Geçen hafta New York'ta Birleşmiş Milletler'in şirketlerin sosyal sorumluluk projelerini destekleyerek üye oldukları Global Compact projesinin sunumunu izlediklerini belirten Ali Koç, "Koskoca Tomy Hilfiger, çıktı Grada Afrika'da bir model köye 2 milyon dolar bağış yaptığını anlattı. Bizim yalnızca Meslek Lisesi Memleket Mesesi projesine verdiğimiz destek 15 milyon dolar. Biz anlatmayı bilemeyez" diye konuştu.

Eğitim modülünde neler var?

MeLeK'lerin her hafta Koç Topluluğu'nun bursuyla okuyan meslek lisesi öğrencileriyle bir araya gelerek uyguladığı modül, teknik ve mesleki bilgiden çok bireylerin kendini tanımasını ve staj ve iş imkânlarını henüz okulları devam ederken araştırmasını amaçlıyor. Buna göre öğrenciler özgüven ve hedef belirleme, zaman yönetimi ve mesleki yönlendirme konularına eğiliyor. Ayrıca proje geliştirmeye odaklanan öğrenciler, geliştirdikleri projeleri yarışıyor. Koç bursuyla okuyan öğrencilerin geliştirdikleri projeler arasında ilk üçe giren ekipler dün düzenlenen toplantıda ödülleri aldı. Birinci olan ve Gebze Ticaret Meslek Lisesi öğrencilerinin geliştirdiği proje, meslek lisesi öğrencilerinin ve işverenlerin üye olacağı bir kariyer sitesi kurmayı amaçlıyor.

5.1.2 Bursiyer olmaları mesleki eğitime devam etme kararlarında belirleyici bir etmen oldu.

Okul yetkililerinin yüzde 77'si MLMM bursiyeri olmanın öğrencilerin mesleki eğitime devam etme kararlarında etkili olduğu görüşündedir.

Bursun sağladığı maddi katkılar, öğrencilerin mesleki eğitimlerini yarıda kesmemelerinde önemli bir etken olmuştur. Bir diğer etkenin ise tüm toplumda ve özellikle öğrencilerde meslek lisesi algısının olumlu yönde değişmesi olduğu söylenebilir. Okul temsilcilerine her

yıl uygulanan Proje Değerlendirme Anketi verileri (Bkz. EK-5), okul temsilcilerinin yüzde 95'inin MLMM projesinin mesleki eğitimin ülkemizde değer kazanmasına katkı sağladığını düşündüğünü göstermektedir.

Bursiyerlere uygulanan anket de (Bkz. EK-1) bu savı destekler niteliktedir. Bursiyerlerin yüzde 69'u meslek lisesinde okumanın önemini Koç bursu sayesinde anladıklarını ifade etmişlerdir.

Okul Temsilcisi (MLMM Okul Temsilcileri Buluşması anket görüşü - Temmuz 2010)

Çok net olarak sadece bu proje olduğu için okulumuza kayıt yaptıran öğrenci sayısı arttı. Okulumuza istemeyerek, veli ısrarı ile kayıt yaptıran öğrencilerimiz bu proje ile okulumuzu ve mesleki eğitimi devam ettirdi. MLK arkadaşlarımızın kitap bağışları ile Denizcilik Anadolu Meslek Lise'mizin dokümanları ve kaynakları arttı.

5.2 Özel sektör desteğiyle, MEB üzerindeki yük azaldı.

5.2.1 264 okula burs katkısı yapıldı ve 17 adet laboratuvar kuruldu.

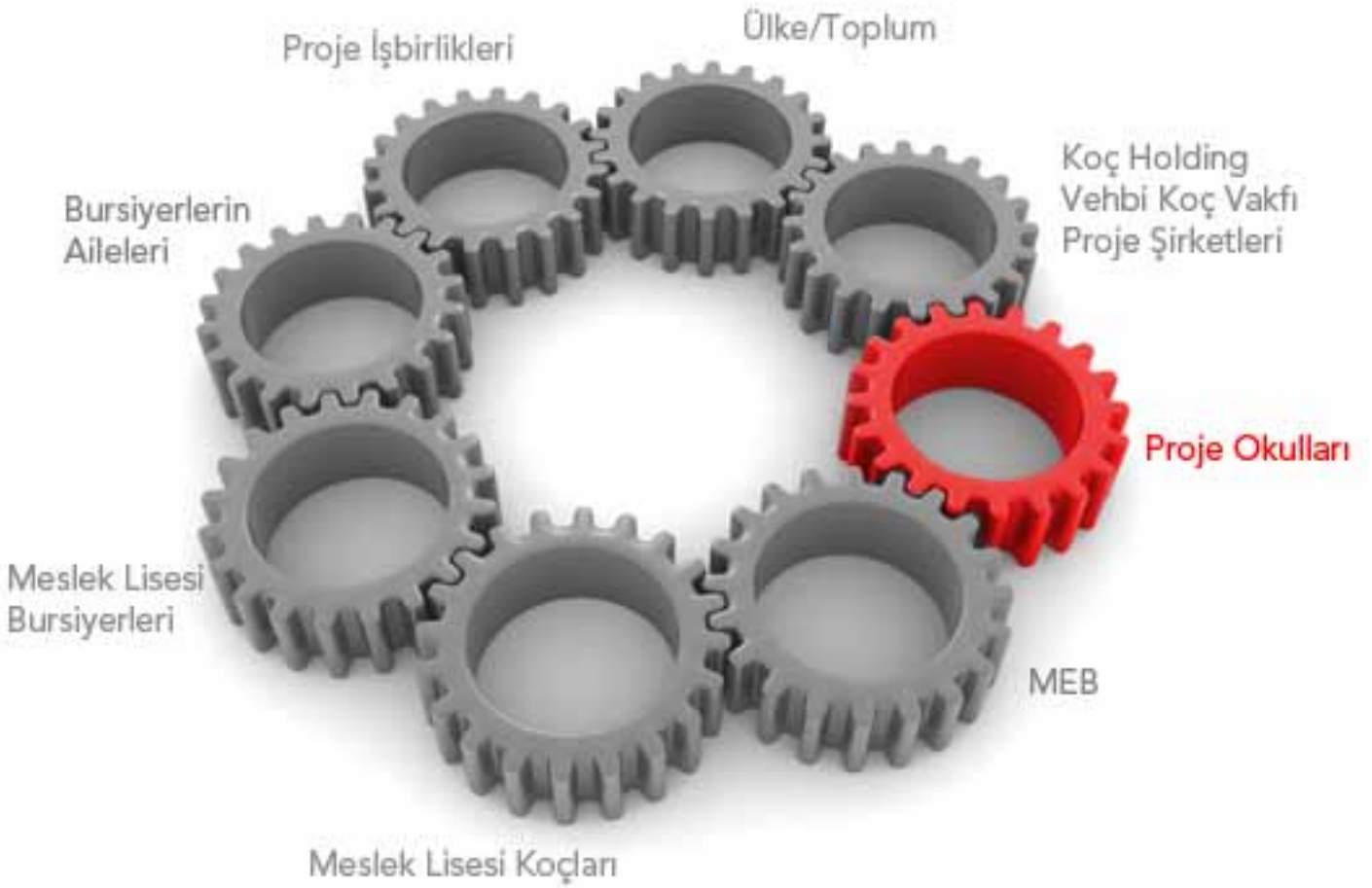
Proje kapsamında 264 okulla birebir ilişki kurulmuştur. Bu okullarda okuyan 8.000 öğrenciye burs, staj ve koçluk sağlanmaktadır.

Bu katkıların yanı sıra Koç Holding, proje taahhütleri kapsamına girmeyen pek çok ilave katkı yaparak proje okullarının iyileşmesine yönelik destekler sağlamıştır. Örneğin, 11 ilde toplam 17 laboratuvar kurulmuş ve la-

boratuvarlar sayesinde endüstri meslek liselerinde yeni dalların açılması ve müfredatlar eklenmesi mümkün olmuştur. Özel sektörün katkısıyla meslek liselerine, dolayısıyla mesleki eğitime yapılan bu yatırımın, MEB'in mesleki eğitime yönelik planlarına katkı sağlayarak yapacağı olası yatırımların oranını azaltacağı çıkarımında bulunulabilir.

6. PROJE OKULLARI

6. Proje Okulları

Proje kapsamında 264 okul Milli Eğitim Bakanlığı tarafından projeye dahil edilmiştir.

Bu okulların projeye dahil edilmesi okullara pek çok faydalar sağlamıştır. Bunlar arasında aşağıdakiler bulunmaktadır:

SONUÇLAR	GÖSTERGELER
6.1 Okullar öğrencilerine daha nitelikli bir eğitim ve daha geniş olanaklar sunabildiler.	6.1.1 264 okula çeşitli yatırımlar yapıldı.
6.2 Okul temsilcileri ve eğitimcilerin motivasyonunda ve genel okul atmosferinde iyileşme gözlemlendi.	6.2.1 MLK modüllerini diğer öğrencilere de uygulamak istediklerini söylediler.
6.3 Bursiyer sayısından daha geniş bir öğrenci kitlesinde bilinç yaratılmış oldu.	6.3.1 MLMM kapsamındaki okulların öğrencilerinin tümü Koç Holding'in mesleki eğitime yaptığı yatırımdan haberdar oldu.

📄 Şekil 41

6.1 Okullar öğrencilerine daha nitelikli bir eğitim ve daha geniş olanaklar sunabildiler.

6.1.1 264 okula çeşitli yatırımlar yapıldı.

Proje Bilgileri kısmında da bahsedildiği üzere MLMM kapsamında proje okullarına çeşitli şekillerde yatırımlar yapılmıştır. MLMM bursiyerlerine burs sağlanmış, MLK'lar ve proje yarışmaları yoluyla kişisel gelişimlerine katkı sağlanmış, staj desteği ve şirket-fabrika gezileriyle mesleki yönden gelişmeleri sağlanmıştır. Bu yatırımlar bursiyerlere dönük olmuştur ve okullara bursiyerler üzerinden dolayı katkılar sağlamaktadır.

Öte yandan, bazı yatırımlar doğrudan okullara katkı sağlamaktadır. MEB ile işbirliği yapılarak okulların bazıların-

da sektörel ihtiyaçlara yönelik yeni branşlar açılmıştır. Birçok meslek lisesine teknolojik yönden gelişmiş araç-gereç ve donanım tedarik edilmiş; yeni laboratuvarlar kurulmuştur. Bu desteklerin okullarda kalıcı iyileşmeler yaratması; sadece bursiyerlere değil tüm öğrencilere nitelikli bir eğitim sağlanmasına yardımcı olması beklenmektedir. Proje dahilinde kurulan laboratuvarlarda öğretmenler de eğitim almaktadırlar. Bu laboratuvarlarda okuyan öğrenciler, sonrasında laboratuvarında istihdam edilebilmektedir.

Fiat Laboratuvarı Öğretmen Eğitimi'nden bir görüntü...

Pek çok farklı sivil toplum örgütü işbirliği ile proje okulları proje ortaklıklarına dahil edilmiştir.

Genç Başarı Vakfı'yla girişimcilik ve şirket kurma eğitimleri, Habitat için Gençlik Derneği ile Bilenler Bilmeyenlere Bilgisayar Öğretsin projesi kapsamında bilgisayar öğrenimi ve Tema ile Yavru Tema uygulaması dolayısıyla öğrencilerin çevre bilincinin geliştirilmesi gibi katma

değeri olan işbirlikleri okulların kullanıma sunulmuştur.

Benzer şekilde, proje yarışmaları dolayısıyla kurulan işbirlikleri okullara vizyon ve değer katmıştır.

STK projeleri ile ilgili daha detaylı bilgi, raporun Proje Performansı bölümündeki Proje İşbirlikleri başlığı altında yer almaktadır.

Okul temsilcisi (MLMM Okul Temsilcileri Buluşması anket görüşü - Temmuz 2010)

Bu proje kapsamındaki okulların katıldığı Genç Başarı Şirket Programı'nı üç yıldır okulumuzda yürütüyoruz. Geçen yıl dünya genelinde 286 şirket içinde dünya birincisi olduk. Boston'da bir hafta geçirme ödülünü kazandık. Projede yer alan beş çocuğumuz koçluk modüllerinde yer alan ekip ruhu, girişimcilik, problem çözme, kendine güven, sorumlu vatandaşlık gibi konuları birebir deneyimleme imkanı buldular. Daha ne olsun...

6.2 Okul temsilcileri ve eğitimcilerin motivasyonunda ve genel okul atmosferinde iyileşme gözlemlendi.

6.2.1 MLK modüllerini diğer öğrencilere de uygulamak istediklerini söylediler.

Öğretmenler, yapılan görüşmelerde MLK'ların bursiyerlere uygulaması için geliştirilen modülleri çok beğendiklerini birçok kez sözlü olarak belirtmişlerdir.

Uygulanan ankette de öğretmenlerin yüzde 92'sinin bu modülleri diğer öğrencilerine de uygulamak istedikleri gözlemlenmektedir.

Okullara uygulanan proje değerlendirme anketi (Bkz. EK-5) verilerine göre, okul müdürlerinin ve idarecilerin projede yer almaktan duydukları memnuniyet yüzde 99'dur. Katılımcıların yüzde 93'ü, okullarındaki tüm öğrencilerin motivasyonunda artış olduğunu gözlemlemiştir. (Bkz EK-5)

Temmuz 2010'da gerçekleştirilmiş olan MLK ve okul temsilcileri buluşmasında yapılan ankette genel atmosferdeki iyileşmeye yönelik yanıtlar alınmıştır. Anket verilerine göre; MLMM Projesi kapsamında yürütülen çalışmalarla ilgili olarak, okul temsilcileri ve öğretmenlerin %84'ü, okul yetkilileri ve eğitimcilerde motivasyon artışı sağladığını; %80'i, okulun genel atmosferinin iyileşmesine katkısının olduğunu; %81'i, okuldaki öğrenme ve öğretme süreçlerine olumlu etkisinin olduğunu; %78'i, öğrenci-öğretmen ilişkilerini olumlu yönde etkilediğini; %78'i, okul-veli ilişkilerini olumlu yönde etkilediğini; %92'si, modüllerin tüm okullarda uygulanması gerektiğine inandıklarını; %95'i okul/işletme işbirliği modelinin tüm okullara yaygınlaştırılması gerektiğini düşündüklerini paylaşmışlardır.

Halil Solak / Manisa Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi Okul Temsilcisi

İş dünyasının mesleki eğitime ilgisiz kalmadığını, aksine mesleki eğitimi çok önemsediklerini gördük. Bu bizlere mesleki eğitim kurumu olarak daha da fazla güç veriyor.

Okul Temsilcisi (MLMM Okul Temsilcileri Buluşması anket görüşü - Temmuz 2010)

Bursiyerlerimizde yaratılan farkındalık sadece bursiyerlerimiz ile kısıtlı idi. Ancak katıldığımız proje yarışmaları ile bu farkındalık farklı bir boyut kazandı. Hele "Okulum Yetkili Serviste" projesi başarılı olup bir yıl boyunca faaliyetlerini yürütüncü, hem "Meslek Lisesi Memleket Meselesi" hem de mesleki eğitimin önemi konusunda çok olumlu bir hava yarattı. Okulda rahata alışmış, ilk başta çalışmalara karşı olan öğretmenlerimiz dahi öğrencilerin hevesini ve isteğini görünce çalışmalarımıza destek vermek zorunda kaldıklarına göre demek ki hem bizler hem de MLMM doğru yolda demektir. Bundan sonra projelerin hayata geçirilerek mesleki eğitimin bir parçası olması gerekiyor. Okul-sektör işbirliği gerçekçi bu tür faaliyetlerle daha da kaliteli teknik elemanların yetişmesine katkı sağlayacaktır.

Bilge Hocaoğlu / Diyarbakır Muazzez Sümer ATL Okul Temsilcisi

Okulda MLMM kapsamında yapılan bursiyer mülakatlarında nelere dikkat edildiğini, neler sorulduğunu, değerlendirme kriterlerinin neler olduğunu gözlemleyip öğrenmeye çalıştım. Çok ilgimi çekti. Bu konuyla ilgili kişisel gelişim kitapları okudum. Girmiş olduğum sınavlara bu kriterleri göz önünde bulundurarak hazırladım. Mezun olan öğrencilere iş bulmaları için mülakat yapılırsa nelere dikkat etmeleri gerektiğini anlatıyorum. MLMM projesi sadece öğrencilere değil bir idareci olarak bana çok şey öğretti.

6.3 Bursiyer sayısından daha geniş bir öğrenci kitlesinde bilinç yaratılmış oldu.

6.3.1 MLMM kapsamındaki okulların öğrencilerinin tümü Koç Holding'in mesleki eğitime yaptığı yatırımdan haberdar oldu.

Toplamda 264 okulda okuyan binlerce öğrenci, Koç Holding gibi Türkiye'nin önde gelen sanayi topluluklarından birinin MLMM projesiyle mesleki eğitime yaptığı desteği ve verdiği önemi görmüştür.

Verilerde de görüldüğü üzere, bu durum, bu öğrencilerin olası güvensizliklerini azaltmış ve daha çok çalışmalarına vesile olmuştur. Burs başvuruları her sene istikrarlı bir artış göstermiştir.

Okul temsilcilerinin büyük bir çoğunluğu, Koç Holding'in mesleki eğitime katkı sağlamasının, MLMM bursiyeri ol-

mayan öğrencilerin de mesleki eğitime olan inancını artırdığı kanısındadır. Temmuz 2010'da yapılmış olan okul temsilcileri-MLK'lar buluşmasında okul temsilcilerine yapılan anketteki (Bkz. EK-8) verilere göre, okul temsilcilerinin %73'ü MLMM Projesi'nin okulun MLMM bursiyeri olmayan öğrencileri tarafından da bilindiğini, %75'i ise Koç Holding'in mesleki eğitime katkı sağlamasının, MLMM bursiyeri olmayan okul öğrencilerinin de mesleki eğitime olan inancını artırdığını ifade etmiştir.

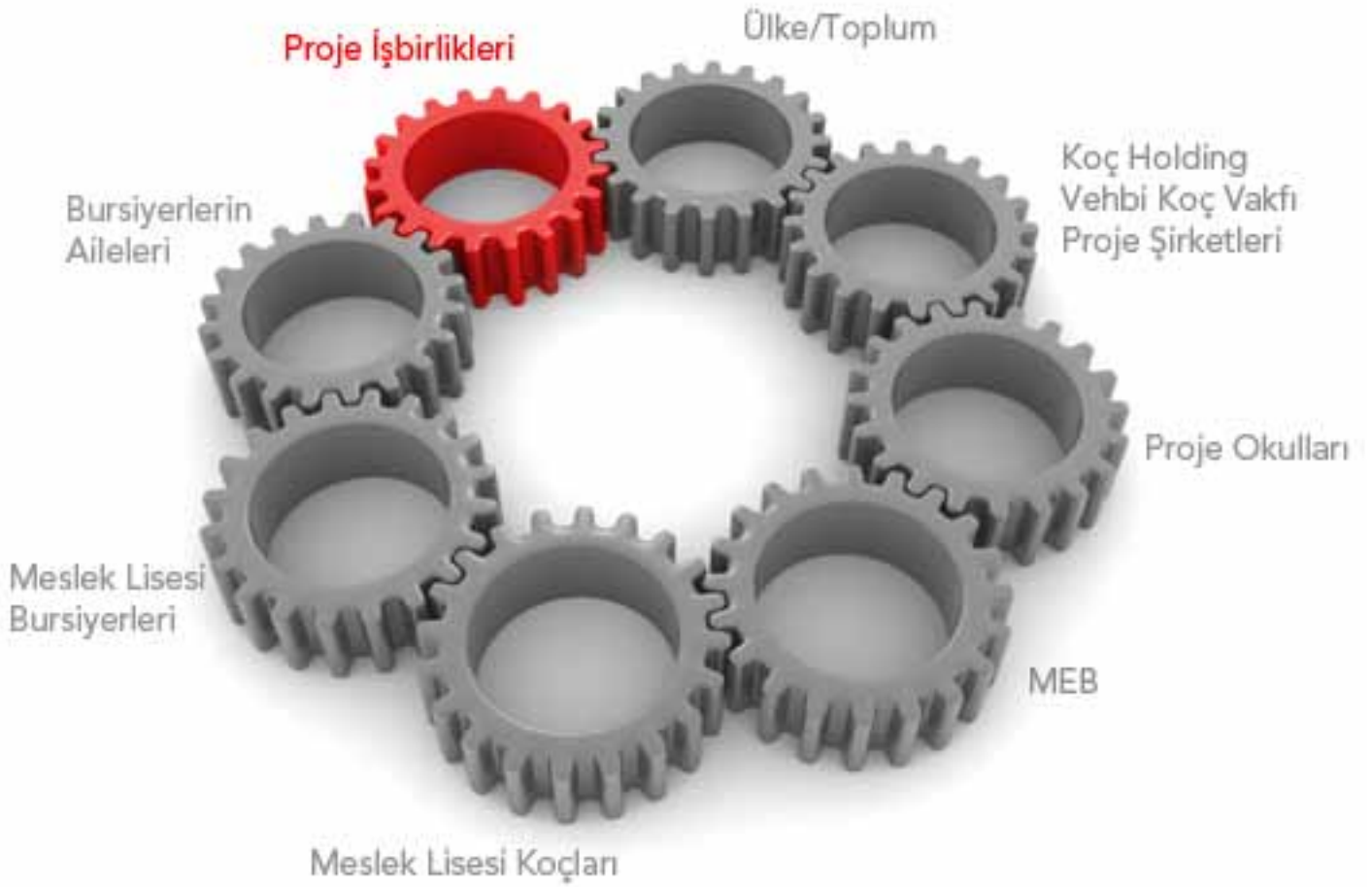
Okul Temsilcisi (MLMM Okul Temsilcileri Buluşması anket görüşü - Temmuz 2010)

Okulumuzda açılan Fiat Laboratuvarlarının çevrede çok olumlu yansımaları oldu. Öğrenci profilimiz değişti. Öğrenci isteği arttı. Başarı seviyesi okul genelinde yükseldi. Bu yıl okul birincisi de Motorlu Araçlar'dan ve de Oto Gövde dalından bir öğrenciydi. Her şey için teşekkürler.

2010 Samsun Saha Buluşması

7. PROJE İŞBİRLİKLERİ

7. Proje İşbirlikleri

Dünya Bankası, Genç Başarı Eğitim Vakfı, Habitat için Gençlik Derneği ve TEMA ile işbirlikleri geliştirilmiştir. Her bir paydaşla yapılan işbirliğinin kapsamı Proje Performansı bölümündeki ilgili tabloda (Bkz. Şekil 20) yer almaktadır. Proje kapsamında işbirliği geliştirilen kurumların projeye pek çok katkısı olduğu gibi, projede yer almanın ilgili kurumlara da pek çok açıdan olumlu katkıları olmuştur. Proje paydaşlarıyla gerçekleştirilen röportajlardaki “MLMM işbirliği kurumunuza nasıl bir katkı sağladı?” sorusuna verilen cevaplar sağlanan katkıları belirlemiştir. Bunlar arasında aşağıdakiler bulunmaktadır:

SONUÇLAR	GÖSTERGELER
7.1 Yeni bir faydalanıcı kitlesine erişim sağladılar.	7.1.1 Meslek liselerini projelerine dahil ettiler.
7.2 Hedef kitlelerini genişlettiler.	7.2.1 Daha çok gence ulaşma ve katkı sağlama imkanına sahip oldular.
7.3 Farklı bakış açıları kazandılar.	7.3.1 Var olan sistem ve projelerine mesleki eğitim boyutu katıldı.

✓ Şekil 42

7.1 Yeni bir faydalanıcı kitlesine erişim sağladılar.

7.1.1 Meslek liselerini projelerine dahil ettiler.

Genç Başarı Eğitim Vakfı Yöneticisi Hatice TUĞSA-VUL: Daha önce ortaöğretime yönelik programlarımız özel ve genel liselerde uygulanırken MLMM projesi ile meslek liselerinde de programlarımız uygulanmaya

başlamıştır. MEB Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü ve Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü ile ilk tanışma işbirliğimiz sayesinde olmuştur.

7.2. Hedef kitlelerini genişlettiler.

7.2.1 Daha çok gence ulaşma ve katkı sağlama imkanına sahip oldular.

Bilenler Bilmeyenlere Bilgisayar Öğretiyor Proje Koordinatörü Bora CALDU: Habitat için Gençlik Derneği olarak misyonumuz gençlerin bilgi-teknolojilerini etkin kullanıp, kapasitelerini geliştirmek ve karar alma mekanizmalarına katılımını sağlamaktır.

Bu misyon doğrultusunda özel sektör, kamu ve yerel yönetim ortaklıkları ile bilişim ve katılım alanında çeşitli projeler geliştiriyor ve uyguluyoruz. Meslek Lisesi Memleket Meselesi projesi işbirliği ile ise dernek olarak

daha fazla liseli gence ulaşmış olduk. Bu gençler bilişim alanında kendilerini gerçekleştirmenin yanı sıra bazıları proje eğitmenimiz oldu, ya da kolaylaştırıcısı olduğumuz gençlik meclisleri içerisinde yer alarak kendi yerellerinde daha aktif olmaya başladı. Bu konudaki en iyi örnek Denizli’de MLMM bursiyeri olan Ali Demiray BBBÖ eğitimi ile birlikte Denizli Kent Konseyi Gençlik Meclisi içerisinde gönüllü olarak yer alması ve ardından Gençlik Meclisi’nde başkan yardımcısı olmasıdır.

7.3 Farklı bakış açıları kazandılar.

7.3.1 Var olan sistem ve projelerine mesleki eğitim boyutu katıldı.

Dünya Bankası Yaratıcı Kalkınma Fikirleri Program Direktörü Tunya Celasin: İşbirliği harika devam ediyor. Öncelikle proje dünyasında işbirlikleri hem uygulayıcı hem de uygulatanlara bir zenginlik kazandırıyor. Projeye

ya da konuya farklı bir gözle bakmayı öğretiyor. Bakış açısı zenginliği çoğulcu düşüncüyü de beraberinde getiriyor. Özellikle de izleme ve değerlendirme aşamasında.

Murat Tümer / Meslek Lisesi Koçu / Birmot, Servis Danışmanı

Arabalara olan merakımla başladığım İzmir Motor Meslek Lisesi'ndeki yıllarım aslında günümüzde pek kullanılmayan, hat- ta terk edilmeye başlanmış eski teknolojileri öğrenmekle geçti. 1997 yılında Ege Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Otomotiv Programı'ndan mezun olup iş hayatına atılmamla birlikte, meslek liselerindeki eski teknolojileri yenilemek için ne yapabileceğimi düşünmeye başladım. Fabrikaların kullanmadığı üretim hatalı motorların çeşitli okullara yönlendirilmesini sağladım; ancak bu mesleki eğitimin gelişmesi için çok sınırlı kalıyordu.

2007 yılında Otokoç Otomotiv çatısı altındaki Birmot İzmir'de Servis Danışmanı olarak işe başladığım ilk günlerde Koç Holding'in kurumu ile iletişim dergisi Bizden Haberler'deki Meslek Lisesi Memleket Meselesi ilanı dikkatimi çekti. Tüm Koç Topluluğu şirketleri bu proje ile mesleki eğitimin önemi konusunda farkındalık yaratmayı, bu konuda önderlik ederek devletle iş dünyası arasında işbirliğinin tohumlarını atmaya, kalifiye işgücünün yetiştirilmesine katkıda bulunarak gençleri meslek eğitimine özendirilmeyi amaç- lıyorlardı. Mezun olduğum okul için birşeyler yapmamı ve hatta mesleki eğitimin gelişimine katkıda bulunmamı sağlayacak olan bu sosyal sorumluluk projesine ben de gönüllü olarak başvurdum. Çalıştığım şirketin sunduğu iş imkanının yanında, sorumlu bir vatandaş olarak ülkem için de birşeyler yapabilme fırsatı vermesinden mutlu olmuştum.

MLMM projesi geçtiğimiz 4 yıl içerisinde, Vehbi Koç Vakfı, 21'e ulaşan Koç Topluluğu şirketi ve MLMM ekibi başta olmak üzere tüm Meslek Lisesi Koçları'nın desteğiyle muazzam bir şekilde büyüdü. Türkiye'deki her meslek lisesinde bizden gönüllü bir arkadaşımı- zın olduğu düşüncesi bile mesleki eğitimin geliştirilmesine olan katkımızı daha güçlü hissetmemizi sağlıyor.

Otokoç Otomotiv olarak meslek lisesi öğrencilerine staj destekli eğitim bursu, istihdam önceliği ve koçluk sağlayarak projeye des- tek oluyoruz. Bunların yanı sıra, MLMM projesini destekleyen fırsatları da değerlendiriyoruz. 2009 yılında Dünya Bankası'nın spon- sorluğunda gerçekleştirilen Yaratıcı Kalkınma Fikirleri Yarışması'na, "Mesleki Eğitim" kategorisinde katıldık. Birmot İzmir olarak, İzmir Konak Motor Meslek Lisesi işbirliğiyle hazırladığımız "Okulum Yetkili Serviste" projesi ile 1. olduk ve Meslek Lisesi Memleket Meselesi Özel Ödülü olan 20.000 USD'ı almaya hak kazandık. Amacımız, meslek liselerinde görülen belli teknik derslerin yetkili servislerde işlenmesi; bu sayede öğrencilerin teknolojiyi daha yakından takip ederek gelişmelerden daha hızlı haberdar olmaları ve daha fazla uygulama yapabilmelerine fırsat yaratılmasıydı.

"Okulum Yetkili Serviste" projesinin pilot uygulamasına 2009-2010 eğitim yılında proje ortağımız olan İzmir Konak Motor Meslek Lisesi ile Birmot İzmir servisinde başladık. Meslek lisele kardeşlerimize şirket bünyesinde kurduğumuz derslikte eğitim ve uygula- ma yapma fırsatı sağlıyoruz. Projenin çıktılarını gördükten sonra, Türkiye genelindeki 11 Birmot ve 15 Otokoç servisinde devam ettirmeyi planlanıyoruz.

Alanında bir ilk olan bu projenin okul-sektör uygulamalarına örnek olacağını, kurumlarla yapılacak bu tür ortak çalışmaların mes- leki eğitimin geliştirilmesine katkı sağlayacağını düşünüyoruz. Projenin devamında kaliteli mesleki eğitimle sektörün beklentilerine uygun, işi bilen, iyi yetiştirilmiş kalifiye elemanların yetişmesine olanak yaratıyor olacağız.

Hep birlikte geleceğe daha güvenle bakabilmek için, bir kez daha MESLEK LİSESİ MEMLEKET MESELESİ diyoruz.

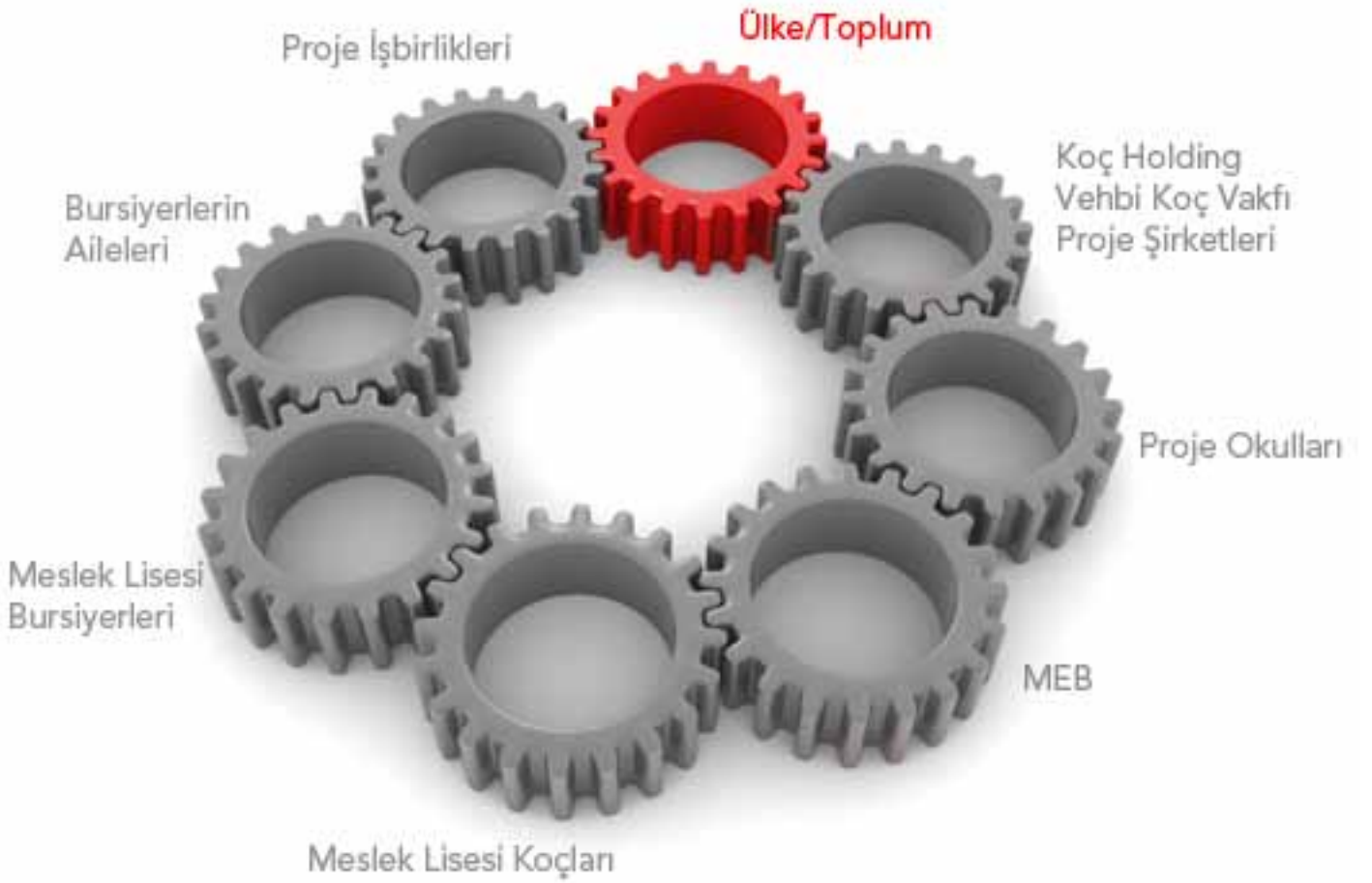

Dünya Bankası Yaratıcı Fikirler Yarışması Birincileri

Genç Başarı Eğitim Vakfı Öğrenci Şirketleri Yarışması Üçüncülerinin Koç Holding Ziyareti

8. ÜLKE / TOPLUM

8. Ülke/Toplum

SONUÇLAR	GÖSTERGELER
8.1. Kamuoyunda meslek lisesi algısı olumlu yönde değişti ve bilinç arttı.	8.1.1 Meslek liselerine başvurular arttı. 8.1.2 Yazılı ve görsel medya ve düşünce önderlerine yönelik iletişim faaliyetleri yürütüldü.
8.2. Nitelikli çalışan sayısı arttı.	8.2.1 MLMM bursiyerlerine burs, staj ve kişisel gelişim modülleri uygulandı.
8.3. Diğer kurum ve kuruluşları meslek liselerine yönelik projeler geliştirmeleri yönünde teşvik etti. Özel sektörün konuya ilgisi ve desteği arttı.	3.1 Mesleki eğitimi teşvik için yapılan proje sayısında artış oldu.

 Şekil 43

8.1 Kamuoyunda meslek lisesi algısı olumlu yönde değişti ve bilinç arttı.

8.1.1 Meslek liselerine başvurular arttı.

Bu noktada en önemli gösterge meslek okullarına başvuru oranlarındaki artıştır. Okul değerlendirme anketleri verilerine göre, okul müdürleri ve öğretmenlerin yüzde 72'si MLMM Projesi'nin meslek liselerine kayıtların artmasına yardımcı olduğunu, % 79'u kamuoyunda duyarlılığın arttığını ve % 92'si öğrencilerin motivasyonunda artış olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir.

Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre 2002-2003 eğitim yılında 985.575 öğrenci meslek liselerinde eğitim görürken, bu sayı 2010 yılında 1 milyon 815.448'e ulaşmıştır. Buna göre, %85'lik bir artış gözlemlenmektedir.

Proje başlangıcı olan 2006'dan beri meslek liselerine girişteki artışa bakıldığında, %68 artış olduğu gözlemlenmektedir.²²

TÜİK verilerine göre, 2007 yılında %37 olan mesleki eğitim kayıt oranı, 2010 yılında %46'ya yükselmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı Ticaret ve Turizm Genel Müdürü Murat Bey Balta, istihdam yaratılacağına dair inanç kuvvetlendikçe meslek liselerine talebin arttığını; Koç Holding'in "meslek liseleri için cazibe yarattığını ve okullara ilgiyi ateşlediğini" belirtmiştir. Bey Balta, meslek liselerinin düz liselere oranının yüzde 46'ya yükseldiğini ve bu oranın 2013'te yüzde 50'ye ulaşacağını açıklamıştır. (Vatan Gazetesi, 15 Temmuz 2010)

14 Ocak 2009'da gerçekleştirilen MLMM Projesi Basın toplantısına katılan Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik konuşmasında, özel sektör ve sivil toplum işbirliklerinin önemine vurgu yaparak, meslek liselerinde başvurular da büyük oranda artış olduğunu belirtmiştir (Akşam Gazetesi, 14 Ocak 2009)

Öğrencilerdeki meslek lisesi algısının değişimine en iyi örnek bursiyerlere uygulanan anketin çıktılarıdır. Bursiyerlerin %69'u, meslek lisesinde okumanın önemini MLMM sayesinde anladıklarını belirtmişlerdir.

(Bkz. EK-1)

Öğrencilerin yanı sıra, toplumun tüm kesimlerinde bir bilinç değişiminin yaşandığı; meslek liselerine ilişkin kemikleşmiş önyargının azaldığı görüşü öne çıkmaktadır. MEB bölümünde de belirtildiği üzere öğretmenlerin yüzde 95'i MLMM projesinin mesleki eğitimin ülkemizde değer kazanmasına katkı sağladığını düşünmektedir.

(Bkz. EK-3)

Benzer şekilde, okul temsilcilerinin %89'u MLMM'nin ülke genelinde mesleki eğitimin önemine dikkat çektiği ve bu konuyu toplumun gündemine taşıdığı görüşündedir.

(Bkz. EK-8)

²² Bu bilgi MEB Ticaret ve Turizm Genel Müdürü tarafından verilmiştir.

Hasan Musa Gültekin / Batman Teknik ve EML Okul Temsilcisi

Ülkenin gelişmesi ve refah seviyesinin yükselmesi için meslek eğitiminin ne kadar önemli olduğunun kamuoyunun gündemine iyice yerleşmesine yardımcı olmuştur.

Mahmut Büyükbaş / Bornova Altay TML Okul Temsilcisi

Koç Vakfı ve Topluluğu olarak devam edin diyorum. Ülke olarak bu yönde yapılan çalışmalara ihtiyacımız var. İnsanlarımıza 25 yıldır bir mesleğin gerekli olduğunu söylüyorum. "Bu ülke binlerce mühendisle yürümez, onbinlerce meslek sahibi kaliteli işgücü ile kalkınır ve insanlarımız mutlu olur," diyoruz ama dinletemedik. Şimdi velilerimiz afişlerinizi görünce bizi daha iyi dinliyorlar.

Proje aktiviteleri arasında yer alan iletişim faaliyetleri toplumdaki mesleki eğitimin önemine dair bilinç yaratmak amacıyla yürütülmüştür. Performans değerlendirme bölümünde paylaşılmış olan detaylı medya verileri ve proje internet sitesi ziyaret oranlarına göz atılabilir. (Bkz. s.33)

Bu verilere göre milyonlarca kişiye yazılı, görsel ve dijital medya kullanılarak ulaşılmıştır.

Bugün Gazetesi - 15.07.2010 - Tiraj : 50190

Koç meslek liselerini ateşledi

Koç Topluluğu'nun 4 yıl önce elini taşın altına koyduğu, Milli Eğitim Bakanlığı'nın da yolunu açtığı "Meslek Lisesi - Memleket Meselesi" sloganıyla yürütülen meslek liseleri uygulama projesi, meyvelerini vermeye başladı.

Koç'a bağlı 20 şirketin katkısıyla 500 çalışanıyla "işletme-okul" modeline göre kurulan ve başarılı olan sistemi, Milli Eğitim Bakanlığı, kendi bünyesinde uygulama kararı aldı. Koç şirketlerinde 500 kişinin bizzat görev aldığı, uygulamalı eğitimleri yönettiği projelerle, toplam 8 yıl sürecek programda 8 bin meslek liseye özel burslar sağlanırken, 23 milyon dolarlık bir bütçe konuldu. Bunun 15 milyon dolarını burslar oluşturuyor.

"Mesleki Eğitim Geleceği Senin Geleceğin" başlığıyla motivasyon sağlayıcı proje yarışmalarının da düzenlendiği uygulamanın bu yılki ayağına 81 ilde 70 proje katıldı, Şampiyonluğu Kocaeli Gebze Ticaret Meslek Lisesi'nden 'E-Stayyer' projesini yürüten ekip kazandı.

FİRMALAR KOPYA ALSIN

8 yıllık toplam bütçesinin 26 milyon dolar bulduğu projenin hamisi olan Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Ali Koç, şu bilgileri verdi: "Meslek liseleri için mesai harcadığımı görmek bizi sevindiriyor. Bu okullardan mezun olanların iş bulması da çok önemli ama ülkeye katkı sağlamak için sorumlu vatandaşlığı katkı sağlamak da önemli. Modele bakıldığında zaman 'kazan - kazan' var. Büyük bir emekle oluşturduğumuz sistemi, bizim gibi firmalar ne kadar çok kopyalarsa, ülkeye o kadar çok katkı sağlamış olacaklar."

Milli Eğitim Bakanlığı ile çok çalışma yapıldığını, verilen destek, çevik ve harcanan mesai sayesinde "İşletme Okul" projesinin ortaya çıktığını anlatan Koç, "Daha gidecek çok yolumuz var. 4 yıl sonunda hepimizin altına imza atacağı bir politika dokümanının ortaya çıkmasından gurur duyuyoruz. Şirketlerimiz, bizim önümüze geçti" dedi.

"Meslek Lisesi-Memleket Meselesi" sloganıyla meslek liselerine hamlik yapan Ali Koç, "Bu model firmalar da kopyalasin" dedi

ÖĞRENCİ SAYISI 2 MİLYONA ÇIKTI

Milli Eğitim Bakanlığı Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürü Murat Bey Balta, "Koç meslek liseleri için cazibe yarattı ve okullara ilgiyi ateşledi. Meslek liselerinin diğer liselere karşı oranını yüzde 46'ya yükseldi, 2013'de yüzde 50'ye ulaşılacak" dedi. 2002-2003 eğitim yılında meslek liselerinde 985 bin 575 öğrenci eğitim görürken, bu sayının bu yıl 1 milyon 819 bin 448'e ulaştığını belirten Balta, anne babalara şu çağrıda bulundu: "Onları kirli işler yapmasın diye meslek liselerine göndermemekle işsiz bırakıyorlar."

Proje yarışmasında birinciliği alan Kocaeli Gebze Ticaret Meslek Lisesi ekibine Koç 20 bin dolarlık destek sağladı.

Koç Holding, 2006 yılında başlatılan 'Meslek Lisesi Memleket Meselesi' projesiyle yaklaşık 6 bin meslek lise öğrencisine burs verdi. Mustafa Koç: "Projemiz meslek liselerine tercih oranını yüzde 30 artırdı" dedi

3 yılda 6 bin meslek lisesi öğrencisine 'KOÇ'luk yaptı

Millî Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik ve Mustafa Koç, meslek lise öğrencileriyle poz verdi.

8 bin genç mezun olana kadar sürecek

7 yıl süreli olarak belirlenen MLMM projesi 81 ilde, 258 okulda, 8 bin meslek lisesi öğrencisine staj destekli eğitim bursu, istihdam önceliği ve koçluk sağlıyor. Koç Holding bünyesindeki 21 şirketin yer aldığı projede, bursların verilmesine başlandı. 2006-2007 eğitim-öğretim yılından başlamak üzere 4 yıl

boyunca, her yıl 2 bin yeni bursiyerin programa dahil edilmesi ile 4 yılda 8 bin öğrenciye ulaşılabilecek. 7. yıl sonunda ise bu öğrencilerin tümünün mezun edilmesi hedefleniyor.

Onur DEMİRHİSAR

2006 yılında Vehbi Koç Vakfı'nın desteği ve Millî Eğitim Bakanlığı işbirliği ile Koç Holding tarafından başlatılan "Meslek Lisesi Memleket Meselesi" (MLMM) projesi bilgilendirme toplantısı dün Rahmi Koç Müzesi'nde yapıldı. Millî Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik ve Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Koç'un katıldığı toplantıda ilk olarak söz alan Koç, meslek liselerinin çaresizlik sonucu varılan bir durak değil, yaşama açılan bir pencere olduğunu amaçladıkları

nı belirterek, mesleki eğitimin öneminin mevcut ekonomik durumda daha fazla ortaya çıktığını söyledi. Projenin 2006-2007 öğretim yılında başlamasının ardından meslek liselerinin tercih edilme oranında artışlar kaydedildiğine dikkat çeken Koç, "2008 yılı içinde meslek liselerine başvurularında yüzde 30 artış oldu, bu yıl burs başvuruları

da yüzde 60 arttı" diye konuştu. Projenin haziran ayında üçüncü senesini dolduracağını ve bu süre içinde 5 binden fazla öğrenciye burs verdiklerini hatırlatan Mustafa Koç, bursiyerlerin yüzde 50'sinin kaz öğrencilerden oluşmasını mutluluk verici bir gelişme olarak nitelendi.

Eğitim sadece MEB'e bırakılamaz

Millî Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik ise eğitim konusunda özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliğine gitmekten haz duyacaklarını belirtirken "Eğitim, sadece Millî Eğitim Bakanlığı'na bırakılmayacak kadar önemli ve öncelikli bir işimizdir" dedi.

Bakan Çelik 2009 yılı için İşsizlik Fonu'ndan, iş geliştirme ve meslek edindirme için 250 milyon TL kaynak ayrıldığını da sözlerine ekledi. Hükümete geldiklerinde mesleki eğitimin genel eğitime oranının yüzde 28 civarında olduğunu belirten Bakan

Çelik şöyle devam etti: "Alınan tedbirlerle bu oran yüzde 43'e çıktı. Biz gerçekçi bir hedef koyduk ve 2011 sonunda bu oran yüzde 50'ye çekeceğimizi söyledik. Fakat inanıyorum ki biz bu hedefimizi 2009-2010 öğretim yılında yakalayacağız."

8.1.2 Yazılı ve görsel medya ve düşünce önderlerine yönelik iletişim faaliyetleri yürütüldü.

Proje iletişim faaliyetleri kapsamında, yazılı basında 889 haber çıkmış ve bu haberler 290,5 milyon kez okunmuştur. Basın mensupları ile 7 adet basın toplantısı yapılmış, internet üzerinden 9,6 milyon tekil kişiye erişilmiş, 9 adet proje e-bülteni paylaşılmıştır. MLMM web sitesi her ay ortalama 1.000 kişilik ziyaret almaktadır. Her yıl ayrıca, 1.000 düşünce önderine mektup gönderilerek proje çık-

tıları ve gelişmeleri aktarılmış ve bilinç yaratılmıştır.

Yaratılan bilinç dolayısıyla MLMM, MEB tarafından hazırlanan 2 strateji ve 1 operasyon dokümanına "okul/işletme eşleşme modeli" ile örnek olarak girmiştir.

Proje Performansı bölümünde iletişim çalışmalarını ilgilili detaylı bilgi yer almaktadır.

8.2 Nitelikli çalışan sayısı arttı.

8.2.1 MLMM bursiyerlerine burs, staj ve kişisel gelişim modülleri uygulandı.

8.000 öğrenci projede hem faydalancı hem de toplumsal bilinç oluşturmada araç olarak yer almıştır. Burs ve koçluk desteği ile kişisel ve profesyonel gelişimlerine katkı sağlanmış olan bu gençler, yetişmiş nitelikli çalışanlar olacaklardır. Projenin somut çıktılarından biri budur. 4 sene boyunca meslek lisesi koçları bursiyerlerle kişisel gelişim modülleri uygulamanın yanı sıra; sosyal aktiviteler ve fabrika gezileri düzenleyerek pek çok katkı sağlamışlardır.

Bursiyerlerdeki olumlu değişim Meslek Lisesi Bursiyerleri bölümünde ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

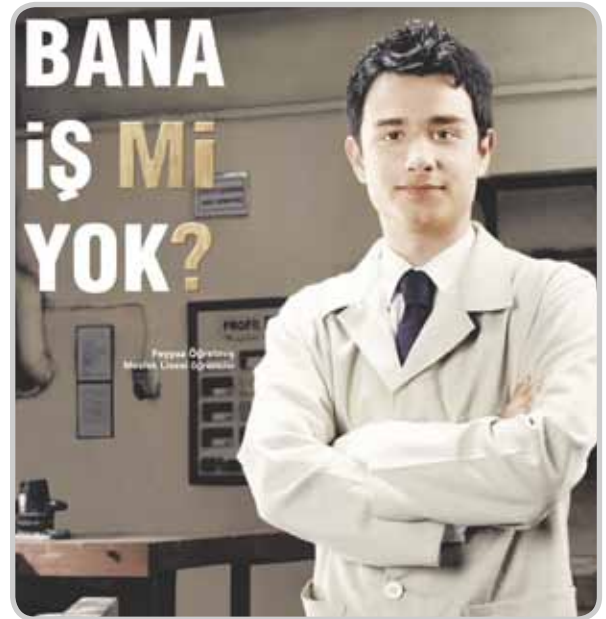
Doğrudan proje bursiyerlerine yapılan maddi ve manevi yatırımlar bu gençlerin niteliklerini çeşitlendirmelerine ve geliştirmelerine imkan yaratmıştır. Koç Holding gibi büyük bir kuruluşun bu konuya yatırım yapmasından sanayi şirketlerinin eleman ihtiyacı bulunduğunu anlamak zor değildir. Bu anlamda mesleki eğitime yönelim artmıştır. Bunun da zaman içerisinde nitelikli çalışan eksikliğinin giderilmesi ve dolayısıyla işsizliğin azalmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

8.3 Diğer kurum ve kuruluşları meslek liselerine yönelik projeler geliştirmeleri yönünde teşvik etti, özel sektörün konuya ilgisi ve desteği arttı.

8.3.1 Mesleki eğitimi teşvik için yapılan proje sayısında artış oldu.

Öğretmenler bu göstergeleri destekler nitelikte görüşte bulunmuşlardır. Öğretmenlere uygulanan Proje Değerlendirme Anketi (Bkz. EK-3) verilerine göre MLMM projesinin meslek liselerine yönelik benzeri toplumsal projelere ön ayak olduğunu düşünen öğretmenlerin yüzdesi 95'tir.

PROJENİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ VE İZLENİMLER

2006-2010 yılları arasında MLMM Projesi hedef ve taahhütlerini büyük ölçüde yerine getirmiştir. Proje yarattığı sosyal etkiyi artırmak için her sene var olan hedeflerine yenilerini eklemiş, önceden planlanmamış yeni içerik ve aktiviteler gerçekleştirmiştir.

Proje çalışmalarının performansını aşağıdaki başlıklar çerçevesinde inceleyecek olursak;

01. Etkinlik

Proje aktivitelerinin planlandığı şekilde yürütülmüş olduğunu teyit edebiliriz. Projenin ana hedefini destekleyecek şekilde, her sene var olan planlı hedeflere yenileri eklenerek projenin somut çıktılarının sayısı artırılmıştır. Proje taahhütleri olan, burs ve staj çalışmaları, süreç içinde ortaya çıkan bazı zorlukların da çözüme kavuşturulması ile etkin bir şekilde yürütülmüştür.

Proje taahhütlerine yeni uygulamalar eklenerek projenin geleneksel parçaları haline gelmiştir (Örneğin proje yarışmaları, MLK buluşmaları vb.). İstihdam önceliği ayağı, 2010 yılı itibarıyla ilk mezunlarla birlikte devreye girecek bir taahhüt olduğundan henüz etkinlik analizi yapılamamaktadır.

02. Verimlilik

Beklenen sonuçların, bursiyer öğrenciler ve iletişim çalışmaları kanalıyla “kamuoyunda mesleki eğitim konusunda bilinçlenme ve meslek liselerinin itibarının artması” olduğu düşünülürse, proje aktivitelerinin istenilen sonuçlara ulaşmada verimli olduğu görülmektedir. Sonuçlar bu raporla olabildiğince ölçülmeye çalışılmıştır.

Proje, öncelikle meslek liselerinin itibarının artması hedefiyle mesleki eğitimin iyileştirilmesi ve başarılı gençlerin mesleki eğitime özendirilmesi için çeşitli çözüm araçları uygulamaya koymuştur. Öğrencileri tüm illerde ve branşlarda teşvik edecek şekilde burs imkanı; mesleki eğitimin kalitesini geliştirecek şekilde staj, müfredat ve laboratuvarlar; öğrencilere ve okullara ulaşmak için koçluk müessesesi ve sivil toplum kuruluşları ile işbirlikleri hayata geçirilmiş olup, sonuçları raporun ilgili bölümlerinde de incelenebileceği üzere istenilen verimliliği sağlamıştır.

Projenin kamuoyunu bilinçlendirmeye yönelik yaratıcı çözüm araçları olarak kullanılan unsurları ise proje yarışmaları; kanaat önderleri çalışmaları; reklam kampanyaları, yazılı ve görsel basında çıkan haberler, sosyal medya kampanyalarını kapsayan iletişim faaliyetleri de mesleki eğitime katkı amaçlı projelerin sayısındaki artış ile meslek liselerine kayıtlardaki artışlardan da görüleceği üzere verimli şekilde beklenen sonuçları üretmiştir.

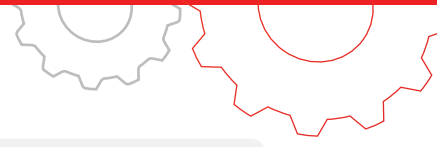
Proje uygulama araçları arasında yer alan ve bir iletişim ve izleme aracı olarak planlanmış olan proje portalı, proje süresince bursiyer başvurularının alınması aşamasında verimli olmuştur.

Fakat, portal içinde MLK’lar için hazırlanan izleme ve takip sistemi kullanıcı dostu olamamış ve istenilen verimliliği sağlayamamıştır.

Bu eksiklik, MLK’larla birebir email ile ve Şirket Sorumluları Platformu üzerinden kurulan iletişimlerle telafi edilmiş; ancak hem gönüllüler hem merkez proje ekibi için ekstra zorluğa neden olmuştur.

Proje aktivitelerinin farklı paydaşlar da dahil edilerek etkin bir şekilde yürütüldüğü görülmektedir. Bu raporun da kapsamını oluşturan ilk dönemde bursiyer ailelerine yönelik bir aktivite planlanmamıştır, ikinci dönemde ailelere yönelik bazı aktivitelerin şekillendirilebileceği görülmektedir.

Projenin ilgili paydaşlarında yarattığı algı değişikliği izleme-değerlendirme çalışmaları kapsamında uygulanan anketlerle ölçülmüş, olumlu sonuçlar alındığı gözlemlenmiştir. Bu sonuçlar bu raporda şeffaf bir şekilde kamuoyu ile paylaşılmıştır. Ancak, aktivitelerin verimliliği ve toplumdaki meslek lisesi algısında yarattığı değişim bir kamuoyu araştırması yardımıyla da desteklenebilirdi. Özellikle proje dolayısıyla toplumda yaratılan etkiyi böyle bir araştırma daha somut şekilde ortaya koyabilirdi. Projenin ikinci döneminde bir kamuoyu anketi yapılmasını gerekliliğini savunmaktayız.

1. Meslek Lisesi Bursiyeleri

- 1.1 Kişisel ve profesyonel gelişimlerine katkı sağlandı.
- 1.2 Ailelerine olan maddi bağımlılıkları azaldı.

2. Meslek Lisesi Koçları Meslek Lisesi Bursiyeleri

- 2.1 Sorumlu vatandaşlık ve gönüllülük ruhu kazandılar.
- 2.2 Kişisel gelişimlerine katkı sağlandı.
- 2.3 Çalıştıkları kuruma bağlılıklarında artış oldu.

3. Bursiyerlerin Aileleri

- 3.1 Verilen burslar aile bütçesine katkı sağladı. Aileler üzerindeki maddi ve manevi yük hafifledi.
- 3.2 Bursiyerlerin aileleriyle ilişkilerinde iyileşme gerçekleşti.
- 3.3 Ailelerin çocuklarının gelecekleri hakkındaki endişeleri azaldı.

4. Koç Holding, Vehbi Koç Vakfı ve Proje Şirketleri

- 4.1 Koç Holding ve Koç Topluluğu Şirketleri'nin kurumsal itibarı olumlu yönde etkilendi.
- 4.2 Kanaat önderi konumuna geldi. Diğer şirketlere örnek olmasıyla benzer projelerde artış oldu.
- 4.3 Koç Topluluğu ve diğer özel sektör kuruluşları, yetiştirmiş ve nitelikli çalışanlar kazanmaktadır.
- 4.4 Şirket içi gönüllülük mekanizması oluştu ve çalışan gönüllülüğü arttı. Çalışan bağlılığını ve memnuniyetini artırdı.

5. MEB

- 5.1 Kişisel ve profesyonel gelişimlerine katkı sağlandı.
- 5.2 Ailelerine olan maddi bağımlılıkları azaldı.

6. Proje Okulları

- 6.1 Okullar öğrencilerine daha nitelikli bir eğitim ve daha geniş olanaklar sunabildiler.
- 6.2 Okul temsilcileri ve eğitimcilerin motivasyonunda ve genel okul atmosferinde iyileşme gözlemlendi.
- 6.3 6.3. Bursiyer sayısından daha geniş bir öğrenci kitlesinde bilinç yaratılmış oldu.

7. Proje İşbirlikleri

- 7.1 Yeni bir faydalanıcı kitlesine erişim sağladılar.
- 7.2 Hedef kitlelerini genişlettiler.
- 7.3 Farklı bakış açıları kazandılar.

8. Ülke/Toplum

- 8.1 Kamuoyunda meslek lisesi algısı olumlu yönde değişti ve bilinç arttı.
- 8.2 Nitelikli çalışan sayısı arttı.
- 8.3 Diğer kurum ve kuruluşları meslek liselerine yönelik projeler geliştirmeleri yönünde teşvik etti. Özel sektörün konuya ilgisi ve desteği arttı.

Bu değişimler belirlenmiş göstergelerle desteklenmektedir.

03. Sosyal etki

MLMM projesinin etki modeline bakıldığında, ilk planda seçilmiş bursiyerlere doğrudan, daha sonra ise bursiyerler üzerinden diğer ilgili paydaşlara dolaylı yoldan etki edilmesinin kurgulandığı görülmektedir. Bu bağlamda, öncelikle bursiyerlerde, sonra bursiyerler aracılığıyla aileleri, okullarda diğer arkadaşları, MLK'ları ve toplumda değişim yaratmak mümkün olabilmektedir. Tüm kaynaklar bursiyerlerin gelişimine öncelikli olarak tahsis edilmiştir. Diğer paydaşlar bursiyerler üzerinden proje aktivite-

lerine dahil edilmiş, ek uygulamalar geliştirilmiş, sonuçta hepsi birbirine bağlanarak çarpan etkisi yaratılmıştır.

Projenin, paydaşları üzerinde pek çok değişim yarattığı gözlenmiştir. Önceden planlanmamış dolaylı etkiler de söz konusu olmuştur. **8 paydaş üzerinden yapılan sosyal etki analizine bakıldığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır...**

04. Geçerlilik

Proje taahhütleri ve bunları destekleyen aktiviteler beklenen sonuçlara hizmet etmiş; aktiviteler sonuçlara ulaşmada etkin rol oynamıştır.

Proje aktiviteleri, bursiyerlere yeknesek bir şekilde ulaşmayı hedefleyen, yeri geldiğinde merkezden desteklenen, yeri geldiğinde saha desteğini harekete geçiren, topluluk şirketleri, proje okulları ve meslek lisesi koçları üzerinden kurulan bir ağda bü-tünsel, iç tutarlılığa sahip, proje hedefine hizmet edecek şekilde kurgulanmıştır.

Sürekli olarak yeni aktiviteler tasarlanarak proje içeriğinin güçlendirilmeye çalışılması misyona odaklılığın bir göstergesidir. Bir kamuoyu araştırmasının yürütülmemiş olması toplum nezdindeki bilinçlenme seviyesini ölçmekte zorluk yaşanmasına neden olmaktadır; projenin ikinci yarısında mutlaka yapılmasını önermekteyiz.

05. Sürdürülebilirlik

Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi kapsamında 2010 yılı itibarıyla kapsamlı bursiyer alımının son bulması ile projenin 2. safhasına girilmiştir. Bu yeni safhada, bursiyerler kademeli olarak mezun edilirken projenin burs, staj ve koçluk destekleri 2013 yılına kadar sürdürülecektir. Projenin bir diğer önemli ayağını oluşturan mesleki ve teknik eğitim konusunda kamuoyunda farkındalık yaratmaya yönelik iletişim faaliyetleri 2. safhada ağırlık kazanacaktır.

Bu kapsamda, 2. safhanın temel odağını, mesleki eğitimin iyileştirilmesine yönelik örnek uygulamaların yaygınlaştırılması oluşturmaktadır. Projenin ilk 3 yılında okul/işletme işbirliği ekseninde elde edilen sonuçlar, ulusal ve uluslararası düzeyde mesleki eğitime ilişkin sorun ve çözüm alanları ve örnek uygulamalar etrafında incelenecek, bu çalışmanın ardından oluşturulacak mikro (işletme) ve makro (ulusal) düzeylerdeki strateji ve politikaların yaygınlaştırılmasına yönelik iletişim faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Bu şekilde, projenin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve bireylerin kendilerini gerçekleştirebileceği ve işletmelerin verimliliklerinin artırılabilmesi yeni bir eğitim-istihdam ilişkisinin oluşmasına katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Projenin ve kurulan sistemin tüm özel sektörde yaygınlaştırılması hedeflenmektedir, bu önemli bir sürdürülebilirlik bakış açısıdır.

Proje kapsamında Meslek Lisesi Koçluğu uygulaması çerçevesinde geliştirilmiş olan "sınırları belirlenmiş koçluk" müfredatının, proje okullarındaki diğer öğrencilere de aktarılması amacıyla okul temsilcileri ve rehber öğretmenlerle Temmuz 2010'da bir buluşma gerçekleştirilmiş; koçluk müfredatı ve içeriğindeki modüller paylaşılmıştır. Böylece faydalanıcı grubun bursiyer öğrencilerle sınırlı kalmaması hedeflenmektedir.

Müfredatın tüm Türkiye'ye yaygınlaştırılması MEB ile görüşülmektedir. Bunun gerçekleşmesi durumunda, proje araç ve çıktılarından biri olan müfredatın tüm Türkiye'de meslek liselerinde uygulanması ile sürdürülebilirlik sağlanabilecektir.

Aynı şekilde, proje kapsamında kurulmuş olan laboratuvarların katkısı süreklilik arz etmektedir. Proje süresi sona erdikten sonra da laboratuvarlar okul öğrencilerine hizmet vermeye devam edecektir.

Bir diğer sürdürülebilirlik kanalı, proje yarışmalarından çıkan projelerin hayata geçmesi ve gerçek ihtiyaçları karşılaması dolayısıyla yaratılan etkinin kamuya mal olması ve proje faydalanıcılarının dışına çıkmasıdır.

Projede maddi manevi yatırım yapılan bursiyer gençlerin bir mezunlar ağı oluşturmasının sürdürülebilirliğe katkı sağlayacağı görüşünderiz. Yanı sıra, rehber öğretmenlerin motivasyonlarının artırılmasının ve müfredat desteği ile daha etkin bir konuma getirilmelerinin de projenin sürdürülebilirliğinde önem arzettiğini düşünmekteyiz.

SON SÖZ

Bir ülkenin kalkınması devlet, sivil toplum ve özel sektör işbirliklerinin kurulmasıyla mümkündür. Özel sektörde faaliyet gösteren büyük şirketlerin yaygınlık, erişim kolaylığı ve insan kaynağı gibi güçlü kaynaklarından faydalanarak toplumsal sorunların çözümüne katkı sağlamaları bir ülkenin ilerlemesi ve kalkınmasında önem taşımaktadır.

Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi, Türkiye'nin başlıca sorunlarından olan eğitim ve istihdam konularına dokunmaktadır. Dört yılın sonunda projenin yarattığı sonuçlar, Türkiye'nin eğitim ve istihdam politikalarının şekillenmesinde dikkate alınır duruma gelmiştir. Bu sonuçların mesleki eğitim alanında yapılacak kamu-STK-özel sektör girişimlerine ışık tutacağına inanmaktayız.

Ülkemizde, Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi gibi, bir şirketin tüm kaynaklarını mobilize ederek toplumsal bir sorunu ele aldığı; yarattığı faydanın boyutunu artırmak için sürekli gelişim içinde olduğu proje örnekleri henüz kısıtlı sayıdadır.

Şirketler, toplumsal değişim amaçlayan projeler tasarlarlarken, projelerinin kendi öz kaynaklarından yararlanması, çalışan gönüllülüğünü teşvik etmesi, katılımcı yaklaşımla kamu-STK-şirket işbirlikleri geliştirmesi ve "erişilebilir" ve "ölçülebilir" sonuçları olmasına dikkat etmelidir. Bu özelliklere sahip projeler, hem uygulamada daha verimli ve gelişime açık olmaktadır, hem de yaratılacak etkinin boyutu öngörülenin ötesinde olabilmektedir.

İzleme-değerlendirme çalışmaları henüz projenin tasarım aşamasında öngörülmesi ve proje süresince uygulamaya konularak projenin sürekli gelişimine katkı sağlayabilmelidir. İçeride, proje yönetimine katkısı olduğu kadar, dışarıda da benzer girişimlerde olan kurumlar da bu çalışmalardan faydalanacaklardır.

Büyük emekler ve kaynaklarla yapılan yatırımların sosyal geri dönüşüne yönelik çalışmaların yaygınlaşması gerekmektedir.

Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi uygulaması çıktılarının bu raporla kamuoyu ile paylaşımının diğer duyarlı kurumsal vatandaş şirketlere, sivil toplum örgütlerine, kamu kurumlarına yol göstermesini diliyoruz.

Serra Titiz
Mikado Danışmanlık

- EK-1 Bursiyerler için Proje Değerlendirme Anketi**
- EK-2 Meslek Lisesi Koçları için Proje Değerlendirme Anketi**
- EK-3 Okul Temsilcileri ve Öğretmenler için Proje Değerlendirme Anketi**
- EK-4 Şirket İK ve Staj Sorumluları için Proje Değerlendirme Anketi**
- EK-5 Okullar için Proje Değerlendirme Anketleri**
- EK-6 MLK Ara Değerlendirme Raporları**
- EK-7 Eğitim Değerlendirme Anketleri**
- EK-8 Etkinlik Değerlendirme Anketleri**

SOSYAL ETKİ RAPORU
EKLER

EK 1 - Bursiyerler için Proje Değerlendirme Anketi

Katılımcı Sayısı: 647 Gönderim Tarihi: 28 Nisan 2010

1.Okumakta olduğunuz sınıf:

		Yanıt Toplamı	Yanıt Oranı	
10. sınıf		278	%43	
11. sınıf		218	%34	
12. sınıf		147	%23	
Yanıtlayanların Toplamı		643		

2. Bulduğunuz il:

Katılım sağlanan toplam il sayısı	58	
Yanıtlayanların Toplamı	643	

3.Cinsiyetiniz:

		Yanıt Toplamı	Yanıt Oranı	
Kadın		287	%45	
Erkek		356	%55	
Yanıtlayanların Toplamı		643		

4. Koç bursiyeri olmakla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangilerinin doğru olduğunu söyleyebilirsiniz?

	Evet	Hayır	Emin Değilim	Yanıt Toplamı
Koç bursiyeri olmaktan dolayı mutluyum.	%99 (595)	%0 (1)	%1 (3)	599
Koç bursu maddi açıdan beni tatmin ediyor.	%73 (426)	%13 (76)	%15 (90)	592
Koç bursunun diğer burslardan daha fazla katkı sağladığını düşünüyorum.	%73 (424)	%5 (31)	%23 (132)	587
Koç bursiyeri olmanın iş bulmakta bana avantaj sağlayacağını düşünüyorum.	%90 (533)	%2 (10)	%9 (51)	594
Koç bursunun sağladığı staj olanağının bana çok şey katacağını düşünüyorum.	%84 (497)	%5 (32)	%11 (64)	593
Koç bursiyeri olmakla gurur duyuyorum.	%99 (588)	%0 (2)	%1 (6)	596

EK 1 - Bursiyerler için Proje Değerlendirme Anketi

5. Meslek Lisesi Koçuna sahip olmakla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangilerinin doğru olduğunu söyleyebilirsiniz?

	Evet	Hayır	Emin Değilim	Yanıt Toplamı
Bir meslek lisesi koçum var. (Bir meslek lisesi koçunuz yoksa bu başlığın altındaki soruları boş bırakıp bir sonraki soruya geçebilirsiniz.)	%91 (364)	%6 (25)	%3 (11)	400
Bir meslek lisesi koçum olduğu için kendimi şanslı hissediyorum.	%93 (367)	%3 (10)	%5 (19)	396
Koçumun bana değer verdiğini ve beni önemseydiğini düşünüyorum.	%86 (344)	%5 (19)	%9 (36)	399
Aileme bile anlatamadığım birçok düşüncemi ve sıkıntımı koçuma anlatabiliyorum.	%26 (101)	%52 (200)	%22 (85)	386
Koçumla gerçekleştirdiğim buluşmalardan huzurlu bir şekilde ayrılıyorum.	%86 (337)	%7 (26)	%8 (32)	395
Koçumla ilişkilerimin iyi olduğunu düşünüyorum.	%85 (329)	%5 (18)	%11 (42)	389
Bir Koçumun olması beni güçlü kılıyor.	%81 (314)	%8 (30)	%13 (49)	393
Koçumla bulduğumuzda konuştuğumuz konuların ve işlediğimiz modüllerin gelecekte işime yarayacağını hissediyorum.	%84 (330)	%5 (20)	%11 (43)	393
Gelecekte ben de bir öğrencinin koçu olmak istiyorum.	%84 (332)	%8 (30)	%10 (39)	401
Aldığım koçluk sayesinde diğer insanlarla daha kolay iletişimde bulunabildiğimi gözlemledim.	%70 (270)	%12 (47)	%18 (69)	386

6. Meslek lisesinde okumanız kimin fikriydi?

	Yanıt Toplamı	Yanıt Oranı
Kendi fikrimdi	264	%44
Ailemin fikriydi	96	%16
Öğretmenlerimin fikriydi	25	%4
Ailemle ortak fikrimizdi	219	%36
Yanıtlayanların Toplamı	604	

7. Meslek lisesi mezunu olduktan sonra ..... düşünüyorum.

	Yanıt Toplamı	Yanıt Oranı
İyi bir şirkette iş bulabileceğimi	427	%71
Ancak ortalama bir şirkette iş bulabileceğimi	107	%18
İş bulmakta zorlanacağımı	70	%12
Yanıtlayanların Toplamı	604	

EK 1 - Bursiyerler için Proje Değerlendirme Anketi

8. Meslek Lisesinde okumakla ilgili aşağıdaki yorumlardan hangilerinin doğru olduğunu söyleyebilirsiniz?

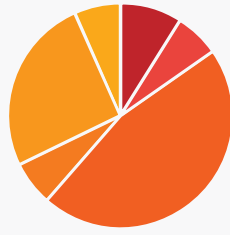
	Evet	Hayır	Emin Değilim	Yanıt Toplamı
Meslek lisesinde okuduğum için mutluyum.	%77 (455)	%9 (51)	%16 (98)	604
Meslek lisesinde okumanın bana istediğim işi kazandıracığına inanıyorum.	%71 (421)	%10 (57)	%20 (121)	599
Düz lisede okumayı tercih ederdim.	%12 (72)	%73 (431)	%15 (89)	592
Meslek lisesinde okumanın benim önümde bir engel olduğunu düşünüyorum.	%17 (97)	%70 (408)	%14 (83)	588
Meslek lisesinde okumanın bir şans olduğunu düşünüyorum.	%66 (389)	%16 (94)	%19 (111)	594
Geçmişe dönme şansım olsaydı, yine meslek lisesinde okumayı seçerdim.	%62 (365)	%18 (107)	%21 (122)	594
Meslek lisesinde okumanın önemini Koç bursu sayesinde anladım.	%69 (402)	%18 (107)	%14 (83)	592

9. Koç Holding ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangilerinin doğru olduğunu söyleyebilirsiniz?

	Evet	Hayır	Emin Değilim	Yanıt Toplamı
Koç bursiyeri olduktan sonra Koç şirketleriyle ilgili bilgim ve ilgim arttı.	%91 (535)	%5 (27)	%5 (29)	591
İleride Koç şirketlerinden birinde çalışmayı isterim.	%97 (580)	%1 (7)	%2 (14)	601
Koç şirketlerinden birinde çalışmanın bir ayrıcalık olduğunu düşünüyorum.	%95 (567)	%2 (14)	%3 (16)	597

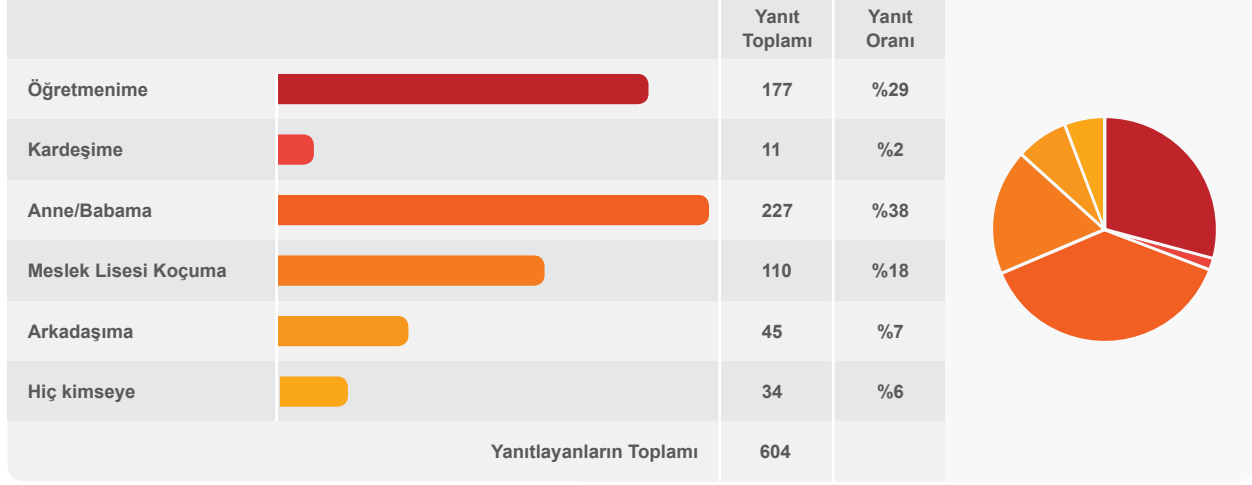
10. Kendi başınıza çözemeyeceğinizi düşündüğünüz bir sorununuz olduğunda ilk kime danışırsınız?

	Yanıt Toplamı	Yanıt Oranı
Öğretmenime	55	%9
Kardeşime	38	%6
Anne/Babama	280	%46
Meslek Lisesi Koçuma	37	%6
Arkadaşıma	155	%26
Hiç kimseye	39	%6
Yanıtlayanların Toplamı	604	

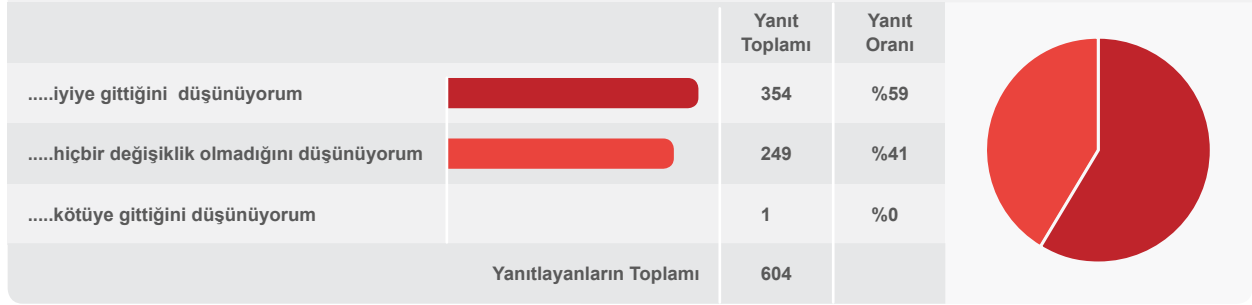

EK 1 - Bursiyerler için Proje Değerlendirme Anketi

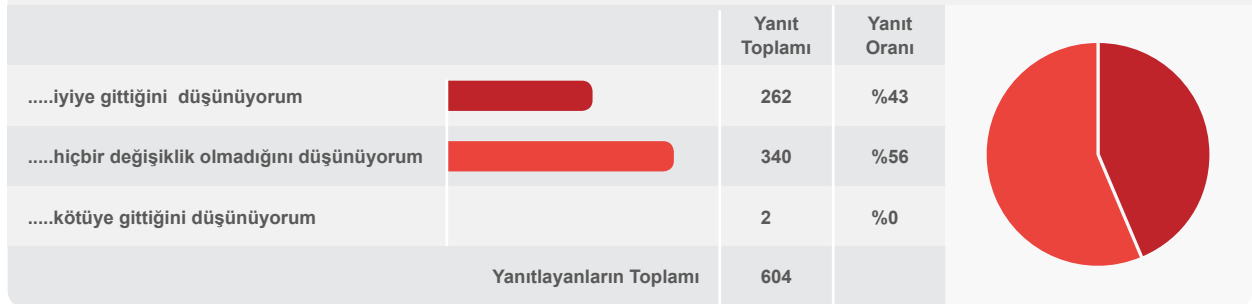
11. Geleceğinizle ilgili aklınıza bir soru takıldığında ilk kime danışsınız?

12. Koçluk almaya başladığımdan beri ailemle olan ilişkilerimin .....

13. Koçluk almaya başladığımdan beri arkadaşlarımla olan ilişkilerimin .....

EK 2 - Meslek Lisesi Koçları için Proje Değerlendirme Anketi

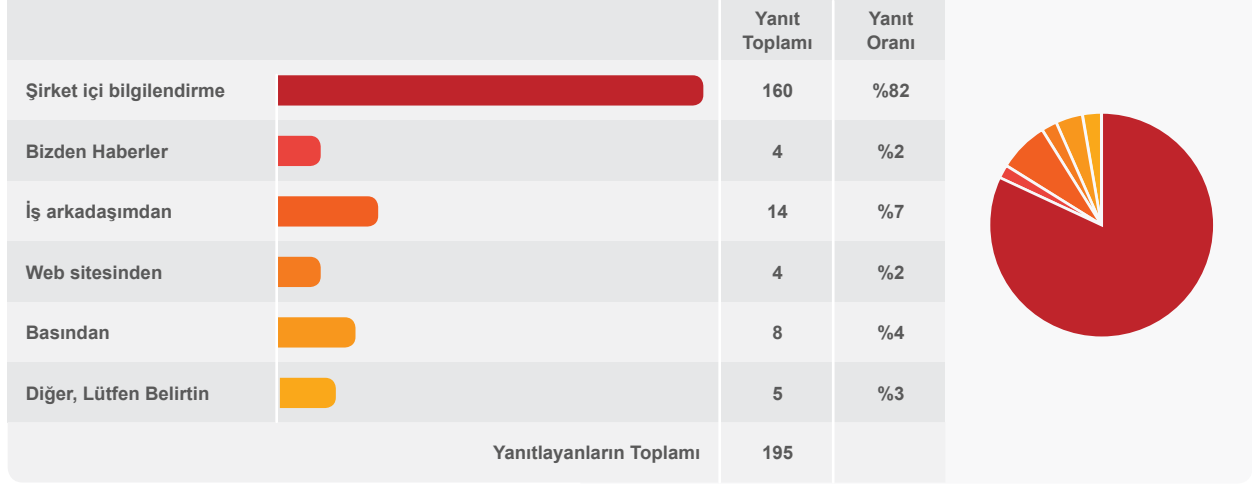
Katılımcı Sayısı: 195 Gönderim Tarihi: 8 Nisan 2010

1. MLMM projesi kapsamında sağladığınız koçluk ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangilerinin doğru olduğunu söyleyebilirsiniz?

	Evet	Hayır	Emin Değilim	Yanıt Toplamı
MLK olmaktan dolayı mutluyum.	%97 (190)	%1 (1)	%3 (5)	196
MLK'lık görevini gönüllü olarak ben seçtim.	%92 (179)	%8 (15)	%1 (1)	195
MLK'lık yaptığım bursiyerlerdeki olumlu değişimleri her geçen gün hissediyorum.	%83 (161)	%2 (4)	%15 (30)	195
MLK'lık yaptığım bursiyerlerin hayatında önemli bir rolüm olduğunu hissediyorum.	%78 (151)	%2 (3)	%20 (39)	193
MLK'lık yaptığım bursiyerler ile aramda sıcak bir ilişki var.	%86 (167)	%3 (5)	%11 (22)	194
MLK'lık yapmakla sosyal sorumluluğumu büyük ölçüde yerine getirdiğimi hissediyorum.	%78 (152)	%5 (9)	%17 (34)	195
MLK'lık yapmak bana iç huzuru veriyor.	%96 (185)	%1 (2)	%3 (6)	193
Koçluk yapmanın kendi ailemle ve çocuklarımla olan ilişkiye de olumlu katkı yaptığını gözlemliyorum.	%88 (168)	%4 (7)	%8 (16)	191
MLK olduğumdan beri kendimi çok daha aktif hissediyorum.	%78 (152)	%7 (14)	%14 (28)	194
MLK olmak işteki motivasyonumu olumlu etkiliyor.	%77 (150)	%8 (15)	%16 (31)	196
MLK'lık yapmanın sosyal hayatımı zenginleştirdiğini düşünüyorum.	%94 (182)	%1 (2)	%5 (10)	194
Çalıştığım şirketin böyle bir toplumsal proje geliştirmesi beni gururlandırıyor.	%99 (190)	%0 (0)	%1 (2)	192
Çalıştığım şirketin sosyal projelerde görev almamı desteklemesi benim için önemli bir kriter.	%94 (180)	%1 (2)	%5 (10)	192
MLMM projesi sona erdikten sonra da hayatımın ilerleyen dönemlerinde başka projelerde gönüllülük yapmaya devam edeceğim.	%96 (187)	%0 (0)	%4 (7)	194
MLK olduğum için kendimi şanslı hissediyorum.	%96 (187)	%2 (3)	%2 (4)	194
MLK'lık yapmanın beni sosyal açıdan geliştirdiğini düşünüyorum.	%91 (177)	%3 (6)	%6 (11)	194
MLMM projesinde bulunmanın bana sorumlu vatandaşlık/gönüllülük bilinci kazandırdığına inanıyorum.	%98 (189)	%1 (2)	%1 (1)	192

EK 2 - Meslek Lisesi Koçları için Proje Değerlendirme Anketi

2. Meslek Lisesi Koçu uygulamasından nasıl haberiniz oldu?

EK 3 - Okul Temsilcileri ve Öğretmenler için Proje Değerlendirme Anketi
Katılımcı Sayısı: 80 Gönderim Tarihi: 8 Nisan 2010

1. Okulunuzdaki/sınıfınızdaki Koç bursu alan öğrenciler ile diğer öğrencileri kıyasladığınızda aşağıdakilerden hangilerinin doğru olduğunu söyleyebilirsiniz?

	Evet	Hayır	Emin Değilim	Yanıt Toplamı
Koç bursiyerlerinin derslerde daha başarılı olduğunu gözlemledim.	%89 (71)	%4 (3)	%8 (6)	80
Koç bursiyerlerinin özgüvenlerinin daha yüksek olduğunu gözlemledim.	%81 (65)	%0 (0)	%19 (15)	80
Koç bursiyerlerinin ders esnasında daha fazla parmak kaldırıp söz aldığını gözlemledim.	%76 (62)	%2 (2)	%22 (18)	82
Koç bursiyerlerinin öğretmenleriyle ve arkadaşlarıyla daha rahat iletişim kurabildiklerini gözlemledim.	%86 (69)	%2 (2)	%11 (9)	80
Koç bursiyerlerinin ekip çalışmasına daha yatkın olduğunu gözlemledim.	%79 (63)	%4 (3)	%18 (14)	80
Koç bursiyerlerinin gelecekle ilgili daha net planlarının olduğunu gözlemledim.	%70 (55)	%3 (2)	%28 (22)	79
Koç bursiyerlerinin ödevlerini vaktinde teslim ettiğini gözlemledim.	%80 (65)	%7 (6)	%12 (10)	81
Koç bursiyerlerinin kılık kıyafetlerine özen gösterdiğini gözlemledim.	%89 (71)	%6 (5)	%5 (4)	80
Yanıtlayanların Toplamı				80

EK 3 - Okul Temsilcileri ve Öğretmenler için Proje Değerlendirme Anketi

2. Koç bursiyelerinin aldığı koçluk ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangilerinin doğru olduğunu söyleyebilirsiniz?

	Evet	Hayır	Emin Değilim	Yanıt Toplamı
Okulunuzun bir meslek lisesi koçu var mı? (Yok ise bu başlıktaki diğer soruları boş bırakabilirsiniz.)	%84 (62)	%16 (12)	%0 (0)	74
Koç bursiyelerinin aldığı koçluk hizmetinin öğrenciler üzerinde olumlu sonuçlar doğurduğunu düşünüyorum.	%86 (56)	%3 (2)	%11 (7)	65
Tüm öğrencilerimin bir meslek lisesi koçunun olmasını isterdim.	%94 (63)	%2 (1)	%4 (3)	67
Koç bursiyeri öğrencilerim bana koçlarından bahsettiler.	%66 (43)	%26 (17)	%8 (5)	65
Öğrencilerimin koçlarıyla ilişkilerinin iyi olduğunu düşünüyorum.	%80 (52)	%6 (4)	%14 (9)	65
Koç bursiyeri öğrencilerimin koçluk almaya başladıktan sonra tutum ve davranışlarında olumlu değişimler gözlemledim.	%76 (51)	%6 (4)	%18 (12)	67
Koç bursiyeri öğrencilerimin koçluk almaya başladıktan sonra kariyer hedeflerinin büyüdüğünü gözlemledim.	%74 (48)	%6 (4)	%20 (13)	65
Koç bursiyeri öğrencilerimin koçluk almaya başladıktan sonra gelecekleriyle ilgili daha fazla düşünmeye başladıklarını gözlemledim.	%70 (45)	%8 (5)	%22 (14)	64
Koç bursiyeri öğrencilerimin koçluk almaya başladıktan sonra çevrelerindeki sorunlara daha duyarlı yaklaşmaya başladıklarını gözlemledim.	%77 (50)	%3 (2)	%20 (13)	65
Koç bursiyeri öğrencilerimin koçluk almaya başladıktan sonra daha planlı bir şekilde çalışmaya başladıklarını gözlemledim.	%80 (52)	%5 (3)	%15 (10)	65
Koç bursiyeri öğrencilerimin koçluk almaya başladıktan sonra özgüvenlerinde artış olduğunu gözlemledim.	%79 (52)	%5 (3)	%17 (11)	66
Koçluk buluşmalarında paylaşılan içeriklerin çok faydalı olduğunu düşünüyorum.	%80 (51)	%6 (4)	%14 (9)	64
Bu içerikleri okulun diğer öğrencilerine de uygulamak isterdim.	%92 (59)	%2 (1)	%6 (4)	64

EK 3 - Okul Temsilcileri ve Öğretmenler için Proje Değerlendirme Anketi

3. Sizce Koç bursunun, öğrencilere verilen diğer burslardan farklılıkları nelerdir?

	Evet	Hayır	Emin Değilim	Yanıt Toplamı
Koç bursunun staj olanakları açısından diğer burslardan daha başarılı olduğunu düşünüyorum.	%88 (70)	%2 (2)	%10(8)	80
Koç bursunun maddi açıdan öğrencileri diğer burslardan daha fazla desteklediğini düşünüyorum	%71 (57)	%9 (7)	%20 (16)	80
Koç bursunun öğrencilere sağladığı meslek lisesi koçluğuyla diğer burslardan daha üstün olduğunu düşünüyorum.	%87 (69)	%5 (4)	%8 (6)	79
Koç bursu alan öğrencilerin işe girme konusunda diğer öğrencilerimden daha avantajlı olduğunu düşünüyorum.	%84 (67)	%0 (0)	%16 (13)	80
Koç bursunun manevi açıdan öğrencilere diğer burslardan daha fazla katkı sağladığını düşünüyorum.	%85 (68)	%0 (0)	%15 (12)	80
Yanıtlayanların Toplamı				80

4. MLMM ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangilerinin doğru olduğunu söyleyebilirsiniz?

	Evet	Hayır	Emin Değilim	Yanıt Toplamı
MLMM projesinin, mesleki eğitimin ülkemizde değer/önem kazanmasına katkı sağladığını düşünüyorum.	%95 (76)	%1 (1)	%4 (3)	80
MLMM projesinin meslek liselerine yönelik benzeri toplumsal projelere ön ayak olduğunu düşünüyorum.	%96 (77)	%2(2)	%2 (2)	81
Yanıtlayanların Toplamı				80

EK 4 - Şirket İK ve Staj Sorumluları için Proje Değerlendirme Anketi

Katılımcı Sayısı: 26 Gönderim Tarihi: 17 Mayıs 2010

1. Şirketinizde staj yapmış/yapmakta olan MLMM bursiyerleri ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangilerinin doğru olduğunu söyleyebilirsiniz?

	Evet	Hayır	Emin Değilim	Yanıt Toplamı
MLMM projesinden önce şirketinizde meslek lisesi öğrencileri staj yapıyor muydu?	%62 (16)	%35 (9)	%4 (1)	26
Diğer meslek lise stajyerlere kıyasla MLMM bursiyerlerinin özgüvenlerinin daha yüksek olduğunu düşünüyorum.	%96 (24)	%0 (0)	%4 (1)	25
MLMM stajyerlerinin kendilerine verilen sorumlulukları layıkıyla yerine getirdiğini düşünüyorum.	%92 (23)	%0 (0)	%8 (2)	25
MLMM stajyerlerinin iş etiği konusunda duyarlı ve bilinçli olduklarını gözlemledim.	%100 (25)	%0 (0)	%0 (0)	25
MLMM stajyerlerinin mülakatlarda oldukça kendine güvenli olduğunu gözlemledim.	%72 (18)	%0 (0)	%28 (7)	25
MLMM stajyerlerini mesleki açıdan yeterli buldum. (ğrenciler, okudukları alandan ayrı bir alanda staj yaptılarsa "emin değilim"i işaretleyiniz.)	%72 (18)	%0 (0)	%28 (7)	25
MLMM stajyerleri şirket kültürüne ve kurallarına rahatlıkla uyum sağladılar.	%100 (25)	%0 (0)	%0 (0)	25
Bundan sonra da benzer pozisyonlarda meslek liselileri değerlendirmeyi düşünürüm.	%100 (24)	%0 (0)	%0 (0)	24
Eskiden üniversite öğrencilerini tercih ettiğim bazı staj pozisyonlarında şimdi meslek lisesi öğrencilerini tercih etmeyi düşünüyorum.	%58 (14)	%8 (2)	%33 (8)	24
MLMM stajyerlerinin kariyerleriyle ilgili net hedeflerinin olduğunu gözlemledim.	%92 (23)	%4 (1)	%4 (1)	25

EK 5 - Okullar için Proje Değerlendirme Anketleri
Katılımcı Sayısı: 12-66-60 Uygulama Tarihi: 2008-2009-2010

MLMM Projesi Okul Değerlendirme Anketleri Karşılaştırmalı Sonuçları

	2007-2008	2008-2009	2009-2010
Okulumun bu projede yer almasından dolayı mutluyum.	%100	%98	%97
Koç bursiyeri olmanın öğrencilerinizde nasıl etkileri oldu?			
Derslerine daha çok çalışıyorlar.	%92	%88	%82
Mesleki Eğitime devam etmeye karar vermelerinde etkili oldu.	%75	%85	%72
Kendilerine güvenleri arttı.	%92	%88	%82
Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi'nin etkileri			
Kamuoyunda duyarlılık arttı.	%75	%85	%77
Meslek liselerine kayıtların artmasına yardımcı oldu.	%83	%73	%60
Meslek lisesi öğrencilerinin motivasyonu arttı.	%100	%88	%90

Bu sorular, her sene proje okullarının yöneticilerine uygulanan kapsamlı değerlendirme anketlerinden alınmış ve yıl bazında karşılaştırılmıştır.

EK 6 - MLK Ara Değerlendirme Raporları
Katılımcı Sayısı: 129-103 Uygulama Tarihi: Eylül 2009- Temmuz 2010

MLK Ara Değerlendirme Anketleri Karşılaştırmalı Sonuçları

	2009	2010
Proje Yönetimi		
1. Koç Holding ve Vehbi Koç Vakfı projesi başarıyla yönetiyor.	3,65	3,79
2. Meslek lisesi koçu olarak görevlerimi yerine getirmek için yardımcı olacak her türlü bilgi bana sağlanıyor.	3,61	3,62
3. MLMM Portalı'nda yer alan izleme formlarını düzenli olarak doldurdum.	Evet: %50 Hayır: %50	Evet: %41 Hayır: %59
3.1 Hayır, çünkü zaman bulamadım.	%52	%60
3.2 Hayır, çünkü kullanımda zorluk çekiyorum.	%48	%40
4. Şirket sorumlularıyla bilgi paylaşımım düzenli olarak gerçekleşti.	Evet: %76 Hayır: %24	Evet: %86 Hayır: %14
4.1 Hayır, çünkü zaman bulamadım.	%52	%60
4.2 Hayır, çünkü iletişim sorunu yaşıyorum.	%48	%40
Bursiyerlerle Buluşmalar		
5. Buluşmalar verimli geçti.	3,45	3,38
6. Bursiyerlerime fayda sağladığımı hissettim.	3,5	3,44
7. Bursiyerlerim buluşmalardan keyif aldılar.	3,58	3,61
8. Modüllerde aktarılan bilgilerin bursiyerlerin kişisel gelişimlerine fayda sağladığını gördüm.	3,3	3,41
9. Bursiyerlerimle planlandığı sayıda buluştum.	Evet: %59 Hayır: %41	Evet: %59 Hayır: %41
Kişisel Fayda		
11. Projenin içinde meslek lisesi koçu olarak yer almaktan mutluyum.	3,92	3,90
12. Projenin içinde gönüllü olmanın kişisel gelişimime katkı sağladığına inanıyorum.	3,88	3,88

EK 7 - Eğitim Değerlendirme Anketleri

Katılımcı Sayısı: 147-152-224-44 Uygulama Tarihi: Eylül 2007-2008-2009-2010

MLK Eğitimleri Değerlendirme Anketleri Karşılaştırmalı Sonuçları

	2007	2008	2009	2010
1. Eğitim içeriği yeterliydi.	3,57	3,62	3,72	3,77
2. Eğitim süresi içeriğine uygundu.	3,07	3,24	3,37	3,48
3. Eğitim sonunda bilgilerim yeterince arttı.	3,53	3,61	3,68	3,77
4. Eğitimde aldığım bilgiler MLK olarak bana yardımcı olacak.	3,71	3,72	3,77	3,89
5. Eğitimcilerin bilgi birikimi yeterliydi.	3,73	3,78	3,87	3,95
6. Eğitimciler eğitim zamanını etkin kullandı.	3,49	3,55	3,73	3,84
7. Eğitimciler katılımcıların eğitime aktif katılımını sağladı.	3,65	3,57	3,81	3,86
8. Eğitimcilerin katılımcılar ile ilişkileri iyiydi.	3,83	3,77	3,88	3,95
9. Eğitim dili açık ve anlaşılırdı.	3,8	3,71	3,84	3,98
10. Eğitimciler sorulara tatmin edici yanıtlar verebildi.	3,65	3,72	3,87	3,93
11. Eğitim organizasyonu başarılıydı.	3,59	3,59	3,74	3,68
12. Eğitim dokümanları yeterliydi.	3,61	3,71	3,86	3,82
13. Eğitimde kullanılan araç gereç yeterliydi.	3,68	3,72	3,85	3,88
14. Eğitim salonu amaca uygundu.	3,64	3,54	3,7	3,80

EK 8-1 - Etkinlik Değerlendirme Anketleri
Katılımcı Sayısı: 173 Uygulama Tarihi: Temmuz 2010

Okul Temsilcilerine Yönelik Değerlendirme Anketi -I

Mesleki Eğitim	Oran
1. Örgün eğitim içerisinde meslek liselerinin gençlere meslek kazandırmak bakımından yeterli kuruluşlar olduğunu düşünüyorum.	%72
2. Meslek liselerinden mezun olan gençlerin üniversiteye devam etmeleri gerektiğine inanıyorum.	%81
3. Okul olarak öğrencilerimizin mezuniyet sonrası istihdam durumlarını takip ediyoruz.	
Evet	%85 (126)
Hayır	%15 (22)
4. Okul olarak öğrencilerimizin stajlara yerleştirilmesi ile birebir ilgileniyoruz.	
Evet	%98 (147)
Hayır	%2 (3)
5. Staj konusunda aşağıdaki ibarelerden en fazla katıldığınız 2 tanesini işaretleyiniz:	
Öğrencilerimize staj imkanı bulmakta zorluk yaşıyoruz.	%42 (63)
Öğrencilerimizi staj için devamlı irtibatta olduğumuz işletmelere yönlendiriyoruz.	%48 (73)
Öğrenciler okulda öğrendikleri teorik bilgileri stajda pratik yapma imkanı buluyorlar.	%40 (60)
Öğrenciler sadece staj sürecini doldurmuş olmak için staj yapıyorlar.	%20 (30)
Öğrenciler staj esnasında mesleklerini öğrenme fırsatını buluyorlar.	%46 (70)
6. Okulunuzun eğitim verdiği alanlarda özel sektör kuruluşları ile işbirliği hakkında aşağıdaki ibarelerden en uygun olanlarını işaretleyiniz.	
Sadece MLMM Projesi kapsamında Koç Topluluğu Şirketleri ile işbirliğimiz var.	%32 (49)
MLMM dışındaki diğer işletmelerin talebi üzerine geliştirilmiş işbirliklerimiz var.	%34 (52)
Okulumuzun girişimi ile işletmelerle geliştirilmiş işbirliklerimiz var.	%51 (77)
Çeşitli özel sektör kuruluşları ile işbirliği geliştirmek üzere girişimde bulunduk, ancak sonuç alamadık.	%16 (24)
Bu konuda herhangi bir çalışmamız yok.	%5 (7)

Okul Temsilcilerine Yönelik Değerlendirme Anketi -I

Mesleki Eğitim	Oran
7. Okulunuzun sektör kuruluşları ile kurduğu işbirliğinin içeriği hakkındaki aşağıdaki ibarelerden en uygun olanlarını işaretleyiniz.	
Okulumuzun malzeme ihtiyacını karşıladılar.	%25 (38)
Eğitim ve müfredata katkıda bulundular.	%6 (9)
Okulumuzdan sistemli olarak stajyer alımı yaptılar.	%59 (90)
Öğrencilerimize burs verdiler.	%29 (43)
Okulumuzdan mezun olan öğrencilere yönelik sistemli bir istihdam politikası uyguladılar.	%13 (20)
Öğrencilere eğitim verdiler.	%13 (20)
Öğretmenlere eğitim verdiler.	%7 (10)
8. Aşağıdakilerden hangilerini mesleki eğitimin en önemli sorunu olarak görüyorsunuz?	
Öğrencilerin niteliği ve istekliliği	%45 (68)
Velilerin mesleki eğitime yaklaşımı	%12 (18)
Okullardaki fiziksel imkanların yetersizliği	%36 (54)
Müfredatın sektörel ihtiyaçlarla uyumsuzluğu	%30 (46)
Öğretmenlerin kapasite geliştirme imkanı bulamaması	%13 (19)
Meslek Lisesi Memleket Meselesi Projesi	
9. MLMM hakkındaki bilgi seviyem...	%78
10. Bu projeden projede yer almaktan dolayı memnuniyet duyuyorum.	%94
11. MLMM hakkındaki görüşüm...	%85
12. MLMM Projesi okulumun MLMM bursiyeri olmayan öğrencileri tarafından biliniyor.	%73
13. Koç Holding'in mesleki eğitime katkı sağlaması, MLMM bursiyeri olmayan okul öğrencilerinin de mesleki eğitime olan inancını arttırdı.	%75
14. MLMM Projesi'nin Türkiye'de mesleki eğitimin önemine dikkat çektiğini ve bu konuyu toplumun gündemine taşıdığını düşünüyorum.	%89

EK 8-2 - Etkinlik Değerlendirme Anketleri
Katılımcı Sayısı: 153 Uygulama Tarihi: Temmuz 2010

Okul Temsilcilerine Yönelik Değerlendirme Anketi -II

Değerlendirme Soruları	Oran
1. Bu projede yer almaktan dolayı memnuniyet duyuyorum.	%94
2. MLMM projesi hakkındaki görüşüm.	%89
3. MLMM projesi kapsamında yürütölen çalışmaların okul yetkilileri ve eğitimcilerde motivasyon artışı sağladığını düşünüyorum.	%84
4. MLMM Projesi kapsamında yürütölen çalışmaların okulun genel atmosferinin iyileşmesine katkısının olduğunu düşünüyorum.	%80
5. MLMM projesi kapsamında yürütölen çalışmaların okuldaki öğrenme ve öğretim süreçlerine olumlu etkisinin olduğunu düşünüyorum.	%80
6. MLMM projesi kapsamında yürütölen çalışmaların öğrenci-öğretmen ilişkilerini olumlu yönde etkilediğini düşünüyorum.	%78
7. MLMM projesi kapsamında yürütölen çalışmaların okul-veli ilişkilerini olumlu yönde etkilediğini düşünüyorum.	%78
8. MLMM kapsamında geliştirilen modöllerin tüm okullarda uygulanması gerektiğine inanıyorum.	%92
9. MLMM kapsamında geliştirilen okul/işletme işbirliği modelinin tüm okullara yaygınlaştırılması gerektiğini düşünüyorum.	%95
Genel Ortalama	%86

10. MLMM projesi içeriklerinin her biri ile ilgili görüşlerinizi belirtiniz.	Oran
Burs	3,79
Staj	3,25
Koçluk	3,22
Modöller	3,48
Proje Yarışmaları	3,29
Şirket ve Fabrika Gezileri	2,89
Genel Ortalama	3,32

Bu rapor **Mikado Danışmanlık** tarafından hazırlanmıştır.

www.mikadoconsulting.com

